

Resahat

Aynel Pınar / (Pınarın Bası, Gözü, Özü)

“Allah(cc)’ın velileri dolunay misalidir.
Güneşten aldıkları ışığı karanlıkta kalanlara verirler.
Zülmetten kurtulmaya çalışanlar,
onlara bakıp yönlerini tayin ederler.”

7. SAYI 2017

Sahibi
BEDİR KARAHAN İLİM YAYMA VE
YARDIMLAŞMA DERNEĞİ ADINA
Başkan & Editör
Yılmaz KARAHAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Bedir Yusuf YILMAZ

Yazı Denetim Kurulu
Muhammed Arap KARAHAN
Yılmaz KARAHAN
Meral KAYGISIZ
Volkan KARAKAŞ
Ayhan ÖZTÜRK

Yayın Kurulu
Muhammed Arap KARAHAN
Cuma KAHRAMAN
Ayhan ÖZTÜRK
Lütfi ALICI
Meral KAYGISIZ
Rabia KARAGÖZ
Ayşe ÇABUK
Melek KANDEMİR DOĞAN
Hatice GÜREL
Ayşe YILMAZCAN
Cennet ÖZDEMİR
Davut ÖZDAL
Şeyda KÖŞKER
Mustafa KARAGÖZ
Sümeyye ÇABUK
Ayşenur KARAHAN
Erol ŞENÖZ
Özlem YILDIRIM
Ali ÇOLAK
Ömer KEŞKEK

Yazışma Adresi
Sahabiye Mah. Çiğdem sk. Çiğdem Apt.
No: 9/3 Kocasınan / KAYSERİ

irtibat
Yılmaz KARAHAN 0505 405 07 84
Resul ARI 0533 397 41 74
Volkan KARAKAŞ 0553 224 0928

Grafik - Tasarım
vegrafik - Mehmet Âkif SAİM
+90 352 221 0774 - www.vegrafik.com

Baskı
Başak Ofset

Bu dergi "Basın konseyi" nin yayınladığı "Basın meslek ilkeleri" ne uymayı taahhüt eder. Yazı ve ilanların tüm sorumluluğu yazarlarına ve ilan sahibine aittir. Gönderilen yazı, şiir ve resimler yayınlanmasada iade edilmez. Dergi, bu yazı ve resimleri daha sonra yayınlama hakkını saklı tutar. Cevap hakkı durabilecek yayın için cevap hakkı saklıdır. Dergide yer alan tüm yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Yılmaz KARAHAN

Selamün Aleyküm.

Efendimizin himmeti ve ihvan kardeşlerimizin üstün gayreti ile Adana Kuran Kursunun kaba inşaatı hemen hemen bu kısa sürede tamamlanmak üzeredir. Kayseri merkezinde dergahımızda haftalık sohbetler ve zikirler devam etmektedir. Öğrenci kardeşlerimizin de kalmakta olduğu evde de tadilat yapılmıştır. Aynı zamanda Kayseri için de bir proje çalışmamız olup gelişmeleri sizlerle paylaşacağız.

Dergimizin bu 7.sayısını 6 aylık olarak yayınlıyoruz. Bu sayımızla birlikte yeni bir bölüm olan ÇOCUK sayfasını hazırladık. Rabia KARAGÖZ Hocama gayretlerinden dolayı teşekkür ederim. Sizler için dolu dolu hazırladığımız dergimizi beğeneceğinizi ümid ediyoruz. Daha fazla kişiye daha fazla okura ulaşması ve faydalanılması dileğiyle, Allah'a emanet olunuz.

07

Tarikatın Okuludur.
İbrahim KARAHAN

16

YUSUF HAS HACİB
Ayşe YILMAZCAN

19

İFLASA GİTMEYELİM
İHLASLA GİDELİM
KUL HAKKI
Erol ŞENÖZ

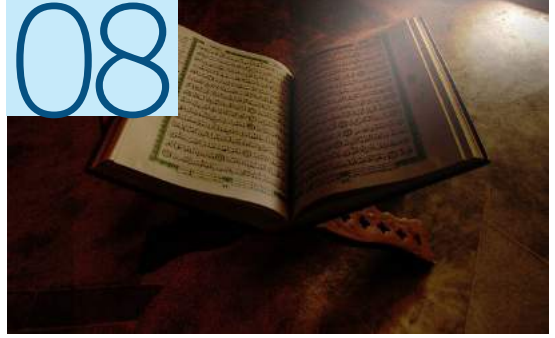
26

AKSÜLAMEL
Feyza Nur MARAŞLI

02

Hayırda Yarışalım
Muhammed Arap KARAHAN Efendi'nin
Adana Kur'an Kursu Temel Atma Töreni Konuşması

08

Kalbi Kur'an
Yasin Suresi Meal ve Tefsiri
Hatice GÜREL

Reşahat

28

SADIKLARLA BERABER OLMAK
Davut ÖZDAL

33

Essin bize şeyhin yeli
Mehmet AŞLAN

34

Ramazan Ayı
Ayşe Nur KARAHAN

36

İHTİŞAMIN MANEVİ YÜZÜ
(KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN)
Şeyda KÖŞKER

38

Ubeydullah Ahrar
Hazretleri
Cennet ÖZDEMİR

50

AŞÛRA
Mahmut Sami RAMAZANOĞLU Hz.

54

KADER GAYRETE ÂŞIKTIR
Özlem YILDIRIM

60

KARAHAN DEDE'NİN
DEĞİRMENİ
Rabia KARAGÖZ

68

SAHİP ÇIKSIN
Erol ŞENÖZ

Hayırda Yarışalım

Muhammed Arap KARAHAN Efendi Hz.

Rabbim bizleri böyle Allah yolunda ilim yolunda nice temeller atmaya vesile eylesin inşa-lahu teâlâ. Ne güzel bir gün, bizim için ne şerefli bir gün. Meyvelerin alındığı, meyvelerin olgunlaştığı, Allah yolunda çalışmaların sonuç verdiği, gayretlerin sonuç verdiği bir gündeyiz. Rabbimize ne kadar hamd etsek azdır. İnşallah her memleketlerde böyle Kuran kursları, ilim merkezleri, sohbet merkezleri açmayı inşallah hep nasip eylesin. Rabbim başlattı sonuçlandırmayı nasip eylesin. Bu yapılan inşaattan, hizmetten güzel talebeler yetiştirmeyi, ilimli, irfanlı, ihlaslı talebeler yetiştirmeyi cümlemize nasip eylesin inşallah. Bizler geldik inşallah duamızla, gönümüzle, hizmet eden kardeşlerimiz hizmetleriyle, maddiyatlarıyla, Efendi hazretlerinden bize kalan ihvanlarımızın dualarıyla. Siz hanım kardeşlerimiz özellikle bu işler sizlerden dönüyor hizmetlerinize, gayretlerinize inşallah sonuçlanacak. Biz geldik temelini attık, bundan sonra yük inşallah sizin üzerinizde. Biz dualarımızla, manevi desteğimizle sizlerle beraber olacağız.

Rabbim sonuna kadar götürmeyi bizlere nasip eylesin inşallah. Hani dedik ya güzel çiçekler yetişsin güzel meyveler yetişsin. İçinde

bulduğumuz zaman öyle bir zaman ki kıymetli kardeşlerim. Neyin doğru olduğunu neyin yanlış olduğunu neyin hak tarafında olduğunu neyin batıl tarafında olduğunu karıştırıldığı bir dönem. Yani islamın islamla karşılaştığı, müslümanım diyenlerin müslümanlarla karşılaştığı, Ümmeti Muhammed'in birbirine düşürüldüğü bir dönem. **Böyle bir dönemde doğru bir istikamette, doğru bir ilim, doğru bir çalışma inşallah tüm Ümmeti Muhammed'in kurtuluşu olacaktır.** Gönüllerimiz bu yönde. İnşallah doğru bir çalışma, doğru bir ilim, hak yolunda ehli sünnet vel cemaat yolunda, inşallah talebeler yetiştirmek. Allah bizleri, hepimizi bunlara muvaffak eylesin. Rabbim bu içinde fitnenin bol olduğu bu günlerde inşallah bizi zikrinden geri koymasın. Sıkıntıların bol oluşu Allah yolundan ayrılmayanlardan eylesin cümlemizi.

Hepimizin malumu içinde yaşadığımız bu günlerde İslam alemi sıkıntılar yaşıyor. İşte televizyonlarda izliyoruz. Ülkemizin güneyinde savaş var

değil mi? Birisi Allahu ekber diye çekiyor silahını, öbürü de Allahu ekber diyor o onu vuruyor o onu vuruyor. Hangisi şehit hangisi gazi belirsiz. Malum ülkemizde namaz kılınıyor, ibadet ediliyor o da Müslüman öbürü de Müslüman öyle görüyoruz. Bir bakıyoruz uçaklar kalkıyor kendi memleketimizi kendi halkımızı bombalıyor. Yani böyle karışık ortamlar içerisindeyiz. Bu şundan kaynaklanıyor. Önümüzdeki klavuzlar, yani İslam ümmetinin cemaatlerin önündeki klavuzlar Allah resulünün yolundan ayrılıp da benliğe düştüğü zaman, kendilerinde bir varlık görmeye başladıkları zaman, insanları şaşırtmaya başlıyorlar. İnsanların menfaatleri uğruna veyahut başka ülkelerin hedefleri doğrultusunda insanları yormaya, yıpratmaya başlıyorlar. Elbette dini İslam güzel, elbette tarikatı aliye güzel, elbette Allah'ı zikretmek güzel. Farzdır, vaciptir, Allah'ı zikretmek vaciptir. Bir âlime talebe olmak vaciptir, sünnettir. Nasıl ki dünya işlerini bir ehlinden bir ustasından öğreniyorsak, koskoca ebedi bir hayat kazanacaksak elbette bir üstad-dan öğreneceğiz. Bunların hepsi farzdır, sünnettir, vaciptir. Ama doğru yolu bulmak, doğru üstadı bulmak gerekmektedir. Yanlışların hepsi buradan kaynaklanıyor. Sizlere şöyle bir örnek vereyim. Hani dedim ya birisi Allahu ekber diyor öbürü Allahu ekber diyor birbirlerini şehit ediyor ve bizler de ayırt edemiyoruz hangisinin doğru

olduğunu. Veyahut da arif olanlar ayırt ediyor da evlatlarımız çocuklarımız kanıyor gidiyor bu işlerin peşine, yani yanlışlara. Ben diyorum ki bu işler gerçek alimlerin ilim irfan sohbetlerinin eksikliğinden kaynaklanıyor. İslamın hep cihat tarafı, hep kural tarafı, ceza tarafı alınır da rahmet tarafı bırakılırsa o zaman ortaya bu işidciler gibi ülkemizde bulunan darbeciler gibi bir çeşit insanlar çıkıyor.

Bir hatıra nakledeyim Efendi hazretlerinin zamanından. Talebelerinden bir derviş şöyle anlatıyor.” Bir gün koyun yayıyordum otlatıyordum diyor, bir tane kartal tavşanı kaptığı gibi almış götürüyor. Tavşan da büyükçe götürmekte zorlanıyor. Sopayla vurup düşürdüm diyor. Çoban ya elinde sopası var. Akşam da onu eve getirdim, evde pişirdik efendi hazretlerine de ikramda buldum gönderdim diyor. O gece beni rüyamda manevi alemde mahkemeye çıkardılar ve kartal iddia ediyor ki o av benim kismetimdi. Sen neden benim elimden kismetimi aldın diye beni manevi olarak rüyamda mahkemeye vermiş diyor. Mahkemede beni suçlu çıkartacak ki uyandım. Kalkınca hemen efendi hazretlerine koştum.- Efendim beni bu gün rüyamda mahkemeye çıkardılar. Dünkü yediğimiz tavşanı ben bir kartalın elinden almıştım o kartal beni dava ediyor ne dersiniz. Efendi hazretleri dedi ki diyor –Oğlum bir derviş karıncaya kıyamaz, sen niye bu kartalın avını aldın?

Sen burada haksızsın diyor. Efendim bilemedim dedim diyor. Bunun bir çaresi affı yok mu? Düşündü taşındı -Oğlum ; Allahu Teâlâ ayeti kerimede

'hiç bilenle bilmeyen bir olur mu'?

O maneviyat seni yine bırakmaz rüyanda, yine seni yakalarlar, sen deki efendim benim sırtımda cübbe olduğuna bakmayın, ben bir acizim, ben bilmeyenlerdenim. Allah bilenlerle bilmeyenleri bir saymıyor. Ben acizim, cahilim, elimde tespih sırtımda cübbe var ama bilmeyenlerdenim de dedi. O gün gittim yattım, gerçekten de rüyamda mahkeme kaldığımız yerden devam ediyor. Beni yine mahkemeye çıkarmışlar, savunmamı istediklerinde dedim ki; Efendim ben bilmeyenlerdenim, ben cahilim, o kadar idraklı birisi değilim. Hani bir kartalın dahi hakkının olabileceğini düşünecek kadar alim biri değilim. Allah ayeti kerimede **'hiç bilenle bilmeyen bir olur mu'?** buyuruyor deyince; düşündüler tamam sen bilmediğin için mesul değilsin deyip beraat ettiler diyor. Bunu niye anlatıyorum biliyor musunuz? Bu irfan sohbetlerinde bir karıncanın hakkı olduğu anlatılıyor. Yırtıcı bir kartalın hakkı olduğu anlatılıyor. Böyle yetiştiriliyor insanlar. Bunlardan

acaba bir katil çıkabilir mi? Bir İşidci çıkabilir mi? Bir Deaş cı çıkabilir mi. Ya da kendi ülkesini bombalayan birisi çıkabilir mi? İşte hep bu irfan sohbetlerinin eksikliğinden, Kuranın hakikatının anlatılmadığından, kalplerin zikirle yumuşamasından, insanlar yanlış yollara meyledebiliyor.

Ecdadımız bizim için hep örnektir. Ne diyor Kanuni Sultan Süleyman, hani o dizilerde kötüledikleri Kanuni Süleyman. Efendi hazretleri onun için Osmanlı'daki en büyük zatlardan birisidir der. Bahçesindeki bir gül ağacını karıncalar istila etmiş. Soruyordu Ebussuud Efendiye, hocasına; Eğer Süleyman bu karıncayı kırsa mesul olur mu mahşerde diyor du? Ebussuud Efendi, hocası ; Yarın mahşerde hakkını senden alır karınca diyordu. Ecdad böyle bir nesil, ancak irfan sohbetleriyle, bu tür kuran kurslarıyla, yetişen talebelerle inşallah gerçekleşecek. Amacımız gayemiz budur. İnşallah Allah muvaffak eylesin. Bir ayet hatırlıyorum, Allahu Teâlâ buyuruyor ki Allahın ancak onu sevenleri ona iman edenleri imar eder buyuruyor. Bizler eğer bugün maddi ve manevi olarak, duasıyla gayretiyle, başkanlarımız, devlet adamlarımız, belediye başkanlarımız, yardımcılarımız eğer bunlara meylediyorsa, siz ihvanlarımız, talebelerimiz buraya gayret ediyorsa biliniz ki Allahın övgüsüne mazhar oldunuz. Çünkü Allahı zikreden yerleri,

Allah'ın mescitlerini ancak onu sevenler imar eder.

Ve bir hadis hatırlıyorum. Buyuruyordu ki Peygamber Efendimiz (SAV) bir Hadis-i Şerifinde buyuruyor ki sadaka-i cariye den bahsediyordu. Ne diyordu? Üç amel var ki siz ahirete göçseniz bile arkanızdan amel defterini kapatmayacak. Neydi bunlar?

Bir; bir ana baba ki hayırlı evlat yetiştirmiş.

Çok önemli bu. Hayırlı evlat yetiştirseniz, Allah yolunda namaz kılan, hak yolunda olan, gönlü Allah'a resulüne, ehli sünnet itikadına muhabbetli evlat yetiştirirseniz o evladın yaptığı ibadetten kıldığı namazlardan, yaptığı amellerden bilin ki ahirete göçseniz dahi sizlerin amel defterine sevap yazılacak. Bunu Allah Resulü buyuruyor.

İkincisi faydalı ilim buyuruyor.

Nedir? İşte bir alim ki bir mürid ki talebe yetiştirmiş. O ilim ki okutuluyor, işte kitaplar, dergiler yazılmış. Kişi ahirete göçse bile o dergilerden o kitaplardan o alimin talebelerinden insanlar istifade ediyor. Hep Bedir Efendiyi hatırlatır. Ahirete göçtüğü halde değil mi bizler onun dersleriyle nasihatlarıyla hala gözümüzün önünü aydınlatıyor, yol alıyoruz. İşte yaptığımız amellerden inşaallahu teâlâ, hala amel defterine sevaplar giriyor inşaallah.

Üçüncüsüne geldi sıra. **Bir hayır ve hasenatta bulunursunuz ki siz öldüğünüzde dahi o kullanılır.** İnşallah burayı yapacağız. Bunlar siz ahirete göçseniz dahi kullanılacak. Kuran okunacak zikrullah yapılacak sohbetler yapılacak. Bu yapılan amellerin her birisinden inşaallahu teâlâ emeği geçenlerin hanesine sevaplar yazılacak. Bunu peygamber efendimiz buyuruyor. Ne kârlı bir amel değil mi? Yani bir tuğla koyduk örneğin ya da bir gün gelip bekçilik yaptık ya da orada bir yemek dağıttık veya işte sıvasını yaptık yani oraya hizmetimiz geçti. Yarın mahşerde amel defterimizde inşaallah bunun karşılığını göreceğiz. Ahirete göçsek bile dünya var olduğu müddetçe bitmeyecek bir sermaye, en kârlı amel. Allah bunları işlemeyi bizlere nasip etsin inşaallah. Bedenimize, kalbimize, cebimize, gönlümüze inşaallah iman ile hükmetmeyi Allah nasip etsin. Bizleri bu yollarda muvaffak eylesin inşaallahu teâlâ. Rab-bim yâr ve yardımcımız olsun.

Sübhanerabbike rabbil izzeti amma yasifun ve selamün alel murselin velhamdü-lillahi rabbil alemin; Ya rabbil alemin

"Bu işimizi hayırlı eyle. Kuran kursumuzu hayırlı eyle, temelimizi hayırlı eyle. Buradan güzel nesiller yetiştirmeyi bizlere nasip eyle. Burada Allah'ı zikretmeyi, anmayı nasip eyle. Ya rabbil alemin, evlatlarımıza da eşlerimize ailelerimize hepsine hidayet eyle, hepsini senin yolunda

eyle. Başladık ya rabbel alemin bitirmeyi sen nasip eyle. Bu bir başlangıç olsun. Her ülkeye her şehire kuran kursları, islama hizmet eden, hakiki manada, ehli sünnet vel cemaat yolunda talebeler yetiştirmeyi, hizmetler yapmayı nasip eyle. Ya rabbi sana bir niyazımız sana bir dua-mız var ,yine onu tekrarlıyoruz. Yeryüzüne nazar ettiğinde bizleri sana hizmet edenlerden gör, hizmet edenlerden bul, senin yolunda gidenler-den bul bizleri seni zikredenlerden bul. Ya rab-bi senin emrinde senin yolunda olanlardan bul bizleri ya rabbel alemin.

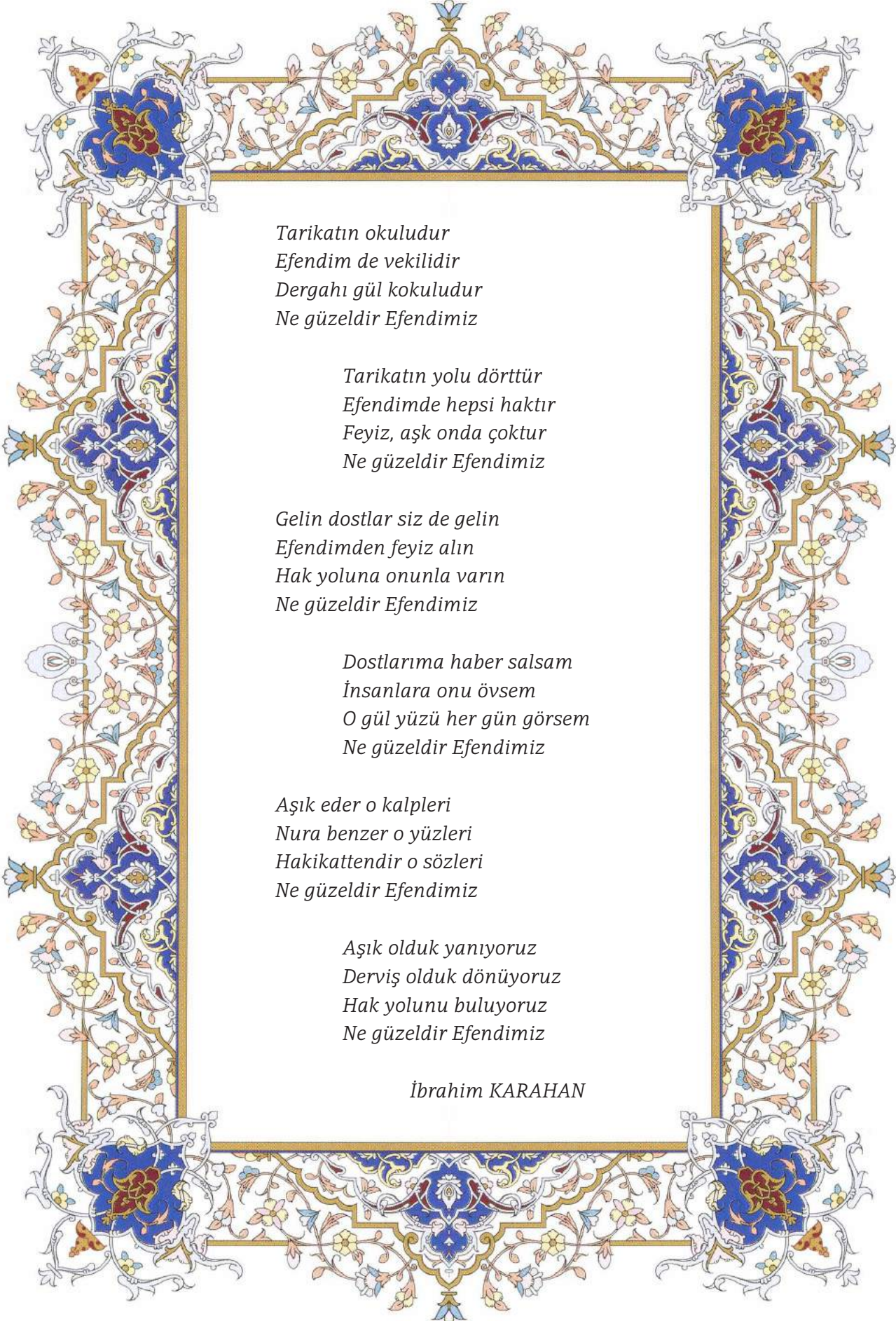
Kötü yollarda kötü işlerde bizleri kahru perişan eyleme ya rabbel alemin. Her zaman hak tara-fında her zaman senin yolunda senin izinde dini islama hizmet edenlerden eyle inşaallah ya rab-bel alemin.

Sübhone rabbike rabbil izzeti amma yasifun ve selamün alel murselin velhamdüillahi rabbil alemin el Fatiha.

Emeği geçenlerden Allah razı olsun. Rab-bim devamını nasip etsin inşaallah, sonlandırma-yı nasip etsin cenabı Allah. Allah'a emanet olun.

Adana Kur'an Kursu Temel Atma Töreni Konuşması

*Tarikatın okuludur
Efendim de vekilidir
Dergahı gül kokuludur
Ne güzeldir Efendimiz*

*Tarikatın yolu dörttür
Efendimde hepsi haktır
Feyiz, aşk onda çoktur
Ne güzeldir Efendimiz*

*Gelin dostlar siz de gelin
Efendimden feyiz alın
Hak yoluna onunla varın
Ne güzeldir Efendimiz*

*Dostlarıma haber salsam
İnsanlara onu övsem
O gül yüzü her gün görsem
Ne güzeldir Efendimiz*

*Aşık eder o kalpleri
Nura benzer o yüzleri
Hakikattendir o sözleri
Ne güzeldir Efendimiz*

*Aşık olduk yanıyoruz
Derviş olduk dönüyoruz
Hak yolunu buluyoruz
Ne güzeldir Efendimiz*

İbrahim KARAHAN

KALB-İ KUR'AN

Yasin Suresi Meal ve Tefsiri

Hatice GÜREL

3. Bölüm

Rahman ve Rahim Allah'ın Adıyla

Hamd alemlerin Rabbi olan ve Kur'an-ı vah-

yeden Allah'a; salât ve selam hikmetli vasıflara sahip olan Hz.Muhammed(s.a.v.)'e olsun.

Bu Bölümdeki Ayetlerin Öncekilerle Münasebeti

Yüce Allah, önceki ayetlerde belde halkının kıssasını ve elçileri yalanlamaları yüzünden onları 'sayha' ile yok ettiğini açıkladıktan sonra buradan birliği ve gücünü gösteren delilleri anlattı.

Bu deliller ekinleri ve meyveleri bitirmesi, gece ve gündüzün birbirini takip etmesi, tek ve herşeye gücü yeten Allah'ın kudretiyle hareket etmekte olan güneş ve aydır. Bundan sonra

yüce Allah, müşriklerin öldükten sonra dirilme hususunda şüphelerini anlattı ve o şüpheleri kesin ve açık delillerle anlattı.

MEAL

Bismillâhırrahmânırrahim

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

33- Hem ölü toprak onlar için bir delildir. Biz ona hayat verdik ve ondan taneler çıkarttık. İşte onlar bundan yerler.

34- Biz yeryüzünde nice nice hurma bahçeleri, üzüm bağları yarattık ve oralardan bir çok pınarlar fişkırttık ki,

35- Onların meyvelerinden ve elleriyle bunlardan, elleriyle yetiştirdiklerinden yesinler. Hâla şükretmeyecekler mi ?

36- Yerin bitirdiklerinden, insanların kendilerinden ve henüz mahiyetini bilmedikleri şeylerden büyün çiftleri yaratan Allah'ı tesbih ve takdis ederim. (Noksan sıfatlardan münezze olan Allah'ın şanı ne yücedir.)

37- Gece de onlar için bir ibret alâmetidir. Biz ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de onlar karanlıklara gömülürler.

38- Güneş, kendine mahsus yörüngesinde akıp gitmektedir. İşte bu, Aziz ve Alim olan Allah'ın takdiridir.

39- Ay içinde bir takım menziller tayin ettik. Nihayet o, eğri hurma dalı gibi olurda geri döner.

40- Ne güneş aya yetişebilir, ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri belli bir yörüngede yüzmeye devam ederler.

41- Onların zürriyetini dopdolu bir gemide taşımamızda onlar için büyük bir ibret alâmetidir.

42-Onlar için gemiye benzer binecekleri şeyleride yarattık.

43- Dilesek onları suda boğarız. O za-

man ne onların imdadına koşan olur ne de onlar kurtarılırlar.

44- Ancak bizim tarafımızdan bir rahmete ve belli bir zamana kadar dünyadan faydalanmaları istememiz müstesnadır.

45- Onlara (yapmakta olduğunuz ve yapıp arkada bıraktığınız işlerde Allah'tan korkan, umulur ki size merham olunur.)

46- Onlara Rablerinden bir ayet gelmeye dursun, illede onlar yüz çeviriyorlardı.

47- (Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden hayra sarfediniz) denildiğinde, kafirler mü'minlere dediler ki : (dilediği takdirde Allah'ın doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız ? Siz gerçekten apaçık bir sapıklık içindediniz.

48- Onlar (eğer gerçekten doğru söylüyorsanız, bu tehdit ne zaman gelecek derler)

49- Onlar birbirleriyle tartışırken kendilerini ansızın yakalayacak korkunç sesi bekliyorlar.

50- İşte o an da onlar ne bir vasiyette bulunabilirler, ne de ailelerine dönebilirler.

51- Sûr'a üfürülecek. Bir de ne göresin! Onlar kabirlerinden kalkıp koşarak Rablerine giderler.

52- (Eyvah, eyvah! Bizi kabrimizden kim kaldırdı ? Bu, Rahmanın va'didir. Peygamberler gerçekten söylemişler!) derler.

53- Bu bir tek sayhadan başka bir şey değildir. Onların hepsi hemen huzurumuzda hazır bulunurlar.

54- O gün hiçbir kimse en ufak bir haksızlığa uğramaz ve siz arada, ancak yaptıklarınıza karşılık alırsınız.

55- O gün Cennetlikler, gerçekten nimetler içinde sefa sürerler.

56- Onlar ve eşleri, gölgeler altında tahtlara kurulurlar.

57- Orada onlar için her çeşit meyve

vardır. Bütün istekleri yerine getirilir.

58- Onlara merhametli Rabb'in sözü olarak (selam) vardır.

AYETLERİN TEFSİRİ

33- Allah'ın birliğini ve sonsuz gücünü gösteren alâmetve delillerden biri de şu büyük alâmettir. Yani bitkisiz, ekinsiz ölü bir yerdir ki biz onu yağmurla dirilitiriz. Tefsiz-ciler şöyle der: Yeryüzünün ölmesi, çoraklaşmasıdır. Dirilmeside yağmurla olur. Yüce Allah onun üzerine yağmur indirdiğinde kıpırdanır, kabarrır ve her çeşitten iç açıcı bitiler verir. Bunun içindir ki Yüce Allahdaha sonra şöyle buyurdu: Bu suyla biz türlü hububatı bitirdik ki , ondan gıda alınslar geçimlerini temin etsinler.

Yüce Allah bununla ölülerin diriltileceğine dikkatleri çekti ve ölmüş yeri bitkilerle dirilmek ve o yerden hububat çıkarmak suretiyle birliğini ve gücünün sonsuzluğunu hatırlattı.

34- Yertüzünde güzel bağlar yarattık Onlarda her çeşit hurma ve üzüm bulunur. Ve orada tatlı su kaynakları ve birçok beldede akan ırmaklar yarattık.

35- Anlatılan bağların ve onlar için yarattığı hurmaların meyvelerinden ve elleriyle dikilmiş oldukları ağaçların ve ekmiş oldukları ekinlerin ürünlerinden yesinler.

Yüce Allah mahlukatı için ekinler yaratmak suretiyle onlara verdiği nimetleri saydıktan sonra...

Bütün bunlar Allah'ın onlara rahmetinden başka bir şey değildir. Bunlar ne onların çalışma ve yorulmalarıyla ne de güç ve kuvvetleriyle meydana gelmiştir. Bunun içindir ki, Yüce Allah'ın kendilerine verdiği nimetlere hala şükretmiyorlarmı. Buyurdu.

36- Renkleri, tadları ve şekilleri farklı tüm sınıfları yaratan Yüce Allah noksan sıfatlardan

münezzahtır.

Bu sınıflar yeryüzünde çıkardığı hurma çeşitleri, ağaçlar ekinler ve meyveler insanların erkek ve dişileri. Bilmediğimiz nice ilginç varlıklar, garip mahluklar

Nitekim Yüce Allah mealen şöyle buyuruyor: ' Her şeyden de çift çift yarattık ki, düşünüp öğüt alasınız diye'.

37- Bizim gücümüzün sonsuzluğunu onlara gösteren bir alâmet de gecedir. Işığı giderir ve onu gündüzden ayırırız. O zaman insanlar karanlığa girerler. Bu ayette, karanlığın asıl, nurun sonradan olduğuna bir işaret vardır. Güneş batınca gündüz geceden ayrılıp, açılıp gider ve böylece asıl olan karanlık ortaya çıkar.

38- Onlar için bir diğer alâmette güneştir. O, Allah'ın gücü ile yörüngesinde yürür. Duracağı ve varacağı zamana yani kıyamete kadar bu yörüngeden çıkmaz ve sapma yapmaz. Kıyamet günü kainat gök olduğu zaman onunda hareketi sona erer. Onun (güneşin) ne durması ne de sükunu vardır. Bilakis o hiç durmadan ve düzenli ince hesaplı devir mülkünde aziz ve yarattıklarını bilen bir ilâhın takdiridir.

39- Aya da menzillerde yürümesini takdir ettik. Ayların bilinmesi için o menzillerde yürür. Bunlar 28 gece için tayin edilen 28 menzildir. Ay her gece aylardan birine iner. Onu ne geçer ne de sapar. Son menziline gelince incelir ve yay halini alır. Sonunda kuru hurma dalı halini

alır. Urcûn, kuruyup sarararak yay haline gelen hurma salkımının sapıdır.

40- Güneşin, geceleyin ay ile bir araya gelmesi ve onun ışığını yok etmesi mümkün ve sahih değildir. Çünkü bu durum bitkilerin renklendirilmesini, kulların yararını ihlal edip, bozar. Güneş, ay ve yıldızlar gök ile yer arasında bir yörüngededirler. Bunlar herhangi bir şeye yapışık değildirler. Bu ayetten maksat, bu kainatı ince bir düzen içerisinde yürüten Yüce Allah'ın kudretini açıklamaktır.

41- Bizim sonsuz gücümüzü insanlara gösteren apaçık delillerden biride onların atalarının yani Adem'in soyunu Nuh'un gemisinde taşımamızdır. Allah, Nuh(a.s.)'a herşeyden bir çift yüklemesini söylemiştir. Yüce Allah , diğer varlıklarında gemiye yüklediği halde burada sadece Adem'in soyunu zikretti. Zira bu, onlara verilen bu nimeti daha vurgulu ifade eder. Ayrıca bunda, onların soyunun kıyamete kadar gemilerde taşınacağına işaret vardır.

42- Onlar için Nuh(a.s.)'un gemisi gibi büyük gemiler yarattık. Onlara binerler ve uzak ülkelere ulaşırlar. Gemiler Yüce Allah'ın insanlara öğretmesiyle yapıldığı için, Yüce Allah 'Biz yarattık' dedi. Ayette geçen 'binecekleri şey' den maksat, deve ve diğer bineklerdir. Karada ki bu binekler denizdeki gemilerin benzeridir.

43- İstersek onları denizde boğarız. Onların hiçbir yardımcısıda bulunamaz. Onları boğulmaktan kurtaracak herhangi bir kimsede olamaz.

44- Onları bizden başka hiçbir kimse kurtaramaz. Biz onlara acıdığımız için korur ve ecelleri gelinceye kadar dünyadan faydalandırırız. Yüce Allah onların denizlerde gemilere binmelerinin büyük âlâmetlerden olduğunu açıkladı. Allah'ın kudretiyle, suyun ve rüzgarın özelliklerine göre gemileri suda yürütür. Bütün bunlar Allah'ın emri, takdiri yaratmasıyla meydana gelir. Merhametli ve güç sahibi olan Allah, noksan

sıfatlardan münezzehtir.

45- Yüce Allah, önceki ayetlerde insanlara kudretinin delillerini ve rahmetinin izlerini anlattıktan sonra, burada onların hakkı görmezlikten geldiklerini, çok açık deliller ve parlak şahitler bulunmasına rağmen doğru yoldan ve imandan yüz çevirdiklerini anlattı. Yani müşriklere Allah'ın gazabından ve öfkesinden sakının, sizden önce geçmiş ümmetlerin peygamberleri yalanlamaları yüzünden başlarına gelen azaptan ibret alın, daha sonra gelecek olan ahiret azabından sakının ki merhamet olunasınız.

46- O müşrikler ne zaman peygamberin doğruluğunu gösteren, Aöllah'ın desteklemek için gönderdiği ap açık mucizeler gibi açık âlâmetler geldiyse yalanlama ve alay yoluyla ondan yüz çevirdiler.

47- O kafirlere nasihat yoluyla 'Allah'ın size verdiklerinden bir kısmını fakir ve düşkünşere verin' denildiğinde alay etmek müminlere derler ki; Biz mallarımızı Allah'ın fakirleştirdiği o kafirlere mi vereceğiz? Siz ey mü'minler! Apaçık bir sapıklık içersindesiniz. Çünkü bizden Allah'ın fakirleştirdiği kimselere mallarımızı vermemizi istiyorsunuz. Onların bundan maksadı mü'minleri reddetmektir. Sanki şöyle diyorlardı: ' Eğer durum sizin dediğiniz gibi olsa ve Allah herşeyin riskini verseydi, elbette bu fakirleri doyururdu. Öyleyse onları doyurmayı niçin bizden istiyorsunuz?' O beyinsizler rızık hazinelerinin, Yaratıcının elinde olduğunu ve O'nun zenginini nasıl merhamet, fakirin nasıl sabredeceğini görmek ve imtihan etmek maksadıyla insanlardan bazılarını zengin, bazılarını fakir kıldığını bilmezler. Allah dilediğini yapar. Onun dilemesine hükmüne kimse itiraz edemez. Allah yaptıkları için hesap vermez. Onlar ise sorguya çekileceklerdir. Bundan sonra Yüce Allah müşriklerin ahireti inkar ettiklerini ve kıyametin kopmasını uzak görüklerini haber vermek üzere şöyle buyurdu:

48- Müşrikler, ' Bizi tehdit ettiğiniz kıyamet

günü ne zaman gelecek? Bizi korkuttuğunuz o azab ne zaman gelecek? Öldükten sonra dirilme haşır, hesap ve azabın var olduğu hususundaki iddialarınızda doğruysanız bunu bildirin' derlerdi. Yüce Allah onlara cevap vermek üzere şöyle buyurdur:

49- Onlar, bilmedikleri bir taraftan ansızın kendilerini yakalayacak sayhadan başka bir şey beklemiyorlar. O an da onlar pazarlarında muamelelerinde tartışır bir halde bulunurlar. Kendilerini yakalayan bir sayhadan başka bir şey hissetmezler ve oldukları yerde ölürler. Yüce Allah İsrâfil(a.s.)'a emreder Sur'a üfürür. Bu sese kulak vermeyen kalmaz.

50- Herhangi bir konuda birbirlerine vasiyette bulunmayacakları gibi, evlerine ve ailelerine de dönemezler. Çünkü olay, bundan çok daha hızlı meydana gelecektir. Hadis-i şerifte şöyle buyrulmuştur: 'Kıyamet, satıcı ve alıcı aralarına kumaşı açıp alışveriş yapmadan ve kumaşı dürmeden kopacaktır. Kıyamet, kişi havuzunu çamurla onarıpta suyunu kullanamadan kopacaktır. Kıyamet, kişi lokmasını ağzına götürdüğü halde yiyemeden kopacaktır. Sonra da ikinci üfürme olacaktır. Bu ölüm üfürüğüdür. Bununla, daima diri olan ve kainatı yöneten Allah'tan başka herkez ölecektir. Bundan sonra üçüncü üfürme meydana gelecektir. Bu da öldükten sonra dirilme ve haşır üfürüğüdür. Bununla bütün insanlar kabirlerinden çıkar.

51- Sur'a üfürülür. İşte o zaman o ölümler hızla kabirlerinden çıkıp yürürler.

52- Eyvah! Derler. İçinde bulunduğumuz kabirlerimizden bizi kim çıkardı? Bu onların kabirlerinde azap görmediklerini ifade etmez. Çünkü kabir azarını daha sonraki şiddetli azaba göre uyku gibidir. Onlar böyle deyince melekler şöyle cevap verir: ' Bu Allah'ın size vaatmiş olduğu öldükten sonra dirilme, hesap ve cezadır. Onun şerefli peygamberleri, b,ze getirdikleri

haberlerde doğru söylemişlerdir.

53- Onların öldükten sonra dirilmeleri sadece bir sayhadan ibarettir. İsrâfil(a.s.) o sayhayı onlara üfürür. Onların hepsi hemen yanımızda hazır olurlar.

Bu sayha, israil(a.s.) 'in şunları söylemesidir. Ey! çürümüş kemikler, parçalanmış uzuvlar, dağılmış parçalar, ayrılmış parçalar, ayrılmış saçlar Allah, hüküm vermek için toplanmanızı emrediyor. Sonra İsrâfil (a.s.)

Sur'a üfürür. İnsanlar hemen hesap yerinde toplanmış olurlar.

54.O kıyamet gününde,herhangi bir kimseye en ufak bir haksızlık yapılmaz. O ister iyi olsun, ister kötü olsun insana başkasının günahında yüklenmez. Herkese yapığının karşılığı verilir. Bu ,ahirette insanlara söyleneceklerin anlatılmasıdır.Hakkı gerçekleştirmek ve onları cezalandırmak maksadıyla hazırlanan azabı gördüklerinde böyle söylenecektir.Yüce Allah kafirlerin akıbet-

ni anlatıktan sonra,takva sahibi iyi kimselerin durumlarını anlatmak üzere şöyle buyurdu.

55.O ceza gününde cennetlikler içinde buldukları nimetler ve lezzetlerle meşgul olup cehennemlikleri düşünemezler.Cennetlikler yerler içerler eğlenip sefa sürerler.

56.Onlar cennette koyu gölgelerde eşleriyle birlikte dirler.Orada ne güneşin sıcağı,ne de zemheri soğuğu vardır.kumaş ve örtülerle süslenmiş koltuklarda otururlar.

57.Cennette onlar için,her türden bol bol meyve vardır.Ve onlar için orada istedikleri ve arzuladıkları her şey vardır.Nitekim Yüce Allah mealen şöyle buyurmuştur."Orada canlarının istediği, gözlerinin hoşlandığı herşey vardır.

58.Onlar için,rahmeti bol olan rablerinden kıymetli bir selam vardır. Yüce Allah onlara selam size ey cennet ehli! der. Rasulullah (s.a.v) buyurur. Allah onlara onlar da Allah'a bakarlar . Allah'a bakarken başka bir nimete bakamaz, bakmak istemezler. Yüce Allah zaman ve mekandan münezzeh olarak cennetteki mü'minlere görünür. Rahmeti ve bereketi yurtlarında onların üzerinde kalır.

AYETTE GEÇEN BAZI

KELİMELERİN ANLAMLARI

Ayet: Alâmet demektir. Çünkü âyet Allah'ın varlığını göstermektedir. Her şeyde onun birliğini gösteren bir delil vardır.

Ezvaç: Sınıflar ve türler demektir. Türlerin çift olarak yaratılmasıdır.

Urcun: Hurma salkımlarının bulunduğu dal demektir.

Meşhun: Ağır eşya ile doldurulmuş manasındadır.

Ecdas: Kabir manasına gelen kelimenin çoğuludur.

YUSUF HAS HACİB

Ayşe YILMAZCAN

Türk-İslam tarihi ve kültürü açısından son derece önemli olan Kutadgu Bilig siyasetnamesinin yazarıdır.

Hakkındaki bilgiler yok denecek kadar azdır. M.S. 1017-1019 yılları arasında doğduğu rivayet edilmektedir. Dönemin 'Kuz-Ordu' isimli şehri Balasagun'da doğmuştur. Kendisinin tam bir biyografisi henüz oluşturulamamıştır. Büyük eseri boyunca adını bile sadece bir kez, "Kitap sahibi Yusuf, büyük has hacib, kendi kendine nasihat eder" başlıklı, son bölümünde anmıştır. Bu başlıktan baş teşrifatçı olduğu da anlaşılmaktadır. İyi bir eğitim görmüştür. Çağının geçerli bilimlerinin yanı sıra Arapça ve Farsça da öğrenmiştir. 1077 yılında Kaşgar'da vefat etmiştir. Türbesi de bu kenttedir.

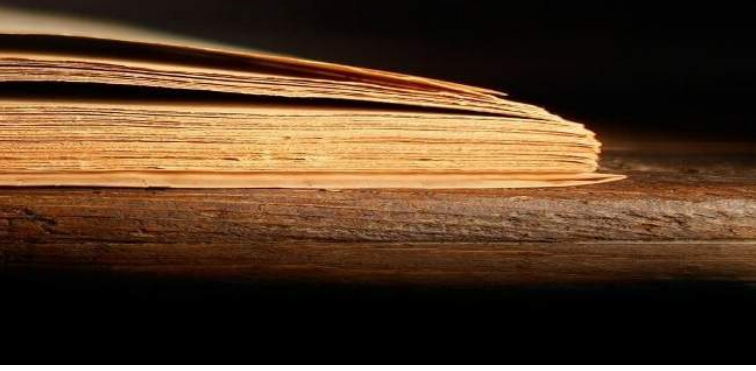
Karahanlı Devleti zamanında yaşamıştır. Temel eğitimini Balasagun'da almıştır. Kendisine önceden Balasagunlu Yusuf denilirken, sonrasında Has Hacib unvanını almıştır. Yusuf Has Hacib, Türk dili ve edebiyatı için temel bir eser olan Kutadgu Bilig (Kutlu kılan bilgi) kitabının yazarıdır. Kutadgu Bilig 6645 beyitlik bir eserdir. Eser, Allah'a hamd, Peygamber'e ve Dört Halife-

ye teşekkürle başlar.

Yusuf Has Hacib, astronomi bilimini öğrenmek isteyenlerin, önce geometri ve hesap kapısından geçmesi gerektiğini söylemiştir: "Aritmetik ve cebir, insanı kemâle ulaştırır; toplama, çıkarma, çarpma, bölme, bir sayının iki katını, yarısını ve kare kökünü alma işlemlerini bilen, yedi kat göğü avucunun içinde tutar. Her şey hesaba dayanır."

Yusuf Has Hacib, Türk edebiyatındaki ilk siyasetnameyi yazmıştır. Türk edebiyatında ilk nazım şeklini de o kullanmıştır. Bu nazım şekli de mesnevidir. Bundan dolayı ona Yusuf Has Hacib denilmiştir.

Yusuf Has Hacib Kutadgu Bilig adlı eserini Kaşgar'a gelip, 1070'te Karahanlı hükümdarı, edebiyat meraklısı Uluğ Kara Buğra Hana arz etti. Kara Buğra Han, Türklerin ahlak hukuk ve devlet idaresi ile törelerini çok güzel olarak dile getiren eseri, Balasagunlu Yusuf'a, sarayında okuttu. Kutadgu Bilig, Karahanlı Sarayında günlerce okunup, çok beğenildi. "Uluğ Has Hacib" unvanı ile başvezir yardımcılığı ile taltif edilerek, en yüksek Karahanlı devlet memuriyetlerinden

biri verildi. Bu vazifesiyle “Yusuf Has Hacib” olarak tanınıp, tarih ve edebiyat literatürüne girdi.

Yusuf Has Hacib, İslami Türk edebiyatının, eseri elimize geçen ilk yazarıdır. Devrinin bilgin bir yazarı ve Türk tefekkür tarihinin mümtaz bir düşünürüdür. Eserini, münacat, nat, cihar yar-güzin'i övme ile süslemiştir. Kutadgu Bilig, her iki Dünya'da da mutluluğa kavuşmak için gidilmesi gereken yolu göstermek maksadıyla yazılmıştır. Yusuf Has Hacib'e göre, öteki Dünya'yı kazanmak için bu Dünya'dan el etek çekerek yalnızca ibadetle vakit geçirmek doğru değildir. Çünkü böyle bir insanın ne kendisine ne de toplumuna bir yararı vardır; oysa başkalarına yararlı olmayanlar ölümlere benzer; bir insanın erdemi, ancak başka insanlar arasındayken belli olur. Asıl din yolu, kötülere iyileştirmek, cefaya karşı vefa göstermek ve yanlışları bağışlamaktan geçer. İnsanlara hizmet etmek suretiyle faydalı olmak, bir kimseyi, hem bu Dünya'da hem de öteki Dünya'da mutlu kılacaktır.

Yusuf Has Hacib bu yapıtında bilimin değerini de tartışır.

Ona göre, alimlerin ilmi, halkın yolunu aydınlatır; ilim, bir meşale gibidir; geceleri yanar ve insanlığa doğru yolu gösterir. Bu nedenle alimlere hürmet göstermek ve ilimlerinden yararlanmaya çalışmak gerekir.

Eğer dikkat edilirse, bir alimin ilminin diğerinin ilminden farklı olduğu görülür. Mesela hekimler hastaları tedavi ederler; astronomlar ise yılların, ayların ve günlerin hesabını tutarlar. Bu ilimlerin hepsi de halk için faydalıdır.

Alimler, koyun sürüsünün önündeki koç gibidirler; başa geçip sürüyü doğru yola sürerler.

Peki ya birazda Kutadgu Bilig hakkında bilgi edinmeye ne dersiniz ? İşte Kutadgu Bilig ve özellikleri şunlardır.

- Mesnevi tarzında ve aruz vezniyle yazılmıştır.
- Siyasetname türünün Türk edebiyatındaki ilk örneğidir.
- Eski Türkçe olarak kabul edilen Karahanlı Türkçesi ile yazılmıştır.
- Nazım birimi beyittir. (Redif ve kafiye kullanılmıştır.)
- İslamiyet'in Türklerce kabulünden sonraki bilinen ilk yazılı eserdir.
- Allegorik ve didaktiktir.
- Bazı bölümlerinde ansiklopedik bilgiler içerir.
- 'Kutlu Olma Bilgisi' veya 'Mutluluk Veren Bilgi' olarak Türkiye Türkçesine aktarılabilir.
- 18 ayda tamamlanmıştır.

• Anlatılmak istenenler 4 sembolik kişilik üzerinden anlatılmıştır. Bunlar ; Kün Togdı (hükümdar, kanun, adalet); Ay Toldı (mutluluk, sadet); Odgurmuş (akıbet, hayatın sonu); Ögdülmiş (Akıl, zeka)

• 6645 beyitten oluşan manzum bir eserdir.

• 6500 beyti aşan Kutadgu Bilig'de, yüz civarında Arapça, Farsça kökenli sözcük vardır. Sözcükler manzumenin gerektirdiği retoriğe göre seçilir. Tapug ~ taat, törütigli ~ halik, yükün ~ namaz kıl- gibi Türkçe kökenli ya da ödünç sözcükler; ölçüye, bağlama göre serbestçe kullanılır. KB'de Allah, cennet, cehennem, şeytan, melek, savm, salat gibi Arapça kökenli temel İslami terimlerin yer almaması dikkat çekicidir. Arapça sözcükler yerine teñri, tamu(g), yek, ferişte, namaz vb. Türkçe veya İran dillerinden ödünçlemeler kullanılır .

KUTADGU BİLİĞ ÖRNEKLERİ

Kutadgu Bilig de genelde

-Allah'ın , Hazreti Muhammed'in (s.a.v), Dört Halife ve Tabgaç Bugra Han'ın övülmesi

-İyilik etmenin faydaları

-Bilgi ve aklın faydaları

-Devletin sıfatı

-Adalet vasfı

-Hükümdarın ve devlet yönetiminde bulunan vezir, komutan, ulu hacib, kapıcıbaşı, elçiler, katipler, aşçıbaşları ve hizmetkarların vasıfları,

-Dünyanın kusurları

-Ahiretin kazanılması

-Evlilik

-Çocuk yetiştirme ve terbiyesi

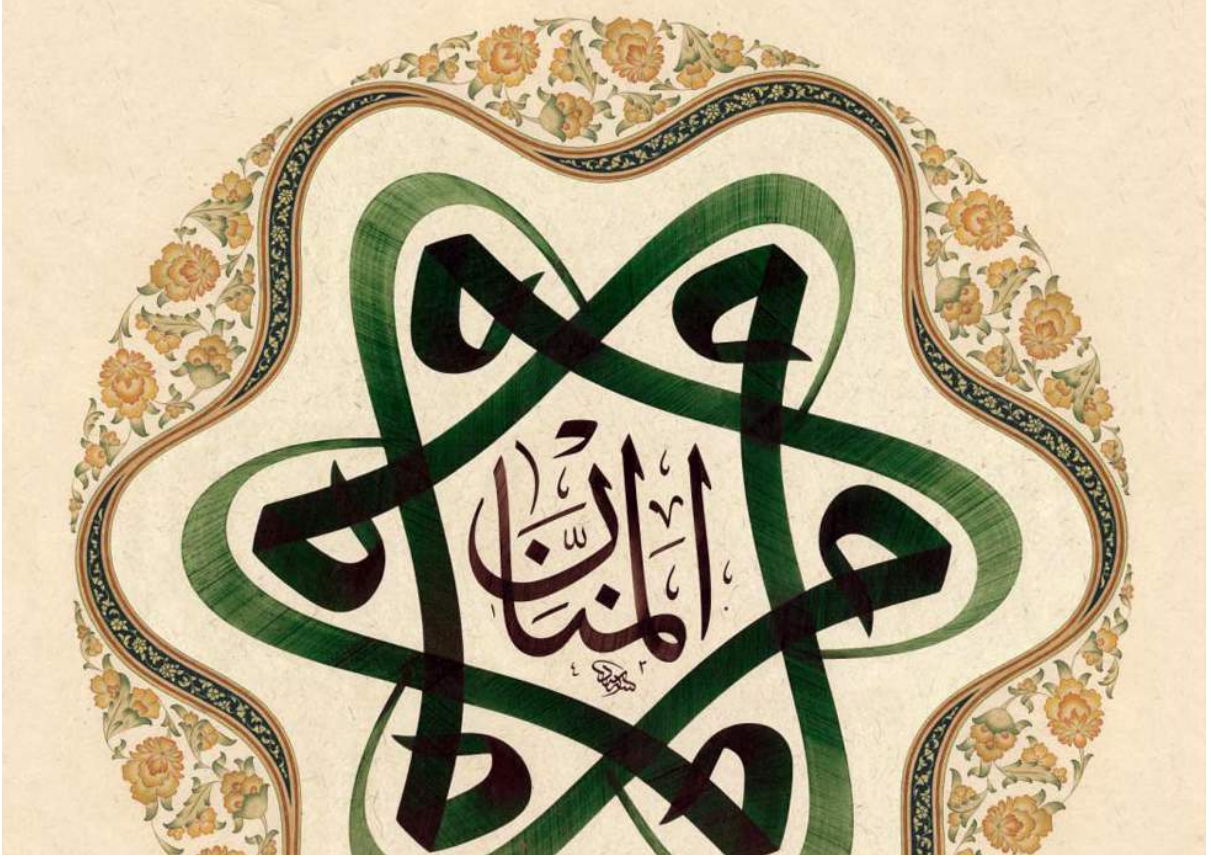
-hizmetçilere davranış biçimi

-Yemeğe çağırma ve davete icabet usulleri

Gibi her toplumun ve her Müslümanın uy-

gulaması gereken davranışlara yer verilmiştir. Bizler bu ve bunun gibi eserleri varlığını bilmekten ziyade ilmin ve bilimin ışığında emrolunduğu gibi ilim nerede olursa olsun bulmamız gerektiği bilincinde olan kişiler olmalıyız . İslam'ın bilimden ve ilimden ayrılmaz bir parça olduğunu unutmamalıyız her Müslüman'ın ilime ve bilime verdiği değeri sadece uzaktan seyretmemeliyiz . Destek vermeliyiz , aramalıyız , bulmalıyız ve uygulamalıyız . Bizler bunun ne kadar bilincinde olursak, İslam ışığı altında çocuklarımıza iyi bir gelecek sunmuş oluruz. Çünkü bilimin ve ilimin geliştiği yerde hoşgörü olur , saygı olur, sevgi olur , edeb olur ve bunların hepsinin olduğu yerde çocuklarımız iyi birer Müslüman olur . Yusuf Has Hacib'in de dediği gibi : ' Aklın süsü dil , dilin süsü sözdür , kişinin süsü yüz , yüzün sözü gözdür . ' İçinin güzelliği diline vuranlara Selam ve dua ile kalın .

İFLASA GİTMEYELİM İHLASLA GİDELİM KUL HAKKI

Erol ŞENÖZ

Yüce dinimizin temel hedefi, insanların hem Allah ve insanlar ile, hem de diğer canlı-cansız varlıklar ve eşya ile ilişkisini "adl" üzere düzenlemektedir. Kur'an'daki adl emriyle, herşeyi yerli yerine koymak, hak sahibine hakkını vermek ve orta yolu izlemek kastedilmektedir. Temel vasfı kulluk olan insanın diğer varlıklara karşı belli esaslar çerçevesinde davranması ve insanlara eza verecek şeyleri ortadan kaldırması iman gereği sayılmaktadır. Nitekim bir hadiste şöyle buyrulmuştur:

" İman, yetmiş şubedir. Bunun yukarı derecesi Allah'tan başka ilah yoktur demek; en aşağı derecesi ise yolda insanlara ve diğer varlıklara engel olan, eziyet veren şeyi ortadan kaldırmaktır."

İnsanoğlunun en büyük zaafı, kendi nefsanî arzularına göre kural tanımadan yaşama temayülüdür. Çünkü insanın temel içgüdüüne na'inci keseri gibi sürekli kendine kendine doğ-

ru yontan ciddi bir zaaf vardır.

Bir ayeti kerimede: "Yazıklar olsun ölçü ve tartıya hile karıştıranlara! Onlar insanlardan birşey aldıklarında tastamam ölçerek alırlar. Onlar büyük bir günde hesap vermek için diriltileceklerini hiçmi akıllarına getirmezler? O öyle bir gündür ki insanlar, alemlerin Rabbinin katında divan duracaklardır"

(Mutaffifin 83/1.6)

Aslında dünya hayatındaki sosyal münasebetlerin hepsi ticarete benzer. Nasıl ki insanlar ticarete alırken ve satarken kazanmak hırsıyla birtakım yanlışlıklara kapılıp hak ve adalet terazisini tam olarak kullanmakta zorlanırsa, aynı şekilde beşeri münasebetlerde de çıkarlarına aid hususlarda kendilerini sürekli haklı görüp baskı kurarak karşısındakinin hukukunu görmezden gelmek gibi yanlışlar yapmaktadır.

Bu dünyada başkalarının hakkını gasbeden, hesap gününde çok ağır bedeller öde-

yeceği hem Kur'an ayetlerinin hemde Hz. Muhammed'in(sav) sıklıkla vurguladığı konulardır.

Şu hadis bu konudaki en çarpıcı örneklerden biridir. Allah Rasulü ashabına: "Müflis kimdir, biliyor musunuz?" diye sordu.

Ashab-ı Kiramdan bazıları: "Bizim aramızda müflis, parasını ve malını kaybeden kimsedir" dediler. Bunun üzerine Rasulullah(sav) buyurdu ki: "Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekat sevaplarıyla gelir. Fakat ona buna sövmüş, kimilerine zina iftirası yapmıştır, bazı kimselerin malını yiyip bazılarının kanını dökmüştür, dedikodu gıybet etmiş kimilerini de darbetmiştir. Böyle birinin iyiliklerinin sevapları hak sahiplerine verilince üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biter. Bu sefer hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilerek cehenneme atılır işte müflis budur."

İnsanların amel defterlerinde günahlarının üç nev'i tasnif edildiği anlaşılmaktadır;

İlk sırada küfür ve şirk gibi günahlar yer alır ki bunlar asla affedilmez.

İkinci sırada Allah Teala'ya karşı küfür ve şirk dışında işlenen günahlar vardır ki bunlar affedilebilir.

Üçüncü sırada ise kul haklarına karşı işlenmiş günahlar yer alır. Bunlar asla karşılıksız bırakılmaz. Hak sahipleri haklarını almadıkça hesap işlemi tamamlanamaz.

Bu konulardaki ayet ve hadisler Müslümanların din kardeşleriyle olan ilişkilerinde hak mefhumu konusunda duyarlıklarını arttırmakta, ticareti ilişkilerden komşuluğa, borç alışverişinden yolda yürüyüşe kadar hassasiyet kesbetmesi gerekli kılmaktadır. Çünkü takva ehli bir Müslüman, din kardeşinin haklarına saygı göstermedikçe kendisini beşeri münasebetler terazisine hile katmış sayar. Çünkü söz konusu ayetlerin doğru tartıp ölçmesini istediği terazi, sadece

kantar, gram ve metre değil, aynı zamanda adalet ve insaf terazisidir.

Tevbe ve istiğfarda kul hakkına taalluk eden günahın mutlaka hak sahibiyle helalleşmek suretiyle gerçekleşeceği kaydı, kuş hakkının tevbe ve istiğfar ile giderilemeyeceği gerçeğini ve önemini anlatmaktadır. Burada şu ilkeyi göz önünde bulundurmak gerekir: "Affetmek büyüklük, başkasının hakkını zayi etmek ise zulümdür. Allah teala azamet ve kibriyasına yakışır bir biçimde kulunun kendisine taalluk haklarını bağışlar, ama huzuruna bir başkasının hakkıyla gelen kimseyi ise -hak sahibinin hakkını zayi etmemek için- bağışlamaz.

Kul hakkının kapsamının genişliği sebebiyle Peygamberimiz bu konuda duyarlılık göstermiş ve vefat hastalığı sırasında mescide çıkıp minberden nasihatlar etikten sonra halka hitaben: "Kimin bende bir hakkı varsa, altın ve gümüşün bir işe yaramadığı günde, benden isteyeceğine şimdi çıkıp istesin buyurmuştur.

Ayrıca Allah Rasulü cenaze namazları sırasında ölenin borcunun olup olmadığını sorardı. Varsa borcun mirastan ödenmesi talep ederdi. Bugün cenazelerdeki helallik geleneği asr-ı sadetteki bu uygulamaların bir devamı olsa gerektir. Ancak helallik almada sadece ritüel olarak helallik almak yerine fiilen de borcun ödenmesi gerekir.

Kul hakkından sakınıp bu konuda duyarlılık sahibi olabilmenin en önemli etkenlerinden birisi kulun zulüm ve haramla rızkının artmayacağına; sayısal olarak artsa bile bu tür bir artışın genellikle musibet ve felaketlerle elden çıkacağına ve kul hakkının asla bereket getirmeyeceğine inanmakla olur. Bir başkasının ahının olduğu maldan nasıl bereket ve huzur beklenilebilir ki ?

Kul hakkı konusundaki duyarlıklar dünyevi hayattaki huzuru sağladığı gibi ahiret mutluluğunun da teminatıdır. Nitekim eliyle, diliyle, gözüyle

ve sözüyle başkalarını incitmenin kul hakkına taalluk ettiğini bilen; eline, diline, gözüne ve gönlüne sahip olur.

Bizde kul hakkı denilince genellikle doğrudan başkasının malına ve canına taalluk eden haklar ile onlara verilecek zarar hatıra gelmektedir. Oysa ki kul hakkının içine insanları incitebilecek her türlü davranış girmekte; sözden bakışa ve su-izanna kadar hepsi bu kapsam içinde yer almaktadır. Hatta çevreyi, ekolojik dengeyi korumaya riayet etmeyen; suya, havaya, toprağa ve yaratılmış bütün canlılara karşı iyi davranmayan insanları bile aslında bu kapsam içinde görmek gerekir.

Bazen farkında olarak, bazen farkında olmadan gaflet ve dalgınlıkla irtikab edilen bütün bu yanlışlar, insanlar için bir ahiret problemidir. Amellerin tartıldığı hesap gününde insanları manen iflasa götürüp müflis duruma düşürebilir. Müflis olmaktan kurtulmanın yolu Allah'a karşı muhlis bir kul, insanlara karşı munis bir dost ve arkadaşı olarak kul hakkına riayetten geçer.

KULA ÖDERSEN

Fani dünya gelip geçer
Kevserden hak eden içer
Mevlam günahların siler
Kul hakkını kula ödersen
Düşün taşın ver kararın
Affı yok şirkte duranın
Mahşerde rızası Mevla'nın
Kul hakkını kula ödersen
Günahın deryalar olsa
Rahimdir affeder Mevla
Düşmezsin sırat yolunda
Kul hakkını kula ödersen
Mü'min ümitle korkuda
Yaradan bırakmaz darda

Cennet var mevla katında
Kul hakkını kula ödersen

Garip AŞIK(Erol ŞENÖZ)

İmam-ı Azam ve Mecusi

Rivayete göre İmam Azam Ebu Hanife kendisine borçlu bulunan bir mecusiden alacağını istemek üzere gitmiş. Mecusinin evinin kapısına geldiğinde ayakkabısına bulaşan pisliği silkeleyince pislik mecusinin duvarına sıçramış. İmamı Azam kendi kendine: " Ne yapsam? " diye düşünmüş ve mecusinin kapısını çalmış. Kapıyı açan hizmetliye ev sahibine Ebu Hanife'nin kapıda olduğunu söyle demiş. Ebu Hanife'nin geldiğini öğrenen mecusi onun borcunu istediğini zannederek özür dilemeye başlamış. Mecusinin mahcubiyeti karşısında Ebu Hanife özür dilemesi gereken varsa oda benim duvarını kirlettim bunu nasıl temizleyebilirim diye sormuş. Ebu Hanife'nin kul hakkına saygılı bu tavrı Mecusiye etkileyerek izin verin önce ben kalbimi temizleyeyim duvarı nasıl olsa temizleriz demiş ve müslüman olmuş. Bir başka hikayede ise bir ineği olan ve onun sütüne su katıp satan adamın durumunu anlatır. Adamcağız bir gün gelen selle ineğini kaybetmiş ve şu dikkat çekici sözleri söylemiştir; ben bunu kendi kendime yaptım yani kendim ettim kendim buldum hergün süte kattığım sular sel oldu ve bu selde gelip ineğimi aldı.

Helalleştiniz mi?

-Eşinizle helalleştiniz mi ? Onun hiç gönlünü kırmadınız mı yoksa? Hiç incinmedi mi sizden? Hiç hakkı geçmedi mi size? Elinizi şiddetle kaldırmak değil, sert bir söz bile söylemediniz mi? Onurunun kırıldığını hiç hissetmedi mi sizin davranışlarınızla? Yoksa helallik garanti mi? Nasıl olsa ahirette yakanıza yapışmayacağını, sizi orada utandırmayacağı, utanmanızdan üzüleceği noktasında garantiye sahip misiniz?

-Çocuklarınızla helalleştiniz mi? Onların sizin üzerinizdeki haklarını biliyor musunuz? Onları yerine getirdiğinizden emin misiniz? Onların bir mü'min olarak yetişmeleri konusunda gerekli itinaı gösterdiniz mi? Yüreklerine şeytan ortak olduğu için ateşe doğru sürüklenmeleri halinde, elleri yakanızda olmaz, öyle mi? Dünya gelecekleri ve kariyerleri için gösterdiğiniz gayreti, cennet bahçesindeki ebedi köşklere kazanılması içinde yaptınız mı ?

-Anne-babanızla, dede-ninenizle helalleştiniz mi? Öf bile demediniz muhakkak. Yaşlandıklarında, size nasıl küçükken rahmet kanatlarını germişlerse siz de ihtiyaçları olduklarında rahmet kanatlarını gerdiniz üzerlerine... Asla incitmediniz. Bir dediklerini iki etmediniz. Ama gene de bir sorun yüreğinize, sizi 9 ay 10 gün karnında taşıyan, sizin için saçını süpürge eden annenizin, sizin gül yüzünüz solmasın diye ömrünü törpüleyen babanızın üzerinizdeki haklarını bütün bütün yerine getirdiğinizden emin misiniz?

Cennet anaların ayakları altındadır diyen Peygamber Efendimizin bu sözüne ne kadar nail oldunuz ?

-Komşularınızla helalleştiniz mi? Evinizin dumanından bile rahatsız olmadı komşularınız öyle mi, gecenin ilerlemeyen vakitlerinde yaptığınız gürültüden kundaktaki bebelerinin uyanmadığından eminsiniz, yani. Pişirdiğiniz kebabın kokusu çocuklarının yüreklerine kadar ulaştı ve o çocukların içi çekmedi, öyle mi? Burada bir hak - hukuk oluşmadığı konusunda kesin kanaatiniz var. Komşuluk hukukunu sonuna kadar yerine getirdiniz. Allah'ın, "komşuları neredeyse size mirasçı kılacağı" bir hak-hukuk çerçevesinde yaşadınız bütün zamanlarda... Öyle mi?

-İş yerinizde çalıştırdığınız işçilerle helalleştiniz mi? Sizin üzerinizde hiç hakları kalmadı, öyle mi? Ücretlerini hakkaniyet içinde belirlediniz, onların sizin vereceğiniz işe muhtaç olduk-

larını, onlar gibi başka binlerce insan bulabileceğinizi, dolayısıyla hiçbir pazarlık güçlerinin bulunmadığını düşünüp, onların bu durumlarını ücret pazarlığında en aza razı etmek için kullanmadınız... Çalıştırırken mesai saatleri konusunda son derece hassas davrandınız. Bir saniye bile haklarının geçmesini istemediniz. Gönülleri hoştur çalışanlarınızın. Onlarla ilgili en küçük bir yük götürmezsiniz ebedi hayata... Öyle mi?

-Çalıştığınız iş yerinin sahibi ile helalleştiniz mi? Size verilen ücretin hakkını vermekte misiniz? Mesai saatleri içinde iş hayatının gerektirdiğinin dışında başka şeylerle, özel işlerinizle ilgilenmiyorsunuz değil mi? Aldığınız ücreti helal

ettirdiğinizden eminsiniz yani.

-Ortaklarınızla helalleştiniz mi? Birlikte yürüttüğünüz işte, en küçük bir hak geçmediği konusunda şüphemiz yok yani.

-İş arkadaşlarınızla helalleştiniz mi? Sigaranızın dumanından bile rahatsız olmamaları için azami titizliği gösterdiniz. Onları üzmediniz, onurlarıyla oynamadınız, asla ayaklarına basmadınız... Amirsenez amirliğin gücünü özel duygularınız için kullanmadınız, memursanız, kimse görünmediği yerlerde işi asmadınız, ihmaller yapmadınız.?

-Kendi bedeninizle helalleştiniz mi? Size emanet edilen bedeni, emanetin gayeleri çerçevesinde kullandınız. Onu istismar etmediniz.

Gözlerinizi, kulaklarınızı, beyninizi, kalbinizi, ellerinizi, ayaklarınızı, ciğerlerinizi, midenizi, onlara "Allahım, nedir bu benim başıma gelen?" gibi bir feryada sürüklemeyiniz.

-Malınız mülkünüzle helalleştiniz mi? Onları size emanet edilen çerçeve dışında kullanmadınız, içindeki fakara hakkını vermekte ihmal etmediniz. Malınıza baktığınızda onunla ilişkinizi tertemiz görmekte, onu mahşer ortamına sırtınızda bir yük olarak taşımayacağınızdan emin bulunmaktasınız. Malınıza şeytanı ortak etmediniz yani.

-Evinizle bu anlamda helalleştiniz mi? Evinizde şeytanın bir kürsü kurmadığından eminsiniz. Evinizin kimi köşelerini şeytana kiralamadınız. Eviniz sizden şikayetçi olmayacak. Eviniz, bir "Müslüman evi" duruluğunda oldu hep. Değil mi?

-İçinde yaşadığınız şehrin halkı ile helalleştiniz mi? Şehrin havası ile, suyu ile, ağacı - çiçeği ile, kuşu ile, yolu ile, kaldırımını ile, parkı - bahçesi ile, sokağı ile, başka insanların hakkına girmeden ilişki kurduğunuzdan emin misiniz? Evinizin bacasından, ya da aracınızın eksozundan çıkan kirliliği hava, kaç kişinin ciğerine doldu, böyle bir kaygınız var mı? Evinizin çöpünü nereye attınız? Elinizdeki sigara izmaritini atmakla, şehir halkı ile bir hukuk ihlali ilişkisi kurduğunuz konusunda bir kaygı duyuyor musunuz? Nasıl helalleşeceksiniz koca şehir halkı ile?

-Fabrikanızın yanından akan nehirdeki balıkların helalleştiniz mi? Hani fabrikanızdan çıkan zehirli atıklar oradaki balıkların canına okudu ya... Farkında mısınız? Irmak boyunca yaşayan tüm canlılardan, o ırmağın temiz suyundan yararlanmasında mümkün olan tüm insanlardan helallik istediniz mi?

-Yuvasını bozduğunuz kuşlarla helalleştiniz mi? Yurdundan yuvasından ettiğiniz karınca ile hak-hukuk ilişkisi içine girebileceğiniz gibi

ince bir hesap kafanızı yordu mu?

-Yönetiminiz altında bulunan insanlarla helalleşme gibi bir derde düştünüz mü?

"Ömer, Ömer, nasıl aldın bu barı (yükü) sırtına sen?" diye inleyen bir Ömer oldun mu hiç? "Kenar-ı Dicle'de bir kurt aşırsa bir koyunu, gelir de adli ilahi Ömer'den sorar onu" denilen şey nasıl bir şey, hangi Dicle'nin kenarında hangi kurt bir koyunu aşırıyor, ya da memleketin hangi köşesinde bir insancık, bir çocuk, bir kadın, bir kimsesiz, güçlülerin istismarına uğruyor, böyle bir kaygı yakıyor mu yüreğini? Nasıl hallediyorsun bu konudaki helalleşme işini? Kendi işin için kendi mumunu, devlet işi için devlet mumunu yakma gibi bir hassasiyet var mı, devlet işlerini deruhde ederken? Çalmıyorsun, çırpmıyorsun, yetim malını gözetiyorsun, tüyü bitmedik bebeklerin hakkı hukuku var memleketin en küçük bir varlığında, bunu biliyorsun, çocuklarının boğazından haram ekmek geçmesini diye titizleniyorsun, ne güzel... Ama ya, emrin altındakiler, senin nüfuzunu kullanarak tüyü bitmedik yetim malına el uzatıyorlar ve vebalini senin üzerine yıkıyorlarsa... Bir devlet yöneticisi, nasıl helalleşir koca memleket halkıyla, ne zaman helalleşir, bir fikrin var mı?

-Öğrencilerle helalleştin mi? Onlara, yarın ebedi hayatta, hesap anında, seni utandırmayacak şeyler öğrettiğinden emin misin? Öğrencilerine iyi şeyler öğretmek için sana tahsis edilen zamanı iyi-doğru kullandın mı? Dünya hayatının geçici olduğunu gerçek hayatın ahirette olduğunu, kainatın bir yaratıcısı O'nunda emir ve yasaklarının bulunduğunu anlattın mı?

-Öğretmenlerle helalleştin mi? Onlarla ilişkin "Bana bir kelime öğretenin kırk yıl kölesi olurum" gibi bir muallim hukuku hassasiyeti içinde mi?

-Arasına hayat kitabına bakıyor musun? Orada "kul hakkı" adına açılmış bir başlık var mı? Altında neler yazılmış? Fi tarihinde, taş atıp aya-

ğını kırdığın köpeğin feryadları da kaydedilmiş mi? Kırdı bayırda dolaşırken, falancanın bahçesinden kopardığın bir elma da kaydedilmiş mi oraya? Falancanın evine baktın izni olmadan, o da var mı? Falanca hakkında, hoşlanmayacağı şey söyledin gıyabında... Alay ettin göz kaş işaretiyle... Allah Allah, bütün bunlar kaydedilmiş öyle mi? Kim kaydetmiş olabilir bu minik minik şeyleri?

-Şu ilahi uyarılara ne dersin?

“Şüphesiz insanı biz yarattık. Nefsinin ona ne fısıldadığını da biliriz. Biz ona şah damarından yakınız.

“Onun sağında ve solunda oturan iki alıcı melek, yaptıklarını kaydetmektedirler.

“İnsan hiçbir söz söylemez ki yanında onu gözetleyici hazır bir melek bulunmasın.

“Ölüm sarhoşluğu gerçekten gelir de, ey insanoğlu, işte bu, senin ötedenberi kaçındığın şeydir (denir.)

“Sura üfürülür. İşte bu vaad olunan gündür.

“Herkes mahşer yerine, kendisini bir sevkedenden bir de şahitle beraber gelecektir.

“O gün insana: “Şüphesiz sen dünyada bundan gafildin. İşte Biz, senden perdeni kaldırdık. Artık bugün gözün keskindir.” denilir.

“Yanında bulunan arkadaşı: “İşte elimde bulunan hazırdir” der.” (Kaf suresi, 16-23)

“... Üzerinizde yaptıklarınızı yazan melekler vardır...” (İnfitar suresi, 11) ikaz-ı ilahisi hangi işi yaparken içini ürpertti?

-Ne dersin, “Bu kitaba ne oluyor, büyük küçük hiçbir şey bırakmamış, hepsini teker teker kaydetmiş” denilecek günden önce, bir feryad koparmak ve ahirete gidecek dosyaları azaltmak gibi bir derde düşmeli mi insan? Bu ilahi ikazlar bizim için değil mi?

-Bak kelimayı ilahinin önümüze koyduğu tabloya... Pişmanlığın fayda vermediği ve geri

dönüp düzeltmenin mümkün olmadığı bir ortamdan bahseden şu ikazlar, henüz burada iken, hayat defterlerimizde bir arınma çabasını gerektirmiyor mu?

“O gün insanlar, hesap vermek için saflar halinde Rabbinin huzuruna çıkarılacaklar. Allah onlara şöyle diyecektir: “Şüphesiz huzurumuza ilk yarattığımız gibi geldiniz. Halbuki dünyada, sizleri hesaba çekmek için bir yer ve zaman tayin etmediğimizi sanıyordunuz.

“O gün herkesin amel defteri ortaya konur.

Günahkarların, amel defterlerinden korkarak: “Eyyvah bize! Bu nasıl deftermiş ki, büyük küçük bir şey bırakmadan hepsini saymış dökmüş.” dediklerini görürsün. Onlar işlediklerinin cezasını görürler. Rabbin kimseye zulmetmez.” (Kahf suresi, 48-49)

-Ne dersin, helalleşmek için daha zaman var mı? Uyuduğunda yeniden uyanacağın konusunda kesin bir kanaat sahibi misin? Ya helalleşmek zorunda olduğun insanların hala helalleşebileceğin kadar yaşayacağından emin misin?

-Otuz kırk yıl önce hayat defterinize kaydo-

lan bir "Kul hakkı"ndan kurtulabilmek için nasıl bir gayret gösterebilirsin? Ne dersin, herhangi bir kimseye "Bundan kırk yıl önce, sana, senin hiç farkında olmadığın şekilde şöyle bir haksızlık yapmışım. Onun için helallik diliyorum. Verdiğim zarar ne ise onu gidermeye hazırım" diyebilecek cesarete sahip misiniz?

-“Uyudun uyanmadın olacak... Kimbilir nerede, nasıl, kaç yaşında...” Bu iş böyle oluyor. Ne kendi hayatına hakimsin ne başkasının hayatına... Bir gün, "Gel" diyorlar, gidiyorsun, herkes

gidiyor. Genç, yaşlı fark etmiyor... Babalar da gidiyor, bebeler de gidiyor. Gidilip gelinmeyen yere tertemiz gitmek, hesabı verilemeyecek dosyalarla gitmemek, savunması zor dosyaları taşımak zorunda kalmamak, musalla taşındaki "iyi biliriz"lerin gerçekten "iyi biliriz" olması, "Helal olsun"ların gerçekten "Helal olması..." Mesele bu.

-Orada iki şeyin affı yok, biliyorsun. Allah ile olan hukukunda O'na ortak koşma felaketi... Yaratılanla olan hukukta, "kul hakkı." Hesabı doğru yapmak gerekiyor. Şeytan'ın insanı, "Al-

lah affeder" diye günaha yönelttiği konusunda da uyarıyor Halik-ı zülcelal. Şeytanın iğvalarına aldanmamak gerekiyor. Sağlamcı gitmek gerekiyor Rabbin huzuruna...

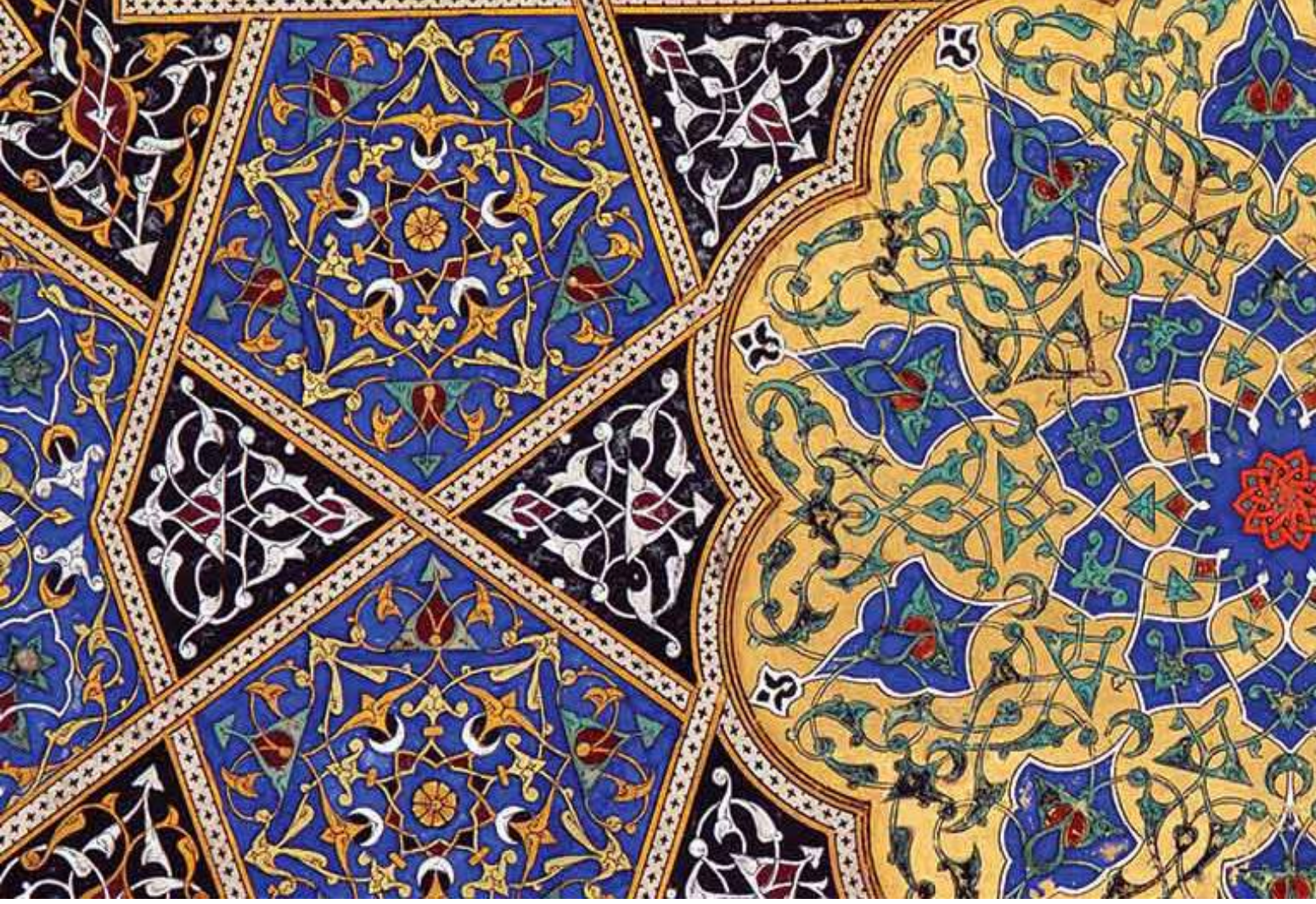
-Zor iş, kul hakkı bilincini kuşanmak. Zor iş, göz – kaş işaretine varıncaya kadar, cümleciklerin ihtiva ettiği manaları ölçmeye varıncaya kadar davranışlarımızı süzmek ve ilişkide bulunduğumuz her varlığın hukukunu gözetmek...

-Ama din demek, bu demek: Yaratan'ın ve Halikin yarattıklarının hukukunu gözetmek demek din. Halik-ı zülcelal, İslam'la, yarattıklarının hukuku, sulh ve selamet içinde olsun istemiş. Müslüman demek, elinden ve dilinden başkasının zarar görmediği insan demek. Müslüman demek, kendisine yapılmasını istemediği bir şeyi başkasına yapmayan insan demek. Yani ötekini kendi varlığı kadar aziz bilen insan demek.

-Bir İslam ülkesi ki orada, insanlar arasında derin nizalar vardır, öyleyse orası, kul hakkı disiplini yaralanmış bir İslam ülkesidir. Orada, kul hakkı disiplininden kopmuş, kişiliği yaralı Müslümanlar vardır.

-Müslümanların kişilik inşası, elinden ve dilinden başkalarının zarar görmemesi bilincini kuşanarak başlayacaktır. İslam toplumunun rahmet toplumu olması, yani Allah Rasulü sallallahu aleyhi vesellemin evrensel rahmet misyonuna layık toplum haline gelmesi, Müslüman'ın gönül bahçesinin başkaları için cennet olması ile mümkündür. Ne mutlu kendi kişiliğini cennetin dünyevi yansıması haline getirenlere...

Bizleri imtihan dünyasında af, mağfiret ve hidayete uğrayabilme ümidiyle gönüllerimizi yumuşatıp muhabbetle manevi alemde ihlaslı bir yolculuğa çıkabilme fırsatı sunan Yüce Mevla'ya hakiki kul, Peygamber Efendimiz'e layık ümmet, Üstadımız Muhammed Arap Karahan'a samimi bir derviş olmak dileğiyle.

AKSÜLAMEL

Feyza Nur MARAŞLI

Eskimeyen hisler bile eskimiş kelimelere mahkum. Kelimeler harflere mahkum. Hayat hep ironi, hakim mahkum meselesi.

Sana mahkûmiyetin en güzelini anlatmak benim için çok zor. Anlatmakta yetersiz kalamı bile bile anlatmak yine ironi ve anlatırken yine eskiyen kelimelere başvurmak yine mecburiyet.

Böyle deyince matematik aklıma geliyor, şu x'i bulmaya dayalı olan. Veriler var, ve bilinmeyi veriyle buluyorsun hani. Yani bilinen şeyleri bilinmeyi açıklamaya malzeme ediyorsun.

Yani aslında; aslolan manadır, mavera. Öte'

yi arıyorum bu gün. Bu yolculuğa da kıymetli sen'i ortak ettim.

Kaçınılmaz bir son var, biliyorsun: Ölüm. Ölümün maverası peki? Gerçi bunu benden kat be kat güzel anlatanlar olmuş, olsun da. Zira sadece benim gördüğüm hakikat, hakikat olmaya oldukça uzak olurdu.

Sıfırım, belki arada yükseliyorum ama sık düşünüyorum. Sıfır olabilmek için fazla samimi-yetsizim. Hem çok uzağım sifıra hem de yapamıyorum onsu. Ne kadar yükselirsem o kadar seri düşünüyorum. İnsan olmanın acziyeti sanırım bu. Ama 'O' affedicisi. An be an, tekrar tekrar

düşüyorum. Yinelemenin hadsizliği üzerimde, sıfırıma değer katacak bir 'O' var.

Aslında dünyada yeni bir düzen olmadı hiç. Yani bütün kurulan düzenler ana düzenin kökünden besleniyor. Bir yerde çalışınca başka bir yerde kazanıyorsun. İşte bu eşsiz düzen, imtihan denilen başka bir eşsiz olayda gizli. Bir sebebe ihtiyacım var ki sonucu göreyim. Her iki dünyam için çalışayım. Her anımızda bize şahit olan bir güç var. Güç ki; hem yaratır hem de amacımızı hatırlatır. İşte ölüm de yaşamın karnesinin alınacağı gün.

Okuduğum bir kitapta çok hoşuma giden karşılıklı konuşmayı şuraya usulca bırakayım.;

- Dünyaya sizin gözlüğünüzden baksaydım bakışım değişirdi, dünya değil.
- Önemli olan da bakıştır dünya değil.
- Ateşi su gibi görmeyi seni serinletiyor mu?

- Ateşi su gibi görmek hayalperestliktir, görme bozukluğudur. Oysa ben doğru bakışı, doğru tanımlamayı kastettim. İşte önemli olan en doğru bakışa, en güzel yorumlayışa sahip olmak.

Öyle bir bakışın olsun ki; mavera hep seninle olsun. Hiçbir anın tekrarı yok. Senin tekrar ettiğin bir şey yok mu? Bu olsa olsa nefes olurdu. Fakat hiçbir nefesi de iki kere almıyoruz. Her daim geride bıraktığımız can çekişen dakikalar var.

Ölünce çürüyen bedenler değil taptaze ruhlar eşlik etsin sana, bana, hepimize. İnsanım, karamsarım keşkelerim çok. Bunun yanı sıra güçlüyüm çünkü yaratılanların şerefliyim. Bir dirim istiyorum, öyle bir dirim ki, dirilişim olsun, mahkûmiyetim değil özgürlüğüm olsun. Aklım da ise hep 'O' olsun.

"Cennet inanarak var ettiğimiz değil, inanaarak gireceğimiz yer."

SADIKLARLA BERABER OLMAK

Davut ÖZDAL

**“Ey îmân edenler!
Allâh’tan ittikâ edin
ve sâdiklarla berâber
olun!”** (et-Tevbe, 119)

Ashabı Kiram, Resulullâhın sohbetinde iken büründükleri huzur ve edep hâlini:

“-Sanki başımızın üzerinde bir kuş var. Kıpırdasak uçacak zannederdik.” şeklinde ifâde ederlerdi.

Ashabı Kiram, Allah Resul’ünün sohbet meclisindeki manevi iklimden; rahmet ve bereket sağanaklarının toprağı gark ettiği gibi en yüksek düzeyde faydalandılar. Bu sâyede zamanında toprağı atılan tohum gibi, eşsiz fidanlar ortaya çıktı. Allah Resul’ünün yıldızları oldular,

eşsiz şahsiyetler yetişti. Cahiliye devrinin merhametsiz, vicdansız, kız çocuklarını diri diri gömecek kadar katı, hak ve hukuk tanımaz insanı eridi, kayboldu. Aynı zaman içinde, gözü gönülü yaş dolu, ince ruhlu, hassas bir insan hüviyeti teşekkül etti.

O insanlar Allah Resul’ünün şahsiyetini ve yüce ahlâkını gittikleri her yere taşıdılar. Kıyamete kadar menkıbeleri devam edecek faziletler sergilediler. Onlar hakkında ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz de şöyle buyurur:

“(İslâm dinine girme hususunda) öne geçen ilk muhacirler ve ensar ile onlara güzellikle tabi olanlar var ya, işte Allâh onlardan razı olmuştur, onlar da Allâh’tan razı olmuşlardır. Allâh onlara, içinde ebedi kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte bu büyük kur

tuluştur.” (et-Tevbe, 100)

İbadet vecdi içinde geçen bütün sohbetler,

Allah Resul’ünün sohbetlerinden bir yansımadır. Zira manevi istifadenin merkezi O’dur. Ruhi heyecanlarla dolu sohbetler de hep o merkezden teselsülse naklolan parıltılardır. Sadık ve Salihlerin böyle meclislerini ganimet bilmelidir. Zira bu meclisler öyle bir cennettir ki; içinde ilâhî aşk ile çağlayan gözler ve gönüller vardır.

Manevi hayatın muhafazası için gâfil ve fâsiklarla bir arada bulunmaktan şiddetle sakınılmalıdır. Çünkü çöplük ve leşler üzerinden gelen bir rüzgar, onların pis kokularını alarak etrafa yayar, nefesleri tıkar ve ruhları daraltır.

Şeyh Ubeydullâh Ahrâr k.s., bu hususta dostlarına şöyle nasihat eder:

“-Ağyâr ve bîgânelerle sohbet etmek, kalbe fütur, ruha dağınıklık ve gönle perişanlık verir.

Nitekim Bayezid-i Bestemi, bir gün içinde böyle bir perişanlık duydu. Bir türlü kendisini toplayamadı; meclisindekilere:

“-Hele bir bakın meclisimde yabancı biri var mı?” dedi.

Araştırdılar kimseyi bulamadılar. Fakat Bayezid-i Bestemi ısrar etti:

“-Hele iyi araştırın. Asaların olduğu yere de bakın. Eğer öyle olmasaydı, içimde bu perişanlık olmazdı.” dedi. Tekrar araştırdılar ve bir gâfilin asâsını buldular. O asayı dışarı attılar; Bayezid-i Bestamî’nin gönül huzuru da yerine geldi.

Yine bir gün Hâce Ubeydullâh Ahrâr Hazretleri, huzuruna gelen yakınlarından birine:

“-Senden yabancılık kokusu geliyor.” dedi ve ilâve etti:

“-Galiba sen, yabancı birinin elbisesini giymişsin.”

O kimse hayretle:

“-Evet öyle.” dedi ve o elbiseyi değiştirip tekrar geldi.

Bunun zıddı bir misal de Yusuf -aleyhisselâm- ile babası Yakup -aleyhisselâm- arasında vaki olmuştur. Hazret-i Yâkûb, oğlu Yûsuf’ta kendi hususiyetlerini görünce, ona diğer çocuklarından daha fazla meyletti. Bu muhabbette öyle aynîleşme oldu ki, daha sonra Yûsuf’un gömleği Mısır’dan kendisine getirilirken o Ken’an ilinde olduğu hâlde gömleğin kokusunu almaya başladı. Halbuki ondan başka hiç kimse o kokudaki sırrı hissetmemekteydi.

Manevi hâllerin eşyaya bile sirayet etmesi karşısında, eşyadan daha hassas olduğunda şüphe bulunmayan insan kalbini, ne denli titizlikle muhafaza etmek gerektiği ortadadır.

Üstatların bu hususta şöyle demişlerdir: "Halkın amel ve ahlâkından cansız varlıklar bile etkilenirler. Bu itibarla türlü çirkinliklerin irtikâp edildiği bir yerdeki ibadetle, amel-i sâlih ve hayırlara mekân olmuş bir yerdeki ibadet, kıymetçe birbirinden çok farklıdır. Bunun içindir ki, Kâbe haremindedir kılınan bir namaz, diğer mescitlerde kılınan namazlardan yüz bin kat daha faziletlidir. Yine Mescidi Nebi deki ve Mescidi Aksa da ki kılınan namazlar, sair yerlerde kılınanlardan misillerce üstündür."

Bu hâlin zıddı olarak Hazret-i Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz, Arafat'la Müzdelife arasındaki Vâdi-i Muhassır mevkiinden hızlı olarak geçmişlerdir. Bu tavır karşısında ashâb merâkla:

"-Ya Rasûlallâh! Ne hâl oldu ki burada sü-ratlendiniz?" diye sorunca Hazret-i Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"-Cenabı Hak, bu mekânda zalim Ebrehe ordusunu kahretti." buyurmuşlardır.

Yine binbir meşakkat dolu Tebük Seferi'nden dönüşte Ashabı kiram, gölgelenmek ve su temin edebilmek için Semûd Kavmi'nin taşları oyarak yapmış olduğu köşklere girdiler. Bunun üzerine -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Bu mekânda Cenâb-ı Hak Semûd Kavmini helâk etti. O kâhırdan bir hisse gelmemesi için buralardan su almayınız." buyurdu.

Ashâb:

"-Yâ Rasûlallâh! Kırbalarımıza su doldurduk ve bu sudan hamur yaptık." deyince Hazret-i Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem-:

"-Suları boşaltın ve hamurları dökün!" emri ni vermiştir.

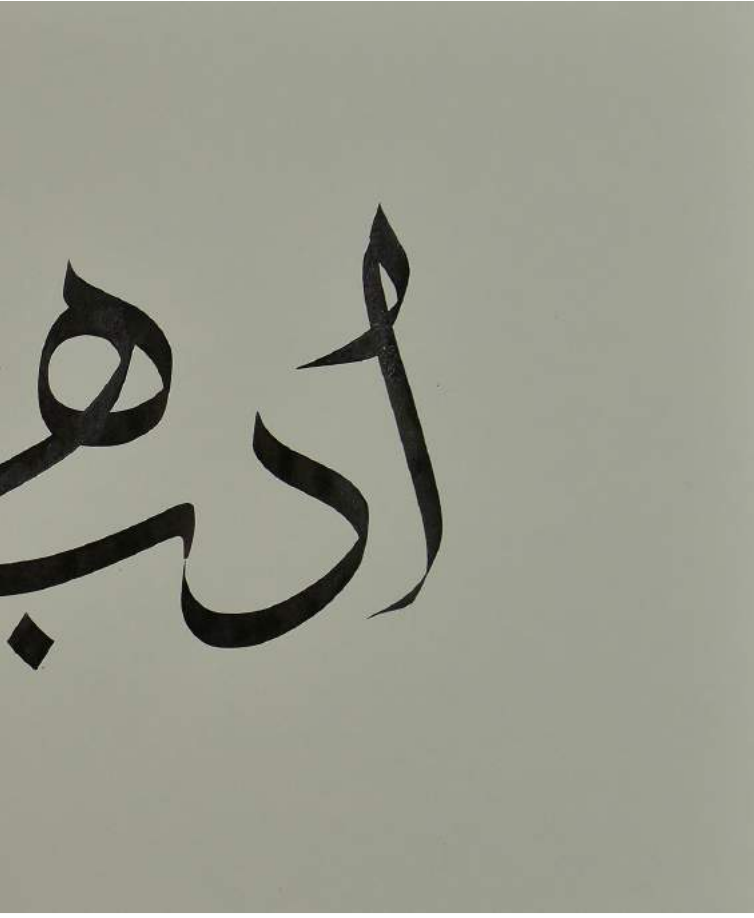

Yine hacılar Mina da şeytanı taşlama esnasında o mekanda dua etmeden, taşlar atılır ve o mekandan çabucak ayrılırlar.

Bu ve benzeri hâdiseler, hâllerin cansız varlıklara dahi sirayet gösteren tipik birer misaldir.

Gönül erleri olan, Salih ve arifler de, kalplerindeki muhabbet, aşk ve vecdlerini sohbetlerine taşırlar. Kalplerindeki esrarın nuru cemaate akseder. Meydana gelen feyz neticesinde gönüller kabiliyet ve istidada göre, hakikat nuru ile dolar. Tıpkı; gül, karanfil ve nadide çiçeklerle bezenmiş bir bahçe üzerinden esen sabah melteminin, gittiği yerlere, gönüllere bahar ferahlığı veren güzel kokular götürmesi gibi. Manevi hâllerin inkişafı ve derecelerinin yükselmesi için salih ve sadıkların güzel hâllerinden feyz (manevi enerji) almaya gayret etmelidir.

Hâllerdeki sirayet, yukarıda temas edilmiş

olduğu üzere muhabbet ve ünsiyet nispetinde gerçekleşir. Kâmil bir mümin olabilmek için, sadık ve sâlihlerle ünsiyet hâlinde bulunmak, yâni onları sevmek ve onlara yakın bulunmaya çalışmak, bu temayülün kuvvetlenip arzu edilen neticeyi hâsıl etmesi için şarttır.

Nitekim Bayezid-i Bestâmî'ye müracaat eden bir derviş:

“-Beni Allah'a yaklaştıracak bir amel tavsiye et.” deyince Bayezid –k.s. ona şu nasihatte bulunmuştur:

“-Allah'ın veli kullarını sev! Sev ki onlar da seni sevsinler. Onların gönlüne girmeye

çalış! Çünkü Allah, o ariflerin kalplerine her gün 360 defa nazar eder. Onlardan birinin kalbinde senin adını görürse, seni bağışlar!...”

İşte bu sebeple tasavvufî terbiyede salikin mensup olduğu yere ve sadıklara ait muhabbetini taze ve zinde tutabilmesi maksadıyla “râbita”, daimî bir kaidedir.

Râbita, muhabbetin şiddetiyle, kalbî duyuş ve hissedişte yüksek bir manevi hat vücuda getirir. Bu hattın iki ucundaki şahsiyetlerde “aynileşme” istikâmetinde bir ruhi alışveriş başlar.

Düşünmelidir ki, günah ve mâsiyet yolundaki bir insan, bu kalbî bağlılığın güzel tesirleriyle, belki tafisi mümkün olmayan pek çok manevi kayıptan kurtulabilir. Yine bunun yanında kalbî râbitanın bereketiyle hayır yolunda nice manevi kazançlara nail olabilir.

“Denize kavuşan bir nehirde; nehirlik biter, nehir; girdiği denizin bir parçası olur. Yediğimiz bir ekmek bünyemiz içinde erir ve vücudumuzun bir parçası hâline gelir. Seven bir kimsenin varlığı da, duyduğu muhabbetin şiddeti kadar sevdiğinde kaybolur.”

Tasavvufta, “fenâfillâh” ve “bekâbillâh” denilen keyfiyet budur. Ancak, muhabbetullâh istikâmetinde bu derecede ilerleyebilmek için, kalbin ona tahammül edecek bir liyakat ve kifiyet kazanması lâzımdır. Bu ise, muhabbetle tam teslimiyetle elde edilebilir.

Hazret-i Ebû Bekir –r.a.-, Rasûlullâh –(s.a.s.)- Efendimizle her yeni buluşma ve sohbetinde ayrı bir vecd ve istiğrâk hâli yaşardı. Huzurlarındayken bile O'na olan muhabbet ve

hasreti teskin olacağı yerde daha da ziyadeleşirdi. Nitekim bir gün, bütün servetini Allah Resul'ünün huzuruna getirip can u gönülden infak ettiğinde, muhabbet ve iltifat dolu sözlerle Peygamberimizin methine nail oldu.

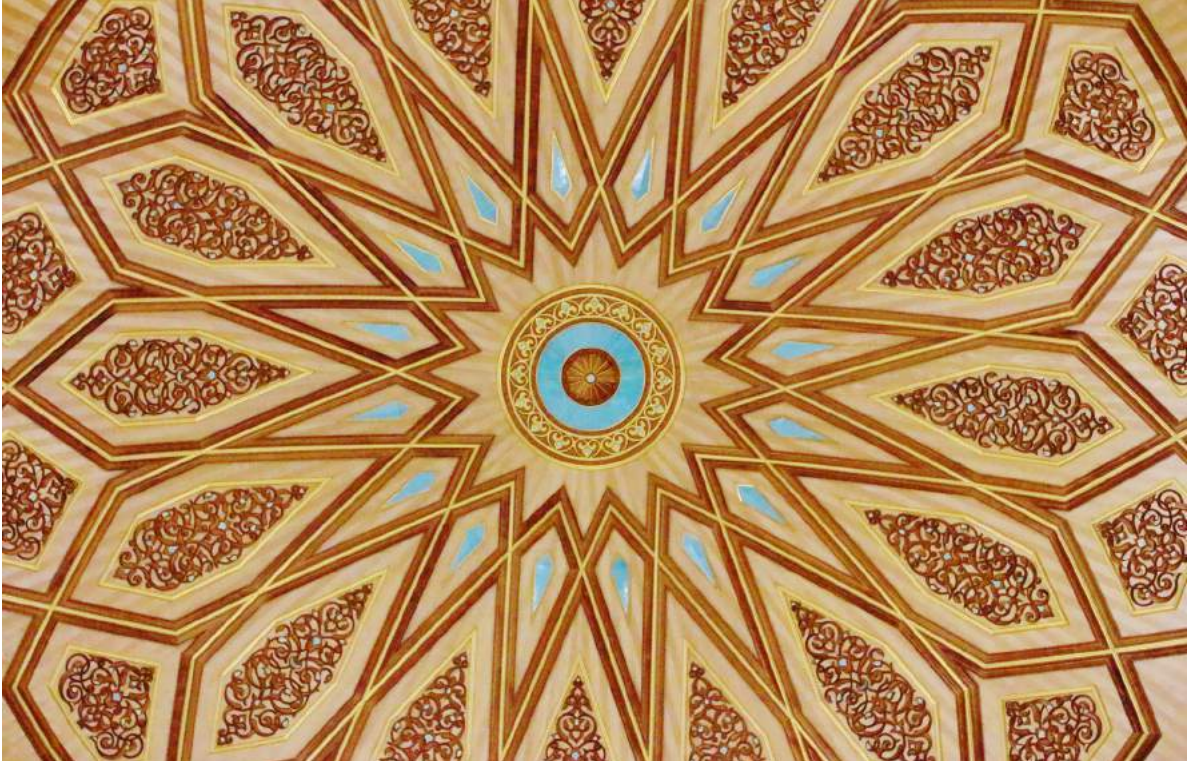
Yine bir gün gönüller sultanı Fahri Kâinat Efendimizin rahatsızlandığını duyan Hazret-i Siddık, üzüntüden kendisi de yatağa düşmüştü.

Bu aynileşme sebebiyledir ki Allâh Rasûlü –s.a.s.- de:

“-Ebû Bekir bendendir, ben de ondanım. Ebû Bekir dünyâda ve âhirette kardeşimdir.” (Deylemî) buyurarak mana âlemindeki beraberliği ve kalpten kalbe vaki olan hâl akışını teyit buyurmuştur.

Şeyh Sâdî-i Şîrâzî de, hallerdeki sirâyet husûsiyetini şöyle ifâde eder: “Ashâb-ı Kehf'in köpeği sâdıklarla berâber olduğu için büyük bir şeref kazandı. Nâmı Kur'ân-ı Kerîm'e ve târihe geçti. Lût Peygamberin karısı ise fâsıklarla beraber olduğu için küfre duçar oldu.”

İlahi hamdini sözümüze sertaç ettik.
Zikrini kalbimize miraç ettik.
Kitabını kendimize minhac ettik.
Biz yoktuk sen var ettin.
Varlığından haberdar ettin.
Aşkınla gönlümüzü bıkarak ettin.
Sevdir bize sevdiğini.
Yerdir bize yerdiklerini.
Yar et bize erdirdiklerini.
Sevdiğin habibini sevdiğin.
Sevdiğin ki Risalet'ini giydirdin.
Makamı İbrahim'den Makamı Mahmud'a erdirdin.
Serveri Asfiya kıldın.
Hatemi Enbiya kıldın.
Muhammed Mustafa kıldın.
Her türlü Selat O 'un üzerine olsun.
Allahumme salli ala seyidine Muhammed.
Not: Osman Nuri Topbaş hocasının yazısından alıntı yapılmıştır.

*Essin bize şeyhin yeli
Deli olsun gönül deli
Biz mürit sen bize veli
Götür bizi Muhammed'e*

*Senin ile heryer baldır
Tut elimizi de kaldır
Zikirden zikire daldır
Götür bizi Muhammed'e*

*Dünya zevkini kısıalım
Nefsimizi bir asalım
Senin izine basalım
Götür bizi Muhammed'e*

*İki pınar akar gözüm
Hergün seni arar özüm
İki çifttir benim sözüm
Götür bizi Muhammed'e*

*Budur benim halim yaman
Bırakmaz beni kör şeytan
Sende arar gönül derman
Götür bizi Muhammed'e*

*Mehmet etti böyle hitap
N'olacak bu halim harap
Şeyhim Bedir Şeyhim Arap
Götür bizi Muhammed'e*

Mehmet ASLAN

Ramazan Ayı

Ayşe Nur KARAHAN

Ramazan ayı bereket ayıdır. Peygamber Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuştur: (Ramazan bereket ayıdır. Allah bu ayda, günahları bağışlar, duaları kabul eder.) [Taberani]

Ramazan orucunu farz bilip, sevap bekleyerek oruç tutanın günahları affolur.) [Buhari]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ
فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ
مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ
يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

OKUNUŞU:

Şehru ramadânellezî unzile fihil kur'ânu huden lin nâsi ve beyyinâtin minel hudâ vel furkân, fe men şehide minkumuş şehra fel yesumh, ve men kâne merîdan ev alâ seferin fe iddetun min eyyâmin uhar, yurîdullâhu bikumul yusra ve lâ yurîdu bikumul usra ve li tukmilul iddete ve li tukebbirullâhe alâ mâ hedâkum ve leallekum teşkurûn

ANLAMİ:

Ramazan ayı ki, o ayda Kur'an, insanlara yol gösterici, doğru yola iletilici, eğri ile doğruyu birbirinden ayırt edici olarak indirildi. İçinizden kim bu aya yetişirse onu oruçla geçirsin. Kim hasta ya da yolcu olursa tutamadığı günler sayısınca sonraki günlerde oruç tutsun. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Bu sayılı günleri tamamlamanızı ve size doğru yolu gösterdi diye kendisini tekbir etmenizi (ululuğunu dile getirmenizi) ister, ola ki, O'na şükredersiniz.

Sûre-i Bakara, Âyet 185

İHTİŞAMIN MANEVİ YÜZÜ (KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN)

Şeyda KÖŞKER

Es-selamu aleyküm kıymetli okurlarımız. Rahmanın nasibi ile yine pınarın özünde birlikteyiz. "Hiçbir şeyi ben yaptım deme. Ele geçirdiğim tüm kaleler, kazandığım tüm başarılar Allah'ın bir lütfudur." Sözünün sahibi Büyük Osmanlı padişahı SULTAN SÜLEYMA'IN ihtişam dolu hayatının manevi yönünü paylaşacağım.

Kanuni sultan Süleyman Osmanlı Devleti'nin onuncu sultanı ve İslam halifelerinin yetmiş beşincisi. Babası Yavuz Sultan Selim Han, annesi Ayşe Hafsa Sultan olup, Kanuni lakabıyla meşhur olmuştur.

6 Kasım 1494 tarihinde Trabzon'da doğdu. Avrupalılar, "Bü-

yük Türk, Muhteşem Süleyman" lakapları ile tanılırlar. Kanuni Sultan Süleyman Han'a "Süleyman" ismi, Kur'an-ı kerim açılarak verildi. Neml suresi otuzuncu ayeti kerimede geçen Süleyman'ın(aleyhisselam) isminden alındı.

Sultan Süleyman, rüyasında Peygamber efendimizi görür. Peygamber efendimizi takip ederek bugün Süleymaniye'nin inşa edilmiş olduğu 70 dönümlük güzel manzaralı tepeye gelirler. Bu tepe hem Haliç'i hem de Boğaziçi'ni mükemmel bir açıyla görmektedir. Peygamber efendimiz kanuni Süleyman'a; "Mihrabı buraya, minberi şurada olsun" der. Kanuni Sultan Süleyman, kutlu rüyadan uyanır, şükürler eder. Mimar Sinan'ı hemen çağırır. Hiçbir açıklama yapmadan ve büyük bir heyecanla onu rüyasında

gördüğü yere götürür. “Buraya bir camii bir de külliye yapacağız.” Diye sözlerini bağladığında, Mimar Sinan söze karışır; “Sultanım mihrabı burada, Minberi şurada olsun..” Sultan Süleyman şaşırır; “Sinan, sen bu işten haberli gibisin” der. Mimar Sinan cevap verir; “Sultanım dünkü rüyanızda bende bir adım gerinizden geliyordum” der. Temelde ilk taşı şeyhülislam Ebusuud Efendi koydu...

Fatih külliyesinden sonra devrin en büyük üniversite merkezi olarak planlandı. Süleymaniye Camii, ihtişam ve zarafet yönünden yalnız Türk mimarisinin değil, bütün dünya mimarisinin en seçkin eserlerinden birisidir. Gelelim Süleymaniye Camii ve külliyesinin inşaatında bilinen sırlara deprem mühendisliği tekniklerini kullanmış olup en şiddetli depremlerden bile etkilenmemektedir.

Mimar Sinan'ın kalfalık eserim dediği Süleymaniye Camiinde verilecek vaazların

duyulması için akustik sistemi üzerinde çalışmış, sesin bir noktadan çıkarak camiinin her köşesinde eşit şekilde dağılmasını sağlamıştır. Mimar Sinan, yanan mumlardan çıkan isin camiye zarar vermemesi için bir is odası tasarlamış ve hava akımını is odasına yönlendirerek bu odada biriken isten mürekkep elde edilmesini sağlamıştır. Bu mürekkepten devrin en önemli yazması eserler de, en önemli siyasi, idari, dini amaçlı fermanlarında kullanıldığını ve yazıların asla kaybolmadıklarını biliyor muydunuz? Caminin içindeki oyuklardan içeriye baktığınızda, birinden caminin içindeki Allah, diğerinden ise Muhammed yazılı dev levhaları görürsünüz. Ayrıca Süleymaniye'nin hangi köşesini, hangi duvarını, hangi açısını ölçerseniz ölçün, sayısal olarak karşınıza Allah kelimesinin ve katlarının çıktığını görürsünüz.

Soylu ecdadımızın sahip olduğu kıvrak zekayı ve yüksek maneviyatı anlayan, bundan da gurur duyan bir gençliğin yetiştirilmesi dileğiyle..

UBEYDULLAH AHRAR HAZRETLERİ

Cennet ÖZDEMİR

Doğumu: 806/m. 1403 Taşkend

Vefatı: 895/m. 1490 Semerkand

Şemali

Uzunca boylu, esmer tenli, gökçek yüzlüydü. Sakalı büyükçe ve beyazdı.

Evliyanın büyüklerindendi. İsmi, Ubeydullah bin Mahmûd bin Şihâbüddîn'dir. Babası, o zamanın büyük âlimlerinden evliya bir zattı. Annesi ise Hz. Ömer'in neslindendi. Nakşi silsilesinin uzun ömürlülerindendi. Bir asra yakın yaşamıştır.

Sohbeti tatlıydı, konuşurken müridlerini

memnun ederdi. Zahir ve batın ilimleriyle donanmıştı. Nurlu yüzünü gören dua ve senadan kendini alamazdı. Şiirleri ve sözleri çok tesirliydi. Tarikatta hüccet sayılırdı. İnsanların itikad, ibadet ve ahlâk hususunda doğruyu öğrenip yapmalarını sağlayan ve Allahü Teâlâ'nın rızasına kavuşturmak için rehberlik eden ve kendilerine "Silsile-i âliyye" denilen İslâm âlimlerinin on sekizincisiydi.

Ubeydullah Ahrar hazretleri doğduğunda, kırk gün annesini emmemişti. Annesi nifasdan temizlendikten sonra emmeye başlamıştı. Ço-

cukken yüzünde öyle bir nur parlardı ki, görenler hayran kalıp, ona dua ederlerdi. Dilinden Allahü Teâlâ'nın ismi hiç düşmez, devamlı zikir ile meşgul olurdu. Dedesi Hâce Şihâbüddîn, âlim ve evliya bir zât idi. Vefat edeceği sırada, torunlarını son olarak görüp vedalaşmak istedi ve onlarla tek tek vedalaştı. Torunu Ubeydullah Ahrar'ı da görmek isteyip, babasına onu getirmesini söyledi. Yanına getirdiklerinde o zaman çok küçüktü. O yanına getirilince, beni yatağımdan kaldırın deyip, yatağı üzerinde oturarak, Ubeydullah Ahrar'ı kucağına aldı. Sarılarak ağladı ve şöy-

le dedi: **“Benim istediğim çocuk budur. Ben, bunun büyük bir zât olduğu zaman hayatta olmam. Bunun âlemdeki tasarrufunu ve yaptığı hizmetleri göremem. Bu çocuğun şanı âlemi tutacak, İslamiyet'e hizmet edecektir. Cihan padişahları bunun emrine itaat edecekler. Bundan zuhur edecek işler, önceki âlimlerden zuhur etmemiştir.”** Daha birçok müjdelere verdikten sonra, tekrar bağına basıp sarılarak, Ubeydullah Ahrar'ın babası Mahmûd Şâşî'ye; **“Benim bu oğlumu iyi gözet, gerektiği gibi yetiştirip terbiye et.”** diyerek vasiyet etti.

Ubeydullah Ahrar Hazretleri daha çocukken, üstün hâllere kavuşmuş olup, kerametleri görülmüyordu. Kendisi şöyle anlatmıştır:

“Mektebe gider, gelirdim. Gönlüm daima Allahü Teâlâ ileydi. Bir ân O'nu unutmaz, bir ân O'ndan gâfil olmazdım. Herkesi de kendim gibi sanırdım. Soğuk bir kış günü, kırılık bir yerden geçerken ayağım çamura battı. Kurtulmaya çalışırken ayakkabım düştü. O sırada bana bir gaflet arız oldu. Bu işle uğraşırken, Allahü Teâlâ'yı anmaktan uzaklaştım hissine kapıldım. Karşıda köylü bir genç, çift sürüyordu; “Bak, şu genç bunca eziyet içinde Allah'ı düşünüyor da, sen, ayağını çamurdan kurtarmak gibi küçük bir uğraşma yüzünden O'nu nasıl unutursun?” diyerek, hüğü hüngür ağlamaya başladım. Ben o zaman, herkesi kendim gibi her ân Allahü Teâlâ'yı anmaktadır zannediyordum. Buluğ yaşına erişinceye kadar, Allahü Teâlâ'dan gâfil olanlar bulunduğunu anlayamamıştım. Zannediyordum ki, Allahü Teâlâ, herkesi, kendisini düşünmek, hatırlamak, unutmamak için yaratmıştır. Sonradan anladım ki, Allahü Teâlâ'dan gâfil olmamak, yalnız bazı kullara mahsus ilahi bir inayetmiş. Ancak riyazet ve nefis mücadelesiyle elde edilebilir, hatta bazılarınca bununla bile elde edilemez bir keyfiyetmiş.”

Amcasının oğlu Hâce İshâk da şöyle anlat-

miştir: “Ben ve öbür çocuklar oyun oynarken, aramıza katılması için ona ne kadar rica etsek, kabul ettiremezdik. Oynar gibi görünüp, bir kenarda durur ve kendi hâllerinde olurdu.”

Yine kendisi şöyle anlatmıştır: “Çocukluğumda rüyada kendimi Şeyh Ebu Bekr-i Şâşî'nin mezarı yanında gördüm. Mezarın eşiğinde İsa aleyhisselam vardı. Hemen ayaklarına kapandım. Elleri ile başımı kaldırıp; “**Gam çekme! Seni ben terbiye edeceğim!**” buyurdu. Rüyayı anlattığım zatlar, tıp ilmi ile ta 'bir ettiler. Yani tıp ilminden nasibim olacağını söylediler. Ben bu ta 'bire razı değildim. Tabirim şuydu: İsa aleyhisselam, ölüleri diriltten bir Peygamberdir. Evliyadan ihya sıfatına mazhar büyüklere de “İsevi meşreb” denirdi. Mademki, İsa aleyhisselam bu fakirin terbiyesini üzerine aldılar, demek bana ölü kalpleri ihya sıfatı verilecek. Nitekim kısa bir zaman sonra, Allahü Teâlâ bana öyle bir hâl ve kuvvet bahşetti ki, bende o mana, kemâliyle meydana geldi. Vâsıtamızla nice ölü kalpler, gafleti karanlığından şühud ve huzur ışığına çıktılar.

Zahiri ilimle münasebetinde manevi engeller olmuştur. Kendisi şöyle anlatmıştır: “Dayım Hâce İbrahim, benim zahirî ilimleri öğrenmem için çok alâka gösterdi. Bu maksatla Taşkend'den Semerkand'a götürdüler. Bu hususta çok dikkat gösterdiler. Fakat ne zaman bu iş için gayrete geçseler, ben bir hastalığa tutuluyordum. Hastalığım geçince, tahsile başlıyordum. Bu sefer başka bir hastalık geliyordu. Böylece zahirî ilimleri tahsile kadir olamayacağımı anlayıp; “Beni kendi hâlime bırakın. Eğer daha ziyade zorlarsanız helak olacağım” dedim. Dayım bu sözden son derece etkilenip, beni serbest bıraktı. Ben bir defa daha zahir ilmini öğrenmeye yöneldimse de, şiddetli bir göz ağrısına tutuldum. Bu hâlim kırk beş gün sürdü. Nihâyet tamamen vazgeçtim.”

“Hâce Abdülhâlık Gücdüvânî hazretleri ve talebeleri, çarşı ve pazarda dolaşırken, halkın ve

saticıların gürültülerini işitmez, kulaklarına zikir sesleri gelirmiş. Onun gibi, ilk gençlik yıllarımda Allahü Teâlâ'yı zikir, bana öyle hâkim olmuştu ki rüzgârın sesini ve iniltisini hep zikir gibi işitirdim... Bu sırada on sekiz yaşında idim.”

Ubeydullah Ahrar Hazretleri yirmi iki yaşında iken dayısı Hâce İbrahim, onu ilim tahsili için Taşkend'den Semerkand'a gönderdi, iki yıl müddetle Mâverâünnehir'deki büyük âlimlerin meclisinde bulunup ilim öğrendi. Yirmi dört yaşında Hirat'a gitti. Beş yıl da oradaki büyük âlimlerden ilim öğrendi. Yirmi dokuz yaşından sonra memleketine dönüp, helâl kazanmak için ziraatla ve insanlara doğru yolu göstermekle meşgul olmaya başladı. Kısa zamanda mahsulleri o kadar bereketli oldu ki, idaresi için vekil tayin etti. 1300'den fazla çiftliği vardı. Her birinde üç bin amele çalışırdı. Allahü Teâlâ onun mahsulüne öyle bir bereket verdi ki, her sene sekiz yüz bin

batman zahire uşr verirdi. Ambarlarına konulan mahsul, her çıkardıklarında, koyduklarından fazla geliyordu. Bu hâli görenler, Ubeydullah Ahrar Hazretlerine hayran kalıp, daha çok bağlanıyorlardı. Kendisi bu hususta; “Bizim malımız, fakirler içindir. Bunca malın hassası işte bu noktadadır” buyurmuştur.

Çocukluğunda kendinde olan halleri fark eden mübarek zât manevi hizmetinin verilmesini şöyle anlatıyor: Hâlimin başlangıcında, rüyada Resulullah'ı (aleyhisselâm) gördüm. Gayet yüksek bir dağın eteğinde, Ashabı ile topluluk hâlinde idiler. Beni görünce, elleri ile benim yaklaşıpma işaret etti ve buyurdu ki: **“Beni bu dağın başına çıkar!”** Ben de kendilerini omuzlarıma alıp, dağın tepesine çıkardım. **“Ben sende böyle bir kuvvet bulunduğunu biliyordum. Fakat başkaları da görsün ve bilsin diye sana bu işi yaptırdım”** buyurdu.

İlk zamanlarda, rüyada Hâce Şâh-ı Nakşibend Hazretlerini gördüm. Bâtınıma öyle tasarruf etti ki, ayaklarımda mecal kalmadı. Ondan sonra dönüp yürüyüverdiler. Ben de son gücümü sarf ederek, arkalarından koştum ve yetiştim. Geriye dönüp, **“Mübarek olsun!”** buyurdular.

Ubeydullah Ahrar Hazretleri, Taşkend'den Semerkand'a ve Buhârâ'ya gitti. Buralarda ve diğer yerlerde Şâh-ı Nakşibend Bahaeddin Hazretlerinin talebelerinin büyüklerinden bir kısmıyla ve onların da meşhur talebelerinden bir kısmıyla görüşüp, sohbetlerinde bulundu. Hâcegân yolunun diğer tabakasının büyüklerinden pek çok zatla da görüşüp, sohbet etti. Horasan'a gitmeden önce, Seyyid Kâsım Tebrîzî Hazretlerinin sohbetinde bulundu. Seyyid Kâsım Tebrîzî'nin (kuddise sirruh) sohbetinde bulunmasını şöyle anlatmıştır: “Ömrümde, Seyyid Kâsım Tebrîzî'den büyük zât görmedim. Zamanın şeyhlerinden hangisine gitsem, bana bir nispet hâsıl oluyordu. Fakat bu nisbetler bir müddet sonra geçiyordu. Seyyid Kâsım Tebrîzî'nin sohbetlerinde öyle bir tesir ve keyfiyet hâsıl oldu ki, elden bırakmak mümkün değildi. Huzuruna her gidişimde görürdüm ki; bütün kâinat, dairenin merkezi misali onun etrafında dönüyor ve onda yokluğa kavuşuyordu. Seyyid Kâsım Tebrîzî, Hâce Bahaeddin Nakşibend hazretlerinin sohbetinde bulunmuş ve nisbetlerini o yoldan almış. Bir kapıcısı vardı. Kimse ondan izinsiz huzuruna giremezdi. Kapıcıya şöyle tembih etmişti: “Bura ne zaman Türkistanlı bir genç gelirse, ona mâni olma! Bırak istediği zaman benim yanıma girsin.” Her gün kapısına varırdım, izin verilmiş olduğu hâlde huzuruna iki-üç günde bir girerdim. Talebeleri, bana izin verildiği hâlde huzurlarına niçin her gün çıkmadığıma hayret ederlerdi. Seyyid Kâsım hazretlerinin sohbetleri çok tatlı ve o kadar lezzetli idi ki, gelenler ayrılmak istemezdi. Sohbetin dağılma zamanı gelince talebelerine bir işaret verir, dağılmalarını bildirirdi. Beni

hiçbir vakit huzurundan kaldırmamıştı. Yakınlarına “Bâbu” diye hitap ederdi. Bana; “Bâbu senin adın nedir?” diye sordu. Ubeydullah dedim, “İsminin ma'nâsını gerçekleştir” buyurdu.

Yine şöyle anlatmıştır: “Bir gece rüyamda, kendim büyük bir cadde üzerinde iken, birden Şeyh Zeyneddîn Hâfi'yi gördüm. Bir yol başında duruyordu. Beni tutup; “Gel seni bu yoldan kendi köyüme götürüyüm” dedi. Gönlüm ana caddeyi bırakmak istemedi. Kabul etmedim. Bu sırada ana cadde üzerinde beyaz at üzerinde Seyyid Kâsım gözüktü. “Bu cadde şehre gider, gel seni alıp şehre götürüyüm.” dedi. Beni atına aldı. Atının terkisine binince, şehre doğru ilerledi.

Ubeydullah Ahrâr, dört sene bu hocasının yanında kalıp, sohbetlerine devam etti. Bundan sonra, en başta gelen hocası Yakub-i Çerhi hazretlerine talebe oldu ve onun sohbetinde kemâle ulaştı. Bu hocası ile tanışmasını şöyle anlatmıştır: “Hire'ye gittiğim zaman, güzel yüzlü ve hoş kılıklı bir tüccar ile tanıştım. Hâcegân yolunda olduğu anlaşılıyordu. Bu nisbeti kimden aldığını sordum. Yakub-i Çerhi'den aldığını söyledi. Bana Yakub-i Çerhi'nin büyüklüğünü ve üstün hâllerini anlattı. Bunun üzerine Yakub-i Çerhi'nin sohbetine kavuşmak için, Helfetû'ya gitmek üzere yola çıktım. Çiganiyân'a varınca hastalandım. Yirmi gün orada kaldım. Bu sırada Yakub-i Çerhi hakkında menfî sözler işittim. Seyahatime devam edip etmeme hususunda tereddüde düştüm. Fakat bu kadar yol aldıktan sonra, geri dönmeyeceğim düşünerek yola devam ettim. Yakub-i Çerhi hazretlerinin huzuruna kavuşunca, bana

büyük iltifât gösterdi. Bundan sonra bir başka gün tekrar ziyaretine gittiğimde, bu sefer sert ve haşmetli davrandı. Bunun sebebini; yolda iken aleyhinde bulunanların sözlerine bakarak huzuruna gidip gitmemek hususunda tereddüde düşmüş olmamdan dolayıdır, diye düşündüm. Aradan bir saat geçmeden, bana tekrar çok lütuf ve iltifatta bulundu. Şâh-ı Nakşibend hazretleri ile buluşmasını, sohbetine kavuşmasını ve münasebetlerini anlattı. Sonra bana elini uzatıp; “**Gele bî'ateyle**” buyurdu. O anda yüzüne baktım yüzünde cüzzam lekesine benzer bir beyazlık gördüm. Bu sebeple hemen bî'at edemedim. Bunu

anlayıp, hemen elini geri çekti. Baktım, yüzü birden bire değişip, öyle güzel bir hâl aldı ki simasının güzelliğine hayran kaldım. Kalbimde hâsıl olan muhabbet sebebiyle, kucaklayıp sarılmamak için kendimi zor tuttum. Bu defa elini yeniden uzatıp; “**Şâh-ı Nakşibend hazretleri bu elleri tutup; senin elin, benim elimdir. Her kim senin elini**

tutarsa, benim elimi tutmuş olur.” buyurdu. Sonra sesini yükselterek; “**Bu el, Bahaeddin Buhârî'nin elidir, tutun!**” buyurdu. Hemen mübarek ellerini tuttum. Bana, vukûf-u adedi (tek sayı) üzere nefy ve isbât (La ilahe illallah) zikrini talim etti. Sonra: “**Bize hocamızdan gelen usûl budur. Eğer siz, talibleri cezbe yoluyla terbiye etmek isterseniz, edebilirsiniz**” buyurdu.

Tasavvuf ilminde hocası Yakub-i Çerhi hazretleridir. Yakub-i Çerhi hazretlerinin sohbetinde üç ay kaldı. Onun sohbetlerinde kemâle gelip, tasavvufta yükseldi. Vefatından sonra da hocasının yerine geçti, insanlara rehberlik edip saa-

dete kavuşturdu.

Yakub-i Çerhî, talebesi Ubeydullah Ahrâr hakkında şöyle buyurmuştur: **“Bir talebe, bir büyüğün huzuruna gelince Hâce Ubeydullah gibi gelmelidir. Kandili takmış, fitili ve yağın hazırlamış, onun yanması için sâdece bir ateş tutmak gerekecek.”**

“Bir talebe, bir büyüğün huzuruna gelince Hâce Ubeydullah gibi gelmelidir. Kandili takmış, fitili ve yağın hazırlamış, onun yanması için sâdece bir ateş tutmak gerekecek.”

Semer kand'ın meşhur âlimlerinden Hâce Fadlullah Ebü'l-Leysî şöyle demiştir: “Biz Ubeydullah Ahrâr Hazretlerinin kemâlini, üstünlüğünü anlayamayız. Şu kadar biliriz ki, zahirî ilimleri çok az okumuş. Böyleyken, Beydâvî tefsirinden bize öyle sualler sordu ki, cevabında âciz kaldık.”

Ubeydullah Ahrâr, zahirî ilimlerde âlim olan Mevlânâ Ali Tûsî'ye; “Sizin yanınızda bizim konuşmamız edeben hata olur. Siz söyleyin, biz dinleyelim.” Bu söz üzerine Mevlânâ Ali Tûsî, Ubeydullah Ahrâr Hazretlerine şöyle dedi: **“Fez kaynağından söz gelen bir huzurda, asıl bizim söz söylememiz edepsizliktir!”**

Ubeydullah Ahrâr, tenhâda olsun, kalabalıkta olsun, zahirî ve batınî edeblere çok dikkat ederdi. Sabaha kadar hep iki diz üstü oturduğu çok olurdu. Hizmetinde olanlara ve herkese,

ihşânları, lütufları çoktu. Meşakkati, zorluğu kendisi yüklenip, başkalarının rahatını, kendi istirahatine tercih ederdi. Ömrü boyunca kimseden bir şey almayı, verilen şeyleri kabul etmemiştir. Büyüklerden bir zât, kendi eliyle beyaz kuzu yününden bir kaftan dikip, ona gönderdi. Bu hediyein helâl maldan olmasına çok dikkat etmişti. Kaftan kendisine verildiğinde; “Bu kaftanı giymek caizdir. Fakat ben, ömrüm boyunca kimseden hediye kabul etmedim. Bunu gönderen zâttan özür dileyin ve bu defa bu kaftanı, bizim hediyemiz olarak kendisine takdim edin” demiştir.

Seyyid Abdülkâdir Meşhedî, Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin sohbetinde bulunmak üzere Semerkand'a gitti ve onun sohbetiyle şereflendi. Şöyle anlatmıştır: “Yatsı namazını kıldıktan sonra, bana buyurdu ki: “Emîr Mecd bizim misafirimizdir. Bu geceyi bizimle birlikte ihyâ etmeyi istiyor. Biz bazı dostlarla oturmak isteriz. Sen gençsin, istirahat et.” Dedim ki; “Eğer izin verirseniz, sizinle beraber olayım.” “Eğer kendinde oturmağa güç bulursan olur.” buyurdu. Ben de üç kişi ile birlikte o sohbet meclisinde bulundum. O gece sabaha kadar, Ubeydullah-ı Ahrâr hazretlerinin hâllerini gördüm. Devamlı iki diz üstünde, tevâzu ile oturdu. Dizlerini hiç değiştirmede. Hep hareketsiz oturdu, hiçbir uzvunu oynamadı. Teheccüde kalktı, namazdan sonra yine aynı şekilde sabah namazı vaktine kadar vakar ile oturdu. Hiç hareket etmedi. Ben genç olmama rağmen, her saatte bir dizimi değiştirdim. Uyumamak için kendimi zor tuttum. Mir Mecd, Hâce hazretlerinin iltifât-ı şerîfleri bereketiyle az hareket etti. Sonra sabah namazını kılmak üzere kalktılar, yatsı namazı abdesti ile sabah namazını kıldılar.”

Otuz beş yıl hizmetinde bulunan Mevlânâ Ebu Sa'îd de şöyle anlatmıştır: “Ubeydullah Ahrâr Hazretlerinin üzüm, elma, ayva ve benzeri meyveleri yerken kabuklarını ağızından çı-

kardığını hiç görmedim. Sümükdüklerine ve tükürdüklerine de şahit olmadım. Bazen nezle ve grip olurdu. Bu hâllerinde bile tiksinti verecek bir davranışta bulunmazdı. Hiçbir uzvunda uygunsuz bir hâl, görenlere tiksinti ve rahatsızlık verecek bir davranışı görülmemiştir. Yalnız iken de, başkaları ile bir arada iken de, daima edep ve güzel muamele ile hareket ederdi.”

Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin kerem ve lütfu o kadar çoktu ki, talebelerinin ve sevenlerinin rahatını düşünür, bunun için kendisi mihnet ve meşakkat çekerdi.

Ubeydullah Ahrâr'ın, bütün ömrü boyunca tanıdıklarına ve tanımadıklarına, dost-düşman herkese yardım ve şefkati pek çoktu. Hiç kimseyi ayırt etmeden yaptığı iyilik ve hizmetler dillere destandı. **“Ben bu yolu, tasavvuf kitaplarından değil, halka hizmetten elde ettim. Herkesi bir yoldan götürürler. Bizi hizmet yolundan götürdüler. Hayır umduğum herkese hizmet ederim”** buyurmuştur.

“Ben bu yolu, tasavvuf kitaplarından değil, halka hizmetten elde ettim. Herkesi bir yoldan götürürler. Bizi hizmet yolundan götürdüler. Hayır umduğum herkese hizmet ederim”

Reşehât müellifi şöyle nakletmiştir; Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin hacca gitmesine mâni olunmuştu. Bu sebeple hacca gidememişti. Irak Şeyhülislâmı Mîr Abdullah, defalarca şöyle anlatmıştır: “Ben, Mekke’de Şeyh Abdülmü’tî’nin

sohbetine kavuşmuştum. Bu zât, Kutb-ül-ârifîn Şeyh Abdülkebîr Yemenî’den sonra Harem-i şerîf ehlinin Arab ve Acemîn kendisine tâbi olduğu, feyzinden istifâde ettikleri bir evliya idi. Bir gün Hâce Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin menkıbelerinden ve şeklinden, şemalinden, Şeyh Abdülmü’tî’ hazretlerine biraz anlatmıştım. Bunun üzerine bana dedi ki: “Tarif ve anlatmaya lüzum yoktur. Ben burada Hâce Ubeydullah Ahrâr hazretleriyle çok sohbet ettim. Çok huzurunda bulundum”. Sonra Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin hâllerini ve menkıbelerini öyle anlattı ki, sanki senelerce beraber kalmış gibi.”

Ubeydullah Ahrâr hazretleri, zamanının sultanları üzerinde büyük bir tesire sahipti. Sultanlara sözü geçer Müslümanların rahatı için onlara nasihat ederdi. Kendisi şöyle anlatmıştır: **“Eğer biz şeyhlik yapsaydık, zamanımızda hiçbir şeyh kendisine talebe bulamazdı. Fakat bize başka iş emredildi. Bizim işimiz, Müslümanları zalimlerin şerrinden korumaktır. Bu sebeple, padişahlar ile görüşmek ve onların gönlünü avlamak, dilediğimiz istikâmete çevirmek bize vazife olmuştur. Allahü Teâlâ bize öyle bir kuvvet verdi ki, eğer isteseydim, ilâhlık davasında bulunan Çin padişahını bir mektupla öylesine tesir altında bırakırdım ki, sultanlığı terk edip, yalın ayak koşarak kapıma gelirdi. Bununla beraber biz, Allahü Teâlâ’nın bu husustaki takdirini beklemekteyiz. Bizim makamımızda edepli olmak lâzımdır. Bu edep de, kulun kendi iradesini bırakıp, Rabbinin iradesine teslim olmasıdır.”**

Ubeydullah Ahrâr hazretlerine bir gün rüyasında şöyle denildi: “İslâmiyet, senin hizmetinle, medetinle kuvvet bulacak.” Bunun üzerine bu iş, sultanları ve emirleri vâsita etmeden yerine gelmez diyerek, zamanın sultanı ile görüşmek üzere Semerkand’a gitti.

Talebelerinin ileri gelenlerinden biri şöyle anlatmıştır: “Ubeydullah Ahrâr hazretleri ile Fir-

ket denilen yerde idik. Bir gün kâğıt ve kalem istedi. Kâğıt üzerine birkaç isim yazdı. Bu sırada “Sultan Ebu Sa’îd Mirzâ” diye bir isim yazıp, cebine koydu. O sırada Ebu Sa’îd Mirza’nın hiçbir yerde nâmı ve nişanı yoktu. Yakınlarından biri sormaya cesaret gösterip; “Bir takım isimler yazdıktan sonra, Ebu Sa’îd Mirzâ ismine alâka gösterip, onu cebinize koydunuz. Bu isim kime aittir?” dedi. Buyurdu ki: “Bu o kimsedir ki; siz, biz, Semerkand, Taşkend ve Horasan, yakında onun teb’ası olsa gerektir.” Pek kısa bir zaman sonra, Türkistan’dan Mirzâ Ebu Sa’îd’in sesi yükseldi. Meğer Mirzâ Ebu Sa’îd, rüyasında Ahmed Yesevî hazretlerini, görmüş. Rüyada Ahmed Yesevî hazretleri, Ubeydullah Ahrâr hazretlerine Mirzâ Ebu Sa’îd için Fâtiha okumasını işaret etmiş, o da okumuştur. Yine bu rüyasında, Sultan Ebu Sa’îd Mirzâ, Ahmed Yesevî hazretlerinden kendisine Fâtiha okuyan zâtın ismini sormuş ve sımasını zihninde tutmuş. Uyanır uyanmaz, Ubeydullah Ahrâr’ın kim olduğunu sorup araştırdığında; “Evet, Taşkent’te buyurduğunuz gibi bir aziz vardır” dediler. Hemen atına binip, maiyeti ile birlikte Taşkent’e doğru yola çıktı. Bu sırada Ubeydullah Ahrâr Firket’e doğru yola çıkmıştı. Sultan onun Firket’e gittiğini duyunca, atını oraya doğru sürdü. Ubeydullah Ahrâr hazretleri, Sultan’ı Firket yakınlarında karşıladı. Sultan, Ubeydullah Ahrâr hazretlerini uzaktan görünce; “İşte rüyada gördüğüm aziz!” diyerek, atından inip ayaklarına kapandı. Ubeydullah Ahrâr hazretleri de Sultan’a alâka gösterip, sohbet etti. Sultan, bu sohbetin cazibesi ile, Ubeydullah Ahrâr’dan kendisi için Fâtiha okumasını istedi. “Fâtiha bir kere okunur.” buyurarak, Sultan’ın gördüğü rüyaya işaret etti.

Bu görüşmesinden sonra, Sultan Ebu Sa’îd Mirza’nın etrafında çok asker toplandı. Bunun üzerine Semerkand’ı almak istedi. Durumunu Ubeydullah Ahrâr hazretlerine arz etmek üzere huzuruna tekrar geldi. Maksudını anlatıp, him-

met istedi. “Ne niyet ile fethetmeyi istiyorsun? Eğer İslâmiyeti kuvvetlendirmek ve teb’aya şefkat göstermek niyeti ile giderseniz, zafer sizindir.” buyurdu. Sultan bu şartı kabul edip, İslamiyet’e hizmet edeceğine ve teb’aya merhamet ve şefkat gededeğine söz verdi. Bunun üzerine; “İslamiyet’e hizmet etmek şartıyla gidin, başarı sizindir” buyurdu.

Reşehât müellifi, bu hâdisenin devamını şöyle anlatmıştır: “Ubeydullah Ahrâr, Ebu Sa’îd Mirzâ’ya; “Düşmanla karşılaştığınız zaman, ardınızdan bir karga sürüsü gelinceye kadar hücum etmeyiniz! Karga sürüsü gelir gelmez hücum ediniz!” buyurdu. Ebu Sa’îd Mirza’nın ordusu, Mirzâ Abdullah’ın ordusu ile karşı karşıya gelince, ilk hücum karşı taraftan geldi. Ebu Sa’îd Mirza’nın ordusunun sol tarafını çökerttiler. Sağ taraftan da aynı şekilde hücum etmek üzere hazırlandıktan sırada, Ebu Sa’îd Mirza’nın ordusunun arkasından bir karga sürüsü görüldü. Düşman üzerine doğru uçtu. Sultan ve askerleri, Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin; “Arkanızdan bir karga sürüsü gelmeyince hücum etmeyiniz” buyurduğunu hatırlayıp, kerametini görünce, kalpleri kuvvet ve cesaretle doldu. Hep birden düşman üzerine hücumla geçtiler. İlk hamlede düşman saflarını yarıp, dağıttılar. Mirzâ Abdullah da atından düşüp, çamura battı. Atların ayakları altında ezildi. Sonra da başı kesilerek öldürüldü.”

Allahü Teâlâ’nın öyle kulları vardır ki, onları korumuştur. Hadîs-i kudsîde; “**Onlarla muharebe etmek, benimle cenkleşmektir**” buyurmuştur. Nice Hadîs-i şerîflerde de aynı hikmet bildirilmiştir.

Mirzâ Ebu Sa’îd’in komutanlarından olup, Mirzâ Mahmûd’a katılan bir emire de şöyle bir mektup gönderdi: “**inat ve muhalefetten dönünüz. Bilmez misiniz ki; yüz bin kişi, Hâce Abdülhâlık silsilesinden bir kişiyle başa çıkmamıştır. Onlara saldıranlar mağlup olur. Bu**

taife tasarruf sahipleridir ve Allahü Teâlâ'nın izniyle ne dilerlerse o olur."

Ubeydullah-ı Ahrâr'ın torunu Hâce Muhammed Kâsım'dan şöyle nakledilmiştir: "Ubeydullah Ahrâr hazretleri, bir Perşembe günü öğleden sonra, aniden atının hazırlanmasını istedi. Atı hazırlanınca, atına binip Semerkand'dan süratle çıktı. Talebelerinden bir kısmı da ona tâbi olup, takip ettiler. Biraz yol aldıktan sonra, Semerkand'ın dışında bir yerde talebelerine; "Siz burada durunuz" buyurdu. Sonra atını Abbâs Sahrası denilen sahraya doğru sürdü. Talebeleri arasında Mevlâna Şeyh adıyla tanınmış bir talebesi, bir müddet daha peşinden gidip takip etmişti. Bu talebesi şöyle anlattı: "Hâce Ubeydullah Ahrâr hazretleri ile sahraya vardığımızda, atını sağa sola sürmeye başladı. Sonra birdenbire gözden kayboldu." Ubeydullah Ahrâr daha sonra evine döndüğünde, talebeleri nereye ve niçin gittiğini sorduklarında; "Türk Sultanı Sultan Muhammed Hân (Fâtih), kâfirlerle harb ediyordu, benden yardım istedi. Ona yardım etmeye gittim. Allahü Teâlâ'nın izniyle galip geldi. Zafer kazanıldı" buyurdu.

Bu hâdiseyi nakleden ve Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin torunu olan Hâce Muhammed Kâsım, babası Hâce Abdülhâdî'nin şöyle anlattığını nakletmiştir: "Bilâd-ı rûm'a (Anadolu'ya) gittiğimde, Sultan Muhammed Fâtih Hân'ın oğlu Sultan Bâyezîd Hân, bana, babam Ubeydullah Ahrâr'ın şeklini ve şemâlini tarif etti ve "O zâtın beyaz bir atı var mı idi?" diye sordu. Ben de tarif ettiği bu zâtın, babam Ubeydullah Ahrâr olduğunu ve beyaz bir atının olup, bazen ona bindiğini söyledim. Bunun üzerine Sultan Bâyezîd Hân, bana şöyle anlattı: Babam Sultan Muhammed Fâtih Hân bana şöyle anlattı: "İstanbul'u fethetmek üzere savaştığım sırada, harbin en şiddetli bir ânında, Şeyh Ubeydullah Ahrâr Semerkandî'nin imdâdına yetişmesini istedim. Şeklini ve şemâlini tarif ederek, şu vasıfta

ve şu şekilde ve beyaz bir at üzerinde bir zât yanıma geldi. "Korkma!" buyurdu. Ben de "Nasıl endişelenmeyeyim, küffâr çok" dedim. Ben böyle söyleyince, elbisesinin yeninden bakmamı söyledi. Baktım, büyük bir ordu gördüm, "İşte bu ordu ile sana yardıma geldim. Şimdi sen falan tepenin üzerine çık, üç defa kös vur ve orduna hücum emri ver" buyurdu. Emirlerini aynen yerine getirdim. O da bana gösterdiği ordusuyla hücumla geçti. Böylece düşman hezimete uğradı, İstanbul'un fetih işi gerçekleşti."

Ubeydullah Ahrâr'ın tarih sayfalarında bıraktığı esas iz, tarikatı çok geniş bir coğrafyaya yayması olup şüphesiz bunda halifelerinin de tesiri vardır. Gerek kendi memleketlerine gerekse başka bölgelere gönderilen halifeler vasıtasıyla Nakşbendîlik, tüm iç Asya'da yaygın bir tarikat haline gelmekle kalmamış Hicaz, Hindistan, İran, Irak, Suriye, Arabistan Anadolu ve Rumeli'de de rağbet görmüştür. Bu genişleme Nakşbendîliği Osmanlı Devleti, Türkistan ve Hindistan olmak üzere üç önemli Sünni bölgenin kültürel yapısının ortak unsuru haline getirmiştir. Söz konusu durum, farklı kültür ve coğrafyalara mensup olsalar da tasavvufun insanlardaki rûhî

yöne hitabının bir tezahürü olsa gerektir.

Vefatı

Rebî'ul-evvel ayının sonunda, bir Cuma günü hastalığı ağırlaştı ve can çekişme hâli Cuma günü öğle vaktinde başlamıştı. Vefat ettiği gün, akşam vakti hastalığı pek şiddetlenmişti. "Akşam namazının vakti girdi mi?" diye sordu. "Evet girdi" dediler. Akşam namazını îmâ ile kıldı. Yatsı vakti girdiği sıralarda, son nefeslerini veriyordu. Vefatı sırasında huzurunda bulunan talebelerinden Hâce Muhammed Yahya şöyle anlatmıştır: "Hâce Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin mübarek nefeslerinin kesilmesi yaklaştığı sırada, akşam ile yatsı arasında bir vakitte idik. Bulunduğu odada birkaç lâmba yaktılar. Ev son derece aydınlık olmuştu. Bu sırada Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin iki kaşısı arasından, birdenbire şimşek gibi bir nur çıkıp öyle parladı ki, evde yanmakta olan lâmbalar, o nur arasında sönük kaldı. Herkes bu nuru gördü. Bu nur patladıktan sonra, Hâce Ubeydullah Ahrâr hazretleri son nefesini verip vefat etti.

Talebesi ve "Reşehât" kitabının müellifi olan Ali bin Hüseyin şöyle anlatmıştır: İkinci defa Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin sohbetine kavuşmakla şereflenmişim. Sohbet sırasında; "Üç yıl dört ay sonra yaşım tam doksana olur." buyurdu. 895 (m. 1490) senesinde, Muharrem ayının başında hastalandı. Hastalandığı senenin Rebî'ul-evvel ayının sonunda, Cumartesi günü vefat etti. Hastalığı seksen dokuz gün sürdü. Vefatından on iki gün önce; "Eğer sağ kalırsak, beş ay sonra seksen dokuz yaşım tamam olup, doksana girerim. Bazı büyükler, ömrünün yıl sayısı ile hasta yattığı gün sayısı arasındaki uygunluğu; "Bir günlük hastalık (humma), bir senenin kefaretidir" hadîs-i şerîfinde buyurulan hususa uygun olduğunu söylemişlerdir" buyurdu.

Bu hastalığı sırasında, namazlarını ilk vaktinde kılma husûsunda çok dikkat gösterdi. Hastalığının ve zafiyetinin ağırlaşıp şiddetlendiği za-

manlarda bile böyle idi.

Sultan Ahmed Mirzâ, Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin hastalığının şiddetlendiğini duyunca, Cuma sabahı bütün devlet erkânı ile Kemânkerân köyüne gitmek üzere yola çıktı. Akşam namazından sonra ulaşıp, Ubeydullah Ahrâr hazretlerini son defa gördü. Vefat ettiği bu gecenin sabahı olan Cumartesi sabahı, Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin cenazesini Semerkand'a getirtti, öğle namazı vaktinde Kefşir mahallelerine getirilip, cenazesi orada yıkandı, techiz ve tekfin edildi. Cenaze namazı kılınıp, defn edildi.

Ubeydullah Ahrâr hazretlerinin oğulları, kabri üzerine bir kubbe ve yanına bir imarethane yaptırdılar.

"Küllî nefsin zâikatü'l-mevt", yani "Her nefis ölümü tadacaktır." (Âl-i İmran, 3/185; Enbiyâ: 21/35; Ankebut, 29/57) Nasıl ve ne zaman olacağı Allah'a ayandır. Her nefis sahibi için zor olacaktır, kimileri için daha da zor. **İsteriz ki ya şehadet şerbeti içelim ya Mevla'ya dost olalım ya da Mevla'ya dost olanların yolundan gidip onların şefaatinde faydalanalım. Bundan gayrısı için daha zordur son nefes.** Sen bizi bunlardan biri et Mevla'm. Son nefeste Ubeydullah Ahrâr Hazretlerine nasip ettiğin nurdan bizleri de nasiplendir.(Amin)

İsteriz ki ya şehadet şerbeti içelim ya Mevla'ya dost olalım ya da Mevla'ya dost olanların yolundan gidip onların şefaatinde faydalanalım. Bundan gayrısı için daha zordur son nefes.

Bekle dost kapısın sadık dost isen
Gönüller tamir et ehli dil isen
Sevda sahrasında Mecnun değilsen
Ne Leyla'yı çağır ne çölü incit

Rızaya razı ol hakka kailsen
Ara bul mürşidi müşkülde isen
Hakikat şehrine yolcu değilsen
Ne yolcuyla eyle ne yolu incit

“İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn” (Bakara,2/156)

Hâce Ahrâr'ın eserleri şunlardır: Risâle-i Validiyye,423 Kitabu'l – vâridât,424 Mecmua-i Mürâselât,425 Mektûbât,426 Risâle-i Nûriye,427 Fıkarât.428

Sözleri

Ubeydullah-i Ahrâr hazretleri buyurdu ki: “Zamanımızda ehl-i irâdet, mürid (talebe) olma kabiliyetine sahip olanlar azdır. Bir âlim, büyüklerden birine haber gönderip; “Burada mürîd olacak vasıflı insan azdır; sizin orada bu vasfı taşıyan kimseler varsa bize gönderiniz!” demiştir. Bu haberi alan büyük zât, bir mektup yazarak şöyle cevap vermiştir “Bahsettiğiniz vasıfta insanlar bizim burada yoktur. Eğer Şeyh isterseniz, istediğiniz kadar gönderelim!”

“İkinci namazından sonra öyle bir vakit vardır ki, o vakitte amellerin en iyisiyle meşgul olmak lâzımdır. Bazıları demişlerdir ki: “O saatte amelin en iyisi muhasebe, insanın kendini hesaba çekmesidir. Öyle ki, gece ve gündüz geçirdiği saatler içinde yaptığı işleri gözden geçirip, ne kadar zamanı tâat, ne kadar zamanı günah işlemekle geçirmiş hesap etmeli. Tâat ile geçirdiği zamanı için şükretmeli. Günah ile geçen zamanı için de istiğfar etmelidir.” Bazıları da şöyle demişlerdir: “Amellerin en iyisi, bir büyük zâtın sohbetine kavuşmak için gayret göstermek ve o

zâtın sohbetinde, gönlünü Allahü Teâlâ'dan başka her şeyden çevirmesidir.” demişlerdir ki, en iyi amel, Allahü Teâlâ'dan başka her şeyden yüz çevirip, Allahü Teâlâ'ya dönmektir.”

Bir gün Ubeydullah Ahrâr'ın talebelerinden biri, gâfil bir kimsenin elbisesini giyip sohbetine gelmişti. Oturduktan bir müddet sonra, hocası; “Bu mecliste bir gâfilin kokusu geliyor” dedikten sonra, o talebeye dönüp; “Bu koku senden geliyor, yoksa bir gâfilin elbisesini mi giydin?” dedi. O talebe hemen dışarı çıkıp, o elbiseyi değiştirip geldi.

“İnsanların amelleri, işleri ve ahlâkı, cansız şeylere de tesir eder. Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin bu hususta çok keşfi vardır. Bu bakımdan, kötü işlerin işlendiği bir yerde yapılan ibadet ile iyi işlerin işlendiği yerde yapılan ibadet birbirinden kıymetçe farklıdır. Bunun içindir ki, Kâbe'de kılınan iki rekât, başka yerlerde kılınan namazın bin rekâtına bedeldir.”

“Dervişlik; herkesin yükünü çekmek ve kimseye kendi yükünü çektirmemektir.”

“Şeyh Ebu Tâlib-i Mekkî buyurdu ki: “Allahü Teâlâ'dan başka hiçbir muradın kalmayınca kadar gayret göster. Bu muradın hâsıl olunca, işin tamamıdır, isterse senden kerametler, hâller ve tecelliler hâsıl olmasın, gam değildir.”

“Allahü Teâlâ'dan gelen belâlara sabırlı, hatta şükredici olmak lâzımdır. Zira, Allahü Teâlâ'nın birbirinden acı belâları çoktur.”

“Bir gün Mevlânâ Hâmûş hazretlerinin huzuruna gitmişim. Yanında bulunanlarla ilmî meseleleri konuşuyordum. Ben de bir yere oturmuş, hiç konuşmuyordum. Bana dönüp; “**Ne dersin, konuşmak mı daha iyi, susmak mı daha iyi?**” dedi. Sonra da; “**Bir kimse kendi varlı-**

ğının kaydından (nefsinden) kurtulmuşsa, ne yapsa iyidir. Kurtulmamışsa, ne yapsa kötü. "Ben, Mevlânâ Nizameddin Hâmûş'dan bundan daha iyi bir söz işitmedim."

"Şeyh Ebu Sa'îd Ebû'l-Hayr, Tasavvufu şöyle tarif etmiştir "Şimdiye kadar evliyadan yedi yüz zât tasavvufun tarifi husûsunda çeşitli sözler söylemişlerdir. Bütün bu sözlerin özü şu noktada toplanır:

Tasavvuf; vakti, en değerli olan şeye sarf etmektir."

"İnsanın kıymeti; idrâkinin, zekâsının, bu yolun büyüklerinin hakikatlerini anladığı kadardır."

Talebelerine şöyle buyurmuştur: "Sizden hanginizin yirmi kere, belki daha fazla tasarruf edildiği hâlde ve nispet sahibi kılındığı hâlde, her dışarı çıktığında kaybetmemiş olsun? Size verilen veriliyor. Fakat siz onu muhafaza edemiyorsunuz. **Eline bir nur teslim edilen kişi, onu en kıymetli şeyi bilsin. Fânî varlığını tasfiye etsin, o nur ile kendini karanlıkta aydınlatınsın."**

"Zikir bir kazma gibidir ki, onunla gönülden yabancı duygu dikenleri temizlenir."

"Himmet etmek; Allahü Teâlâ'nın isimleri ile münasebeti olan bir zâtın, kalbinde yalnız bir işin yapılmasını bulundurması demektir. Bu şeye teveccüh eder. Kalbine bundan başka hiçbir şey getirmez. Yalnız, o işin yapılmasını ister. Allahü Teâlâ da o işi yaratır Allahü Teâlâ'nın âdeti böyledir. Kâfirlerin himmet ettikleri şeylerin de hâsıl oldukları görülmüştür. Allahü Teâlâ, bana bu kuvveti ihsan etmiştir. Fakat, bu makamda edep lâzımdır. Edep de, kulun kendisini Hak Teâlâ'nın iradesine tâbi etmesidir. Kendi iradesine tâbi olmamak, Hak Teâlâ'nın fermanını beklemek lâzımdır."

"Çok açlık ve çok uykusuzluk, dimağı yorar. Hakikatleri ve ince bilgileri anlamayı önler. Bunun için, riyazet çekenlerin keşifleri hatalı olur."

"Biz bu yolu, tasavvuf kitaplarından değil, halka hizmetten elde ettik. Herkesi bir yola götürürler. Bizi de hizmet yoluna götürdüler. Bizim yolumuzda, el helâl kârda gönül ise hakiki yardımcıdır."

"Söz, yüce bir şeydir. Zamanında ve yerinde olmalıdır."

"Söz söylemek, dilin gönülle, gönlün de Hak ile olduğu zaman makbuldür."

"Bütün hâlleri ve buluşları bize verseler, fakat Ehl-i sünnet ve cemaat itikadını kalbimize yerleştirmeseler, hâlimi harap, istikbâlimi karanlık bilirim. Eğer bütün haraplıkları, çirkinlikleri verseler ve kalbimizi Ehl-i sünnet itikadı ile süsleseler, hiç üzülmem."

"Bizim önemli bir görevimiz daha vardır. O da; Müslümanları zalimlerin kötülüklerinden korumaktır. Bu zorunluluk dolayısıyla yöneticilerin kontrol altına alınması ve Müslümanlar için faydalı icraatlarda bulunmaları sağlanmalıdır."

- 1) Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye sh. 1078
- 2) Mektûbât (İmâm-ı Rabbânî) cild-1, 193 Mektûb
- 3) Reşehât sh. 229
- 4) Nefehât-ül-üns sh. 441
- 5) Umdet-ül-makâmât sh. 77
- 6) Mu'cem-ül-müellifin cild-6, sh. 245
- 7) Şakâyık-ı Nu'maniyye tercümesi (Mecdî Efendi) sh. 269
- 8) Tâc-üt-tevârih cild-1, sh. 437
- 9) Esmâ-ül-müellifin cild-1, sh. 650
- 10) Rehber Ansiklopedisi cild-17, sh. 182
- 11) Fevâid-ül-behiyye sh. 145
- 12) Câmî'u kerâmât-il-evliyâ cild-2, sh. 139
- 13) Mir'ât-i kâinat cild-3, sh. 61
- 14) Silsilet-ül-ârifin, Süleymaniye Kütüphânesi Hacı Mahmûd bölümü No: 2830 Varak, 28-b, 157-b, 178-a
- 15) Mesmû'ât, Süleymaniye Kütüphânesi Es'ad Efendi bölümü, No: 1715 Varak: 5-a, 24-a, 29-a.
- 16) Reşehât (Arabî) sh. 168
- 17) Aşık Hüdaî

AŞÛRA

AŞÛRA GÜNÜ NELER YAPILIR?

Bu günde eve çeşitli ve bol erzak almak, muhtaçlara tasaddukta, komşu ve akrabaya ikramlarda bulunmak sene boyunca berekete vesile olur. Yine bu günde oruçlu bulunup gecesini de ihya etmenin büyük ecir ve rizây-ı ilâhîye sebep olacağı ifâde buyurulmuştur.

Yahudilere benzememek için Muharrem

dokuzuncu ve onuncu günleri yahud onuncu ve onbirinci günleri beraber oruç tutulması gerektiği İbn-i Abbas'dan rivâyet edilmiştir.

AŞÛRA GÜNÜNÜN FAZÎLETİNE DÂİR

Er-Ravzu'l-Fâik kitabında şu kıssa anlatılır:

Bir vakit Basra'da servet sahibi bir adam vardı. Her senenin âşûra gününde Müslüman

kardeşlerini evine toplar, sabaha kadar Kur'ân okuyarak okutarak geceyi ihya ederler, nerde fakîr ve yoksul, kimsesiz varsa buldurur, hepsine tasaddukda bulunur, dul ve yetimlere ikramda bulunur, elinden gelen hayrı fazlasıyla yapardı. Evinin bitişiğinde bir komşusu bulunuyordu ve komşusunun hem anası, hem de kızı senelerden beri yürüyemez vaziyette idiler. Kız, babasına sordu:

“Babacığım bu gün nedir? Komşumuz herkesi evine toplayıp bu geceyi Kur'ân ve zikirle ihya ediyor?” Babası:

“Yavrucuğum, bu gün âşûra günüdür, Allah katında bu günün hürmeti büyüktür, ayrıca çok da faziletleri vardır” dedi.

Sonra uykuya vardılar. Fakat kız çocuğunun gözüne uyku girmiyordu. Sanki nefesi kesilmiş bir halde huşû' ve haşyet ile Kur'ân'ı ve zikrullah'ı dinliyordu. Kur'ân'ın hatim duâsını yaptıkları vakit, yüzünü semâya doğru çevirdi ve Allah'a niyâz ederek:

“Ey Mevlâm! Bu gecenin senin indindeki hürmeti hakkı için, senin rızânı kazanmak için bu gece Kur'ân'ını okumak için uyumamış kulların hürmeti için beni şu hâlimden kurtar, kalbimin kırıklığını sar!” dedi. Daha sözünü bitirmemişti, o anda afiyet bularak bütün ağrı ve sancılarında kurtularak kalkıp doğruldu. Sabahleyin bu hâli görünce şaşırıp kalan babası:

“Kızım bu nasıl oldu?” diye sordu. O da;

**“Babacığım,
bu gün ile Allah'a
tevessül ettim. O da
ânında bana sıhhatimi
ihsan etti”** dedi.

1- BUGÜN MUTLAKA ORUÇLU OLUN!

Rubeyyi' binti Muavviz –radiyallahu anha'nın

rivayet ettiği göre Nebiy-i Ekrem –sallallahu aleyhi ve sellem– Ensâr'ın köylerine Aşûre Günü kuşluk zamanı haber gönderdi ve:

“Her kim sabahleyin iftar ettiyse günün geri kalanını imsak etsin, yani bir şey yemesin, her kim oruca niyet etti ise orucunu tamamlasın” buyurdu. (Buhârî, Savm, 69)

Rubeyyi' –radiyallahu anha– der ki, biz artık Rasûlullah'ın bu emrinden sonra Aşûra gününün orucunu tutardık ve küçük çocuklarımıza da tuttururduk. Onlarla mescide girerdik ve çocuklarımıza boyalı yünden oyuncak verirdik, bunlardan yemek için ağlayan olursa iftar vakti erişinceye kadar bu oyuncaklarla eğlendirirdik.” (Buhârî, Savm, 47; Müslim, Siyâm, 136)

ÇOCUKLARINIZ DA ORUÇ TUTSUN!

Bakınız, Zaman-ı Saadette, Sadr-ı İslâm'da müslüman evlâdlarına namaz ve oruç gibi ibâdetlere tâ küçükten alıştırmaya nasıl dikkat edilmiştir!

Çocukların oruç tutmaları hakkında cumhur ulemaya göre bulûğa ermeyen çocuklara oruç vâcib değildir, müstehabdır demişlerdir. İmam-ı Şâfi'î'ye göre çocuğun oruç tutmaya kudret-i bedeniyyesi olursa alıştırmak için oruç emir olunur. Yaş haddini de yedi veya on yaş olarak ta'yin etmiştir. İshak'a göre oruç oniki yaşında emrolunur. Ahmed bin Hanbel'e göre ise on yaşında emir olunur.

Evzâî de: “Çocuğun kuvve-i bedeniyyesine zaaf ârız olmaksızın üç gün üst üste oruç tutturulursa müstehab olur.” demiştir.

Buhârî şârihi şöyle der: Ulemaya göre çocukların ibâdete alıştırmaları için bu, müstahsen addedilmiştir. Ve bunların vesile-i hayr ve bereket olacağını kabul etmişlerdir. Şu kadar ki bu, neşv ü nema çağında olan çocuğun kuvve-i bedeniyyesine zaaf îrâs etmemek şartına bağlıdır. Çünkü sağlam mükellefe bile seferde

meşakkatine binaen iftara müsaade edilmiştir. Allah'ın:

BAKARA_185

“Allah sizin için kolaylık diler, sizin için zorluk dilemez.” (Bakara sûresi, 185) buyurduğu da unutulmamalıdır.

2- AŞURE GÜNÜ ORUCUNA BİR GÜN DAHA EKLEYİN!

Buhârî'nin İbn-i Abbas –radiyallahu anhüma-'dan rivayet ettiğine göre: Nebiyy-i Ekrem –sallallahu aleyhi ve sellem– Efendimiz Medine'yi teşrif buyurdıkları vakit yahûdilerin Aşûra günü oruç tuttuklarını gördü ve:

“– Bu ne orucudur?” diye sordu. Onlar da cevaben:

“– Bu gün iyi bir gündür. Bu gün Allah –azze ve cell– Benî İsrâîl'e düşmanlarından necat verdiği bir gündür; yani Fir'avn'ın şerrinden kurtulduğumuz gündür! dediler. Rasûlullah da:

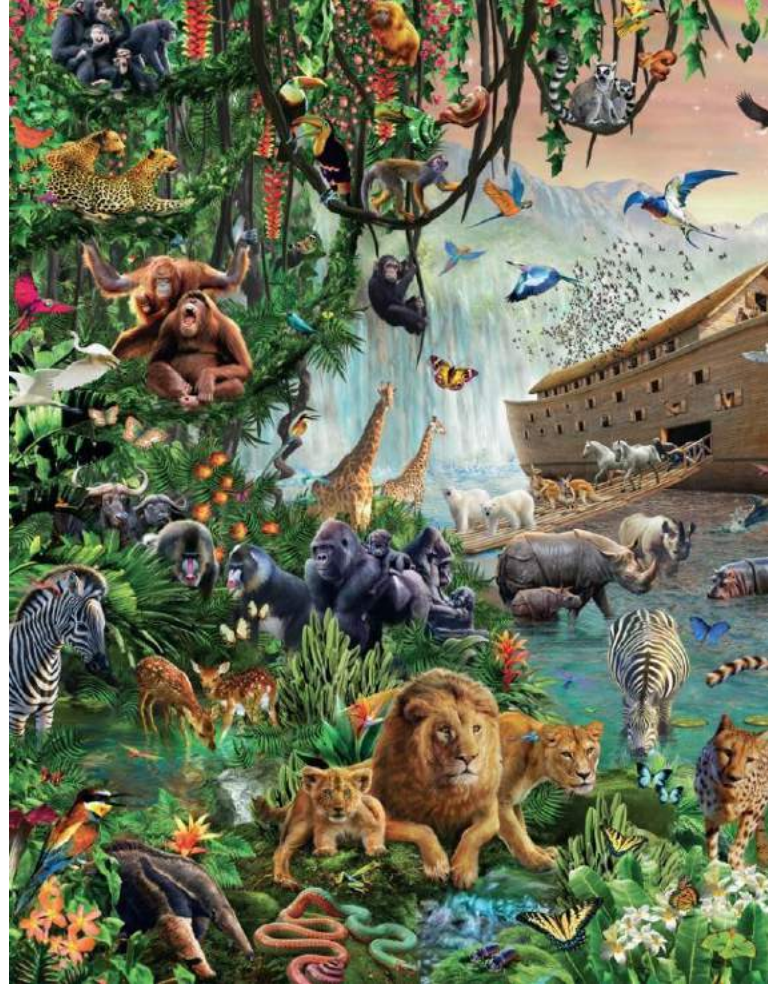
“– Biz Musa'ya sizden daha yakın buluyoruz,” buyurdu, Mekke'deki gibi o gün oruç tuttu ve o gün oruç tutulmasını emir buyurdu.” (Buhârî, Savm, 69)

Yahudilere benzemek için dokuzuncu ve onuncu günlerde yahud onuncu ve onbirinci günlerde beraber oruç tutulması gerektiği İbn-i Abbas'tan rivayet edilmiştir.

Aşûra orucu hakkındaki fikhî hükme gelince: Bu orucun vâcib değil sünnet olduğunda ulemânın ittifakı vardır. Yalnız ibtidâ-i İslâm'daki hüküm hakkında ihtilâf edilmiştir. Bu oruç İmam Ebû Hanîfe'ye göre vâcibdir. İmâm-ı Şafîî'den gelen iki rivayetin meşhûruna göre âşûra orucu ilk teşrî' buyurulduğu zamandan beri kat'iyen vâcib olmayıp sünnet olarak devam edip gelmiştir. Şu kadar ki müekked bir sünnettir. Ramazan orucu farz kılındıktan sonra âşûra orucu müstehab olmuştur.

3- AŞURE GÜNÜNÜ ÖNEMLİ KILAN OLAYLARI BİLİN!

Bu günün faziletleri cümlesinden olarak, Allah'ın, Âdem –aleyhisselâm-'ın tevbesini bu günde kabul ettiği ve Âdem'in bu günde 'Safiyullah' olduğu, İdris –aleyhisselâm-'ın yüce bir mekâna bu günde ref olunduğu, Allah'ın Nuh'u gemiden bu günde çıkardığı, İbrâhîm'i ateşten bu günde kurtardığı, Tevrat'ı Musa–aleyhisselâm-'a bu günde indirdiği, Yûsuf'u zindandan bu günde kurtardığı, Ya'kub'un gözlerinin bu günde iade olunduğu, Eyyûb'un bu günde şifâya kavuştuğu, Yûnus'un balığın karnından bu günde kurtulduğu, Kızıldeniz'in Benî İsrail'e bu günde yarılıp geçtikleri ve kurtuldukları, Dâvûd –aleyhisselâm-'ın bu günde mağfîret

olunduğu, Süleyman'a bu günde mülk ve saltanat verildiği ve Muhammed –aleyhi's-salâtü ve's-selâm-'ın geçmiş ve gelecek günâhlarının bu günde mağfiredit olunduğu rivayet olunur. Dünyânın yaratılmaya ilk başlandığı, yeryüzüne yağmurun ilk yağdığı gün âşûra günüdür, diye de rivayet olunmuştur.

4- BUGÜN EVENİZE ERZAK ALIN!

Bu günde eve çeşitli ve bol erzak almak, muhtaçlara tasaddukta, komşu ve akrabaya ikramlarda bulunmak sene boyunca berekete vesile olur. Yine bu günde oruçlu bulunup gecesini de ihya etmenin büyük ecir ve rizây-ı ilâhîye sebep olacağı ifâde buyurulmuştur.

5- AŞURE GÜNÜNDE DUÂ EDİN!

Er-Ravzu'l-Fâik kitabında şu kıssa anlatılır:

Bir vakit Basra'da servet sahibi bir adam vardı. Her senenin âşûra gününde müslüman kardeşlerini evine toplar, sabaha kadar Kur'ân okuyarak okutarak geceyi ihya ederler, nerde fakîr ve yoksul, kimsesiz varsa buldurur, hepsine tasaddukta bulunur, dul ve yetimlere ikramda bulunur, elinden gelen hayrı fazlasıyla yapardı. Evinin bitişiğinde bir komşusu bulunuyordu ve komşusunun hem anası, hem de kızı senelerden beri yürüyemez vaziyette idiler. Kız, babasına sordu:

“– Babacığım bu gün nedir? Komşumuz herkesi evine toplayıp bu geceyi Kur'ân ve zikirle ihya ediyor?” Babası:

“– Yavrucuğum, bu gün âşûra günüdür, Allah katında bu günün hürmeti büyüktür, ayrıca çok da fazîletleri vardır” dedi.

Sonra uykuya vardılar. Fakat kız çocuğunun gözüne uyku girmiyordu. Sanki nefesi kesilmiş bir halde huşû ve haşyet ile Kur'ân'ı ve zikrullah'ı dinliyordu. Kur'ân'ın hatim duâsını yaptıkları vakit, yüzünü semâya doğru çevirdi ve Allah'a niyaz ederek:

“– Ey Mevlâm! Bu gecenin senin indindeki hürmeti hakkı için, senin rızânı kazanmak arzusuyla bu gece Kur'ân'ını okumak üzere uyumamış kulların hürmeti için beni şu hâlimden kurtar, kalbimin kırıklığını sar!” dedi. Daha sözünü bitirmemişti, o anda afiyet buldu, bütün ağrı ve sancılarından kurtularak kalkıp doğruldu. Sabahleyin bu hâli görünce şaşırıp kalan babası:

“– Kızım bu nasıl oldu?” diye sordu. O da;

“– Babacığım, bu gün ile Allah'a tevessül ettim. O da ânında bana sıhhatimi ihsan etti” dedi.

Kaynak: Mahmud Sami Ramazanoğlu, Dualar ve Zikirler, Erkam Yayınları, 2013

القَادِر

KADER GAYRETE ÂŞIKTIR

Özlem YILDIRIM

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Allah katında en kıymetliniz, ona karşı derin bir sorumluluk bilincine(takvaya) sahip olanınızdır(hucurat, 49/3). Bu sorumluluk bilincinin somut olarak karşılığı yani görünen tarafı da eylemlerimizdir. Allah için İslam'ı ne kadar yaşıyoruz bunu düşünmemiz lazım. Ne oranda yaşıyorsak o oranda bilinçliyiz. Zekânın ve aklın ölçütü ne diye sorsalar bana; ' İslam'ı kavrayabildiğimiz kadar zeki yaşayabildiğimiz kadar da akıllıyız' derim.

İslam'ı yaşamaktan kastımız sadece abdest alıp namaz kılmak, oruç tutmak, zikir edip inzivaya çekilmek değildir. Müslümanlara makamında, toplumda, evde, her yerde hizmet edebilmek yani için hakla dışın halkla yaşayabilmek. Bunu da şu bilinçle yapmalıyız: Sevgili Peygamberim(SAV) Miraca çıktığında 'Ümmetim

cennetine girmezse girmeyeceğim' diyor. Rab-bini çok sevdiğinden yarattıklarını da seviyor ve her insanın yaratıcısı rabbi olduğu için onların cehenneme girmesini istemiyor. Rabbim bu yüz-den ve daha sayamayacağım birçok nedenden dolayı onu o kadar çok seviyor.

Gönle girmek, gönül sahibine yar olmak gerek. Bütün peygamberlerin amacı gönüldür. Şems demiş ki; tanrısal bilgi, binlerce yıl eğitim görülsün bile öğrenilemez. Hiçbir bilginin bir kez-cik Allah'a (cc) kavuşmakla elde edilen feyze denk olmayacağını söyler. Bu hikmet ve ger-çeğin kaynağını da gönülde, arınmış tertemiz gönüllerde arardı. 'Tertemiz gönül!' işte Allah'ü Teâlâ ayetinde de bahsediyor bundan. ' Hayır, kim özünü, kendini Allah'ın huzurunda bilerek yüzünü tertemiz olarak Allah'a çevirip yönel-tirse, işte onun rabbi katında ecri vardır. Onla-ra bir korku yoktur ve onlar mahzun da olacak değillerdir(Bakara,112). Allah'ım gönlümüzü ona çevirip öyle kalabilmeyi nasip etsin inşa-lah. Gönle girebilmek için manevi cömertlik de gerek bize; Zahitlere özgü mal cömertliği, cihat edenlere özgü ten cömertliği, gazilere özgü olan da can cömertliğidir. Ariflere özgü olan cömertlik ise gönül cömertliğidir. Arif olan aşkı, sevgi-yi, coşkuyu verince gençlik o aşkla o coşkuyla İslam'a sıkı sıkı sarılıyor. Bunu insanın kendi ken-dine yapması çok zordur çünkü şeytan ve nefis gibi baş düşmanlar fitne vermek için her an ça-lışıyor. Bunun için Mürşidi Kamil lazımdır. Neden önemlidir bu konuda ve diğer konularda? Çünkü Allah'ın seçtiği bir kul olması en büyük nedendir. Allah Teâlâ bir kutsi hadiste, sevdiği salih kul-larının özel bir nur ve destekle gören gözü, işi-ten kulağı; konuşan dili, tutan eli, yürüyen ayağı olacağını; onların gözüne, kulağına, diline, eline, ayağına başkalarına vermediği tasarruf gücü vereceğini müjdelemiştir(Buhari; İbn Mace; Begavi). Biz böyle bir mürşit bulmuşken aşk ve gayret içimizde yoksa kendimize bir bakmalıyız!

Kalplerimize bir bakmalıyız!.. Demek ki değeri-ni kıymetini bilemiyoruz eğer içimizde bir coşku oluşmuyorsa.

Kıymet bilmez kişilerden bir örnek vermek istiyorum; bir gün Mevlana zamanında Sadrettin 'in Konağı'nda bir toplantı yapıldı. Top-lantıya devrin ileri gelenleri çağrıldı. Emir Kema-lettin söyle dedi: 'Mevlana'nın çevresindekiler halktan ve orta tabakadan kişiler, çoğu esnaf. Erdem ve bilgi sahibi kişiler yanına uğramıyor gibi bir şey. Nerede bir çulha, nerede bir bak-kal, nerede bir terzi varsa onun müridi olmuş. Bu söz Mevlana'yı çok incitti ama yanıtını da verdi; 'Öyledir zahir... Hallac-ı mansur da bir hallaç değil miydi? Hepimizin bildiği Buharalı muta-savvıf bez dokumaz mıydı? Bir başkası cam-cıydı. Söyler misiniz, sanatlarının irfanlarına ne zararı oldu? Ne güzel cevap ancak kırmadan bu kadar güzel cevap verilir. Adı hala duyuluyorsa Mevlana'nın o güzel gönlü ve hoşgörüsünden. Güzel Allah'ım ayetinde diyor ya; ben sizin ne dış görünüşünüze ne de mallarınıza bakarım ben sizin yalnızca kalplerinize, içinize yani tak-vanıza bakarım. Yine Mevlana böyle bir insana çok güzel cevap veriyor; birisi diyor ki: 'Mevlana eşsiz bir sultan, eşi görülmemiş bir insan, ona sözümüz yok ama çevresindeki kötü kişilere ne demeli?' Mevlana söyle susturdu: 'Eğer onlar iyi olsalardı ben onlara mürit olurum.' Ne kadar güzel bir cevap yine ve şunu da düşünelim, Pey-gamber efendimiz(sav) zamanında tüm zayıflar İslam'ı seçince iman gücü ile güçlenmiş, tüm güçlüler de zayıflamış. Güç imamdandır bunu bilmemiz lazım imanımız ne kadar güçlüyse o oranda güçlüyüz. Çünkü inanıyoruz ki Allah ona inanan kalpleri ziyan etmeyecektir. Allah'ım böy-le arif kulları anlayacak akıl, sevecek yürek, hiz-met edecek beden nasip etsin; sustuğumuzda düşünen, konuştuğumuzda zikreden, baktığı-mızda ibret alan kullar olabilmemizi nasip etsin inşaallah bizlere. Mürşidimiz, Şeyh Muhammed

Arap Karahan efendimiz 'Tarikat İslam'ı severek yaşamaktır.' diyor ve Adana kuran kursu açılışında şunu söylemişti: 'Biz neden cihatın hep savaş tarafını alıyoruz? cihatın RAHMET tarafı da vardır.' Ve canlı yayın sohbetinin birinde de şu söz takıldı aklıma: ' Biz elif, be yi öğretmeyiz ama onu öğrenecek aşk veririz.' Bunları beğenmek belki bana düşmez ama yine de üzerinde düşünülmesi gereken çok güzel cümleler olduğunu söylemek istiyorum. Gençler bu sözlerle aşka gelmeli gayrete düşmeliyiz... Bu sözler aklıma şu cümleleri getirdi: 'en iyi öğretmen ilham verendir.' Ve 'bir gemi yapmak istiyorsanız insanlardan size yardım etmelerini istemeyin, bunun yerine içlerinde engin denizlere açılma isteği uyandırın(Antoine de Saint- Exupery). Bu sözlerle bu sevgiyle bu aşkla her anlamda gayret etmemiz lazım. Çünkü uğrunda öldüğümüzde bizi makam makam yüceltecek tek aşk Allah aşkıdır. Aşksız olma ki ölü olmayasın, aşkta öl ki diri kalasın demiş Mevlana.

Ben yoktum sen var ettin

Varlığından haberdar ettin

Aşkınla gönlümü bi-karar ettin! (Elmalılı Hamdi)

'Milletin hayatı içinde bütün gençliğin varlığı barınmaktadır. Tarihin satırları altında her devrin gençliğinin çehresi seziliyor. Ashap devri, İslam'ın ilk gençlik devridir. Osmanlılar, asırlarca yaşlanarak kocamış olan bu aşk ve iman ağacına yeniden gençlik aşısı yaptılar. Yavuz Selim sanki Hattab'ın oğlu Ömer'in tekrarlanan gençliğidir. Rabbinin sevgisiyle çarمیhta can veren Mesih de bir delikanlıydı; insanlığın kalbini, her güneşin ışığında, her gecenin sessizliğinde, sönmeyecek olan ebede sönmeyecek olan ebedi merhamet aşısı ile gençleştirdi. İslam'ın ilk cihadı olan Bedir'in sevgisiyle harekete geçerek Medine dışında da düşmanı karşılamakta ısrar eden ilk İslam gençleri Uhud'da can verirken 8 yy. sonra üzerlerine lav gibi ateş akıtan bizan-

sın surlarına tırmanmak için 'Bugün şehitlik sırası bizimdir' diye şehitliği paylaşmayan fatih askerlerinin gençliği oldular. Mecnun da delikanlıydı. Kendisini çölde vahşi hayvanlarla sohbet halinde bulan Leyla'nın kavuşma teklifine karşı, 'Git ben Leyla'yı değil Leyla'nın hayalini arıyorum' derken o her sevda çağının kendinden aşkı aldığı bu yeryüzünde aşkın aşığı olmuştu'(Nurettin

Topçu). Aşkı aramak değil mi zaten amacımız? Yani bizi bu eylemlere götürecek aşkı... Şems ne güzel söylemiş: ' Ne yangınlar var hanemde ey aşk bana ateşle dost olan bir İbrahim gerek. Arıyorum ey aşk, yakınlaştıracak bir yol, yaklaşıcak yakına daha yakına ulaştıracak Burak, belki bir çıkış, belki bir yükseliş, belki bir umut, belki bir söyleyiş, belki bir iksir arıyorum. Dönüp

dolaşıyorum ey aşk dolaşıp duruyorum...

Böyle güzel örnekler varken Nurettin Topçu'nun satırlarında okuduğum şu cümlelere katıldığım için üzülüyorum. Böyle insanları hiç tanımayan hatta peygamberi bile tanımayan tanısa bile etkilenmeyen insanlar var. Şöyle diyor satırlarda 'Şimdiki gençliğin tembellik ve psikolojik bunalımına bakınca artık ne Bedrin

aslanlarından ne de Alpaslan'ın âleme rahmet taşıran ruhundan bir damla kalmıştır.' Gençler olarak beynimizi doldurmaya çalışmıyoruz. Beynimizi dizilerle, dünyalık işlerle, kötü alışkanlıklarla uyuşturuyoruz ama farkında değiliz. Böyle olunca üreten değil yerinde sayan gençler oluyoruz. İbn Haldun'un bir sözü var: 'İnsan beyni değirmen taşına benzer. İçine yeni bir şeyler

atmazsanız kendi kendini öğütür durur.' Beyne yeni bir şey atmadıkça anlamak da anlatmak da zorlaşır. Acaba ne kadar güzellikler duruyor etrafımızca ve biz ne kadarını anlayabiliyoruz? Anlamak için gayret göstermemiz lazım. Kur'an meallerini okuyarak çareler bulmak lazım... Bakın bir ayette bir kurtuluş yolu gösteriyor Allah'ım 'Ey iman edenler (aklı örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak, şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz'(Maide suresi 90-91). Biz ne kadar gayretli olursak çocuklarımızda gayretli olacaktır inşallah. Biz hangi yoldaysak Allah'ın izniyle o yola gelecektir. Üstün Dökmen'in güzel bir sözcü var 'Çocuklarınızı terbiye etmeye çalışmayın, zaten size benzeyeceklerdir. Kendinizi terbiye edin yeter.'

Nurettin Topçu bir de 'İmanı riya ile bulanmış bir gençlik haline geldik' diyor. Çoğu şeyi gösteriş için yapar olduk. Böyle yaparak kendimizi ve etrafımızdakileri kandırmaktan başka hiç bir şey geçmez elimizce çünkü hak gerçeği görür, hak dostları da. Zaten gerçek iman sahibinin, imanını kimseye kanıtlamaya ihtiyacı yoktur. Samimiyetle yapar yaptığını. 'Bir insanda görülen amel ve takvadan başka, bir de onun cevher gibi güzel olan gizli amel ve takvası vardır. Bakış gücü olmayanların nazarları, görünen amellerdir. Hâlbuki biz onlara bakmıyoruz. Biz insanın içine, içindeki sırna bakıyoruz(Şeyh Hariri). Haz. Ali'nin de güzel bir sözü var bu konu da 'Sözün dünyadan el çekmiş insanların sözü gibi görünürken; işin, dünyaya tapanların işi olmasın.' Allah'ım bizi böyle olmaktan korusun. Her an nefsimizle imtihanadayız çünkü. Allah şaşırtmasın. Haz. Mevlana'nın şu sözünde bahsettiği güzel sevgiyi nasip etsin bize 'Sevmek, kuru odunlar gibi sessiz sakin yanmaktır.'

Ve namaz... Namazımıza çok dikkat etmeliyiz, şu benzetme beni etkiliyor belki sizde de bir etki yaratır; namazı bilerek kılmamak ve dünya

meşakkatinden dolayı kazaya bırakmak intihar etmek gibidir. Ona kaza dememek lazımdır çünkü arabanın önüne atlayana kaza geçirdi değil, intihar etti derler. Bir nevi isyandır yani. Kendimizi ölüme atıyoruz farkında olmadan.

Günümüze göre, çevremize göre, o anki şartlar ve koşullara göre, insanların gözünde değerli olan şeylere göre hareket etmeye çalışıyoruz gençler olarak ama bunların hepsi değişir zamanla ve hiçbirinin bize fayda vermediğini görürüz. Allah'tan gayrı neye koşarsak gurbette kalırız. Abdulkadir Geylani haz. 'Yaptıklarınızı Allah için yapmıyorsanız boşuna yorulmayın' diyor. Çünkü değişmeyen tek şey 'Gerçektir'. Doğru birdir yol çeşitli... Herkes nereye giderse gitsin, hangi işle uğraşırsa uğraşsın gerçeğe doğru gelecektir. Çünkü mükemmeli, ışığı gören hayran olacaktır. Hayran olmamak mümkün mü ki... 'Şüphesiz Allah'tan başka bütün taptığınız ve kulluk ettiğiniz şeyler toplansa bir sineği bile yoktan var edemezler(Hac suresi, 7). Göğsünde sürgününü geri çağıran bir damar vardır diyor Sezai Karakoç. Bu damar sayesinde Mel Gibson'un sözcündeki gibi Allah'ın izniyle 'İslam'ın yayılmasını asla durduramayacaksınız, çünkü İslam tek kurtuluş ve tek gerçek yoldur.' Bu gerçeğin yolunda olanın gemisi batmaz inşallah. Haz. Nuh'un gemisi gibi 'Allah, Haz. Nuh'a gemi yap dedi. O da yaptı. Dünya battı ama o gemi batmadı. Dünya yıkılsa, Allah'ı dinleyenin gemisi batmaz. Allah'ım kurtuluşa erenlerden etsin bizleri. Aşkı bulanlardan, elinde tutanlardan, o aşkı her gün artanlardan etsin bizleri.

Arap Efendimizin Allah'ın yardımıyla biz gençlere erkeklere; sahabe gençlerinin, Osmanlının, Alpaslan'ın rahmet saçan ruhunun, Allah yolundaki erenlerin ve bayanlara; Haz. Meryem, Haz. Asiye, Haz. Hatice, Haz. Fatıma, Haz. Ayşe, 'Ya Rabbim beni kendinle meşgul eyle de kimse beni senden alıkoymasın' diyen

Haz. Rabia, hanım sahabelerin ve daha sayamadığım güzel kullarının gençlik aşısından ya-

pabilmeyi ve bizimde o aşının arasına toz, pis kaçırmadan yetiştirebilmeyi nasip etsin inşallah.

Elbetteki bu güzel kulların geçtikleri yollar kolay olmadı ama zaten Allah bir kuluna zahmet-

siz bir zafer dileseydi bunu en çok resulü(SAV) hak ederdi(Şevki Karabekiroğlu). Kader gayrete

âşıktır. Gün gelir çektiğin zahmet rahmete dönüşür. Ve şöyle düşündüğümüzde kilimin tozunu silmek için vurmak gerekirse, insanlardaki kötü huyların dökülmesi için de cefa gerekir. Ama yine de de duamızı edelim. Allah'ım güzel bir dönüşle kendine dödersin, kaldıramayacağımız yük vermesin, imtihanlarımızı kolay geçirtsin inşallah. Efendimiz(SAV) sevinince toprağa; üzülnünce göğe bakarmış. Yerde tevazu, gökte ferahlık varmış çünkü. 'Dışındaki hava karardığında içindeki ışığı yak. Azimli insanların güneşi içinden doğar'(Mümin Sekmen). Şunu da unutmayalım 'Allah, isminin zikrini herkese nasip eder mi? Senin 'Allah' diyebilmen Allah'ın sana duyduğu sevginin işaretidir...'(Mevlana). Rabbim zikrimizi, şükürümüzü, fikrimizi, gayretimizi arttırsın inşallah. Sevsin, sevdirdin, sevindirdin bizleri inşallah. 'Kalplerimizde Allah için nihayetlerimizi her an yenilediğimiz müddetçe, Allah'ın rahmeti üzerimize yağacaktır.'(Ebu'l Hasan Harakani k.s). Halis niyet, samimi kalp versin ve salih-saliha nesiller yetiştirmeyi, çocuklara, gençlere güzel örnekler olabilmeyi nasip etsin bizlere inşallah.

Allah'ım bize seni sevmeyi ve seni sevenleri sevmeyi ve bizi sana yaklaşılacak her şeyi sevmeyi nasip eyle! Ya rab! Senin sevgini bizce, susuz kalmış birisi için suyunu değerli olduğundan daha değerli kıl. Allah'ım kalbimizi senden gelen bir sevinçle doldur, dilimizi senin zikrinle arıt, azalarımızı senin iyi bulduğun, hoşnut olduğun işlerde çalıştır. Dünyada da, ahirette de Mevla'mız yardımcımız sensin. Sana tam itaat içinde bir kul olarak canımızı al ve bizi hayırlı, dürüst insanlar arasına dâhil eyle. Amin. Amin. Âmin. Velhamdü'llahi Rabbil alemin El-Fatiha.

'İman edenlerin Allah'ı zikretmekten ve inen hak aşkından dolayı kalplerinin saygı ile ürpermesinin zamanı gelmedi mi?(Hadid suresi, 16).

Rabia KARAGÖZ

“Hey Mercan! Gel artık. Çocuklar bizi bekliyor. Gel de biran önce Karahan dedemizi anlatmaya başlayalım.”

“Şimdi geldim inci. Ben hazırım. Hadi başlayalım.”

Nihayet İnci ve Mercan hazırlıklarını tamamlamışlardı. Bu huzur dolu, mis kokulu köylerinden Karahan dedelerini ve o'nun şırl şırl akan dere yatağında takır tukur dönen değirmenini tüm çocuklara anlatacaklardı.

Çok iyi arkadaş olan İnci ve Mercan arılardan İnci söze başlıyordu.

“Merhaba Çocuklar! Benim adım İnci, kuzenimin ki de Mercan. Biz görevlerini hiç aksatmayan çalışkan arılarız. Karahan dedemizin güzel köyü Kırkgeçit' te yaşıyoruz. Bizleri yoktan var eden Allah'ımızın emri ile bal yapıyoruz.”

Mercan hemen söze girmişti.

“Bizim ballarımız diğerlerine benzemez. Karahan dedemizin şefkati, merhameti ve duaları ile bal gibi bal üretiyoruz.”

“Evet Mercan” dedi İnci. “Hem çocuklar biliyor musunuz? Karahan dedemiz balları alırken mutlaka 'Bismillahirrahmanirrahim' der.”

“Karahan dede Allah’ın sevgili kullarından, hem besmelesiz bir işe başlamaz hem de etrafındakilere her işe besmele ile başlamalarını öğütler.”

“Biz de Karahan dedemizi hiç ısırılmaz değil mi ?”

“Şaşkın Mercan. Tabi ki ısırılmaz. Biz zaten sadece hayatımız tehlikeye girdiğinde iğnelerimizi çıkartırız. Yerleri, gökleri ve canlıları kusursuz yaratan Rabbimiz, iğnelerimizi sadece kendimizi korumamız için yaratmıştır.”

“SübhanAllah ! Ne güzel söyledin İnci.”

“Teşekkür ederim Mercan. Bak ne söyleyeceğim. Biz Karahan dedemizle yaşıyoruz. O’nu çok iyi tanıyoruz da çocuklar tanımıyor olabilir. Evet biraz şaşkın ve geveze olabilirsin ama sen çok çalışkan ve okumayı çok seven bir karıncasın. Hadi bakalım Mercan bize anlat Karahan dede kimdir.?”

Bedir Karahan Efendi 1901 yılında Kayseri’de dünya’ya gelmiştir. Babası İbiş Efendi Annesi Fatıma Hatundur. Bedir Karahan (K.S) Allah’ımızın sevgili kullarındandır. Ömrünü Allah (cc) ’nin sınırsız ilmini ve kudretini, çevresine ve ulaştığı tüm insanlara anlatarak geçirmiştir. Onlara Allah’ın rızasını kazanmanın ve sevgili Peygamberimizin sünnetlerine uymanın ne kadar önemli olduğunu öğütlemiştir.

Ayrıca Bedir Karahan (KS)’un çok sevdiği arılarının yanında vaktinin bir kısmını geçirdiği değirmeni vardı. Orada buğdayları öğütüp una, bulgura çevirir, manevi değirmeninde de insanları öğütür, onların güzel insanlar olmasına vesile olurdu.

Küçük hanesi hiç boş kalmaz, cıvılcıvılcı çocuk sesleri Kur’an-ı Kerim ve zikirler hiç eksik olmazdı.

Ülkenin dört bir yanında sevenleri gelir ve Karahan dedenin zikir halkasına katılırlardı.

Bir işe başlarken;

“Rabbi Yessir Vela Tuassir Rabbi Temmim Bil hayr.”

Manası: “Allah’ım kolaylaştır zorlaştırma!

Hayırla tamamlamayı nasip eyle. “

Diye dua ediyoruz.

- Amin. Çok güzel okudun Mercan.

Şimdi tüm çocuklar Rabbi yessir duasını öğrensinler ve büyüklerine okusunlar...

Karahan dede günlerini ibadetle geçirir, bazı günler evinin terasına çıkar o içli sesiyle ezan okurdu. Minik arılar Karahan dedenin namaza davetini duyunca sevinçten oradan oraya uçuşurlardı. İnci ve Mercan da bereketli Kırkgeçit köyünün rengarenk çiçeklerinde geziniyor

“Şştt İnci! dalmışsın yine dinledin mi sen beni?” dedi Mercan.

İnci, Mercan’ı dinlerken uzaklara dalmıştı. Mercan’ın uyarısıyla irkildi.

“Efendim Mercan. Tabi ki dinliyorum. Sadece sen ülkenin dört bir yanından Karahan dedenin sevenleri gelir deyince çetin kış mevsiminde dağ taş demeden ziyarete gelenleri düşündüm.”

“Çok doğru İnci...”

İnci ve Mercan birden Karahan dedelerini gördüler. Karahan dede sabah erkenden değirmene doğru gidiyordu.

“Bak İnci Karahan dedem değirmene gidiyor” dedi Mercan.

“Evet, her zaman ki gibi çalışmaya başlayacak.” Peki Mercan bir işe başlamadan hangi duayı okuyorduk bil bakalım.

- Yaşasın hatırladım İnci!

sonra da bal yapmak için kovanların yolunu tutuyorlar. Kovanlarına doğru uçarlarken Mercan:

“Karahan dedemize bir uğrasak mı İnci, neler yapıyor acaba ? Şimdi yanına gidersek bizi sever, bizimle sohbet eder. Ne dersin?” dedi

“Olmaz Mercan!” diye cevap verdi İnci. “Karahan dedem gün boyu zikir ve ibadetle meşgul biliyorsun. Değirmende de çalışıp yoruluyor. Bizden başka evlatları da var. Onlarla ilgileniyor sohbet ediyor. Bak gün karardı. Biz kovanlarımıza gidelim. Karahan dedemde ibadethanesine, çocukları ve torunlarının yanına gidiyor zaten.”

İnci ve Mercan kovanlarına girmişlerdi. Mercan çok yorulmuş olmalıydı.

“Hadi İnci uyuyalım artık akşama kadar o çiçek senin bu çiçek benim uçup durduk” dedi. Gerçekten de Mercan’ın gözlerinde uyku akıyordu. Ama bir şeyi unutmuştu.

“Mercan dur hemen uyuma!” Diye uyardı İnci.

“Önce yatarken okuduğumuz duayı unutmamalıyız.”

Mercan iyice kapanan göz kapaklarının arasından bakarak

“Şimdi hatırladım yatarken okunacak duamız vardı.” Dedi

“Çok şükür hatırladın Mercan. Hadi o zaman okuyalım da çocuklar öğrensün, her gece yatarken okusunlar.”

Allahümme Bismike Emütü ve Ahya

Manası: Allah’ım senin isminle ölür senin isminle dirilirim.

- Aferin Mercan unutmamışsın. O zaman bende sabah uyanınca okuyacağımız duayı söylüyorum hazır mısın?

“Elhamdülillahillezi ehyana bade ma ematena ve ileyhin’nüşur.”

Manası: “Bizi öldükten (uyuduktan) sonra diriltten (uyandıran) Allah’ü Teala’ya hamdolsun. Dönüş de ancak O’nadır.”

-İnci bu duayı da okuduktan sonra Mercan ile birlikte huzurlu bir uykuya dalmışlardı bile...

Uyurken ve uykudan uyanınca okunacak duaları anlamlarıyla birlikte ezberleyip büyükle-
rimize okuyalım...

Karahan dede en çokta namaza dikkat ederdi. Namazlarını ezan okunur okunmaz evlat-
ları ile eda ederdi.

Namaz konusu açılınca Mercan durur mu? Hemen İnci'ye sordu

"İnci bil bakalım günde kaç vakit namaz vardır?"

"Bunda bilmeyecek ne var" dedi İnci. "Karahan dedemizi izleye izleye öğrendik. Günde
beş vakit namaz vardır."

"Biliyor musun Mercan beş vakit namazın rekâtlarını kolay öğrenmemiz için bir tekerleme
biliyorum. Sana da öğreteyim mi?"

Bunu duyan Mercan arı çok sevindi. Çünkü tekerlemeleri çok sevdi coşkuyla ellerini
çırptı:

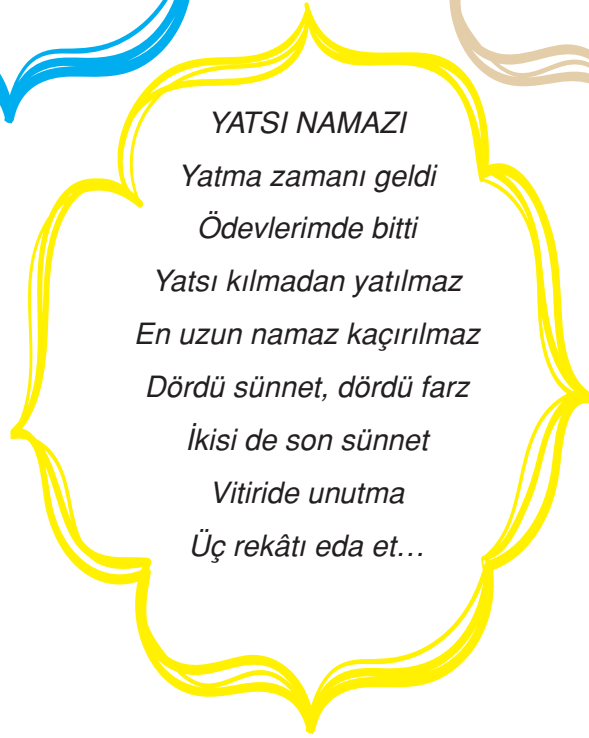
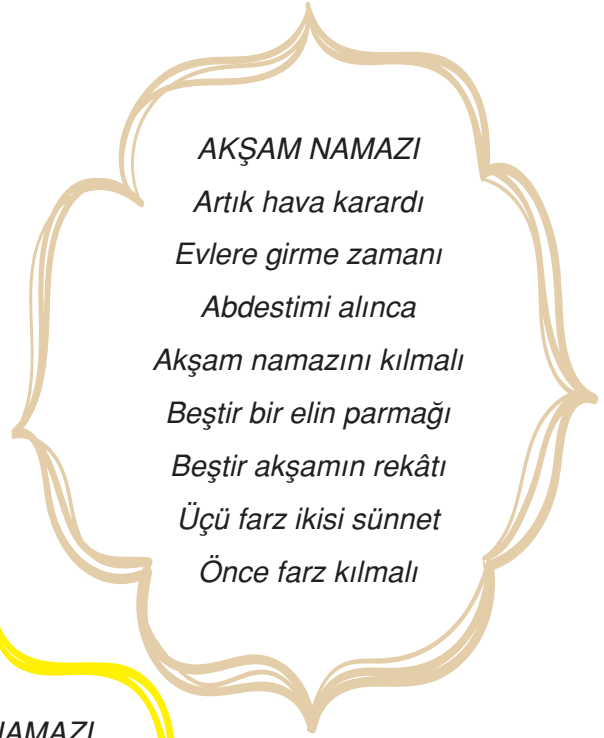
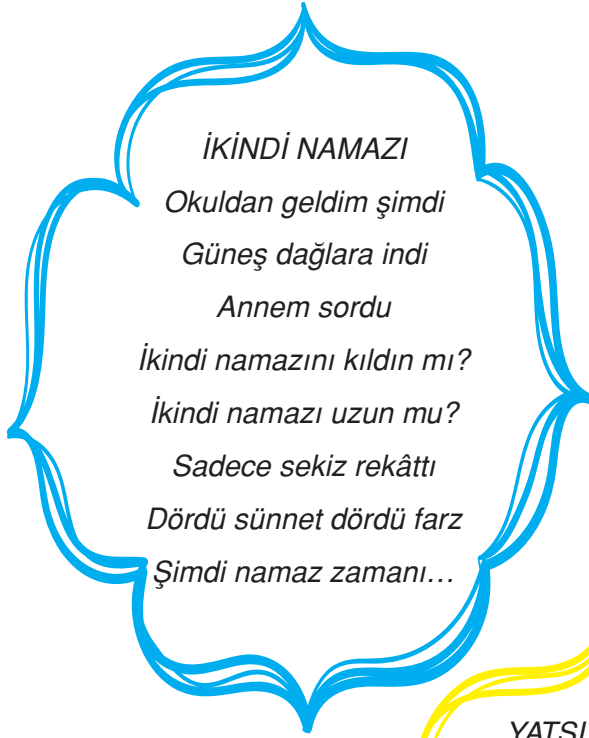
"Yaşasın! Haydi, İnci hemen söyle. Bu sayede hem ben hem de Karahan dedemin sevgili
çocukları öğrensinler namaz vakitlerini ve rekâtlarını..."

SABAH NAMAZI

*Daha güneş doğmadan
Uykumuzu böleriz
Kardeşim uyanmadan
Seccadeyi sereriz
Bil bakalım kaç rekât
Sabah namazı kaç rekât
İkisi sünnet ikisi farz
Hepsi eder dört rekât*

ÖĞLE NAMAZI

*Öğlen namazıyım ben
Güneş tepen kayarken
Kibleye yöneliriz
Tam kâbe'ye döneriz
Öğle namazı kaç rekât
Öğle namazı on rekât
Dördü sünnet dördü farz
İkisi de son sünnet*

Tekerlemeleri ezberleyelim. Namaz kaç vakit ve rekâttır öğrenelim. Büyüklerimize okuyalım...

O sabah İnci ve Mercan kovanlarında uyandılar. İlk iş olarak sabah uyanınca okunacak duayı birlikte okuyup Karahan dedelerinin yanına uğramaya karar verdiler.

Tam kovanlarından çıkarken Mercan'ın aklına bir şey geldi.

- Dur İnci! Dedi. Bu defa da sen unuttun hep bana şaşkın arı dersin. Evden çıkarken

hangi duayı okuyorduk unuttun mu?

- Evet, Mercan haklısın Peygamber Efendimiz (s.a.v) in yaptığı ve ümmetlerine tavsiye ettiği bu duaları unutmamalıyız.

- “Tabi ki” dedi Mercan.” Hem bak Karahan dedem hiç dualarını etmeyi unutuyor mu? Gece gündüz tüm duaları okuyor.

Bunun üzerine İnci ve Mercan Karahan dedelerinin yanına gitmeden evden çıkarken okunacak duayı kovanlarından çıkarken okudular.

“Bismillahi tevekkeltü alallah vela havle vela kuvvete illa billah”

Manası: “Bismillah, Allah’a güvendim, O’ndan başka gerçek güç ve kuvvet sahibi yoktur.”

Karahan dedenin huzurlu hanesine geldiklerinde ev halkının yemek sofrasında olduklarını gördüler. Karahan dede ve minik torunları yemeklerini yiyorlardı. Kahvaltı sofrasında mis gibi balda vardı. Bunu gören Mercan durur mu?

“İnci ben bu lezzetli bala dayanamıyorum” diye uçuverdi. İnci her ne kadar “dur yapma!” dediyse de kendilerini balın üzerinde buluverdiler. İnci utanmıştı.

“N’apıyorsun Mercan? İzinsiz neden bala kondun?” Dedi.

Karahan dede ışık gibi parlayan sevimli güler yüzüyle onlara döndü.

“Benim minik arılarım da gelmiş, hoş gelmişler sefalar getirmişler.” Dedi.

İnci ve Mercan Karahan dedenin sevecen karşılaması karşısında çok mutlu oldular. Ev halkı ve Karahan dedeyi uzaklardan ziyarete gelen evlatları ile birlikte onlarda bu güzel sohbeti dinlediler.

Eğer istikametten şaşarsanız ibadetlerinizde aksaklık ve ehemmiyetsizlik meydana gelir.

Doğru istikamette çalışmak doğruluk, dürüstlük, sadakat ve takva ister. İstikametın doğruluğu ise yaptığın ibadetin Allah(cc) için yapılması ile belli olur. Her ameli Allah için yapacaksın. Her şeyi Allah(cc) için seveceksin. Yerdeki böceğe varana kadar Allah için sevecek gözeteceksin. İnsanları, Müslümanları, mahlukatları her şeyi Allah için sevecek, Allah (cc) için gözeteceksin bu en büyük ibadettir...

(Bedirhan Karahan Efendinin kendi sesinden

Bant/ Kaset kaydı çözümlemesi)

“Duydun mu İnci? Karahan dedem ‘yerdeki böceği bile Allah(cc) rızası için seveceksin’ dedi.”

Mercan bunu duyduğuna çok sevinmişti. Bir taraftan da lezzetli baldan yiyordu. Mercan’ın bu komik görüntüsü İnci’yi güldürmüştü.

“Yine şaşkınlığın tuttu Mercan...” diye kırdadı...

“Ama haklısın Karahan dedem, çok doğru söyledi. Karahan dedem bizi Allah(cc) için seviyor, biz de Karahan dedemi bize Allah’ı hatırlattığı için sırf Allah rızası için seviyoruz.”

İnci ve Mercan hem ballarını yemişler hem de Karahan dedenin bu güzel sohbetini dinlemişlerdi.

Yemek bitince Karahan dede gözünün nuru torununa dönerek;

“Haydi bakalım bahçemizin gülü, maneviyat değirmenimizin tatlı ürünü, bize bir yemek duası yap da soframız bereketlensin, hanemiz şenlensin” dedi.

Bunun üzerine ev halkı ile beraber İnci ve Mercan da ellerini açarak bu güzel yemek duasına Amin demişlerdi.

Yemek duasını öğrenip yemeklerden sonra okuyalım...

YEMEK DUASI

“Sofra nur, hane mamur, kaza bela geri dur.

*Artsın eksilmesin, taşsın dökülmesin, Allah bereket versin. Ya rabbi.
Çalışıp para kazananlara, pişirenlere yiyenlere, sana şükür diyenlere,
fakirlere verenlere, vatanını, dinini sevenlere, hastalık yoksulluk gösterme
Allah’ım. Kalan ömrümüzü, Geçen ömrümüzden, hayırlı kıl ya rabbi.
Allah’ım! Sen affedicisin, affetmeyi seversin, anamı, babamı, nenemi,
dedemi, kardeşlerimi ve bütün Müslümanları bağışla ya rabbi.”*

*“Âmin Ve Selâmün Alel-Mürselîn Vel-Hamdü Lillâhi
Rabbil-Âlemîn el-Fatiha.”*

SAHİP ÇIKSIN

Nefsim ile benim derdim
Başa geleni çekerim
Ölüm nedir ki kaderim
Dost Muhammed (s.a.v.) sahip çıksın.
Haklı haksız bildirirler
Tahta ata bindirirler
Rabbin Nebin kimdir derler
Söylersin dost sahip çıksın.
Ölüm gelince bedene
Varırsın bir gün mahşere
Günah sevap terazide
Tartılsın dost sahip çıksın
Devam etmişsen zikire
Düz yol olur sırat bile
Giren cennet bahçesine
Dost Muhammed (s.a.v.) sahip çıksın.
Yaptın ise kulluk tamam
Hak rızasın buldun inan
Korur Mevlam seni nardan
Dost Muhammed (s.a.v.) sahip çıksın.
Garip aşık perde perde
Zikir derman türlü derde
Giren cennet bahçesine
Dost Muhammed (s.a.v.) sahip çıksın.

Erol ŞENÖZ